



European  
Commission



# Δυναμικά συστήματα αγορών

Κατευθυντήριες  
γραμμές χρήσης



**Ευρωπαϊκή Επιτροπή**

Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ

Διεύθυνση Β — Σχεδιασμός, Οικονομικά, Δεδομένα

Μονάδα Β4 — Δεδομένα και γνώσεις για την πολιτική, τις επιχειρήσεις και τους ανθρώπους

Στοιχεία επικοινωνίας: Γραμματεία EXEP

E-mail: [GROW-EXEP@ec.europa.eu](mailto:GROW-EXEP@ec.europa.eu)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Β-1049 Βρυξέλλες

# Δυναμικά συστήματα αγορών<sup>1</sup>

Κατευθυντήριες γραμμές χρήσης

---

<sup>1</sup> Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό

Η Πολυμελής Ομάδα Εμπειρογνομόνων για τις Ηλεκτρονικές Δημόσιες Συμβάσεις (EXEP) είναι ένας συμβουλευτικός φορέας που συστάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την παροχή συμβουλών και εμπειρογνωμοσύνης στις υπηρεσίες της Επιτροπής. Οι απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση αποτελούν απόψεις της ομάδας εμπειρογνομόνων και δεν απηχούν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή των κρατών μελών.

Η στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πραγματοποίηση της παρούσας δημοσίευσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου, το οποίο εκφράζει μόνο τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στο παρόν έγγραφο.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση διατίθενται στο διαδίκτυο στη διεύθυνση <https://europa.eu>.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2022

## Πίνακας περιεχομένων

1	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ.....	1
1.1	Εισαγωγή .....	1
1.2	Το νομικό πλαίσιο των ΔΣΑ.....	1
1.3	Γραφική απεικόνιση της λειτουργίας του ΔΣΑ .....	1
1.4	Εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία .....	1
1.5	Χρήση του ηλεκτρονικού καταλόγου .....	1
1.6	Οφέλη και προκλήσεις ενός ΔΣΑ.....	2
1.7	Η υιοθέτηση των ΔΣΑ με βάση στοιχεία της TED .....	2
1.8	Το ερωτηματολόγιο για τα ΔΣΑ και τα αποτελέσματά του .....	2
1.9	Ερωτήσεις και απαντήσεις.....	2
1.10	Τα «πρέπει» και τα «δεν πρέπει» .....	2
1.11	Τελικές παρατηρήσεις.....	2
1.12	Παράρτημα .....	2
2	ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ .....	3
3	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
4	ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΔΣΑ .....	7
4.1	ΔΣΑ για αγορές που είναι γενικώς διαθέσιμες στην αγορά .....	7
4.2	Διαδικασία για το ΔΣΑ και προθεσμίες.....	7
4.3	Υπεύθυνη δήλωση / ΕΕΕΣ .....	8
4.4	Υποβολή προσφορών .....	9
4.5	Περίοδος ισχύος του ΔΣΑ.....	9
5	ΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΟΣ ΔΣΑ .....	10
6	ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ .....	13
7	Η ΧΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ ΣΤΑ ΔΣΑ .....	15
7.1	Ηλεκτρονικοί κατάλογοι που ανταποκρίνονται σε κάθε συγκεκριμένη ανταγωνιστική διαδικασία .....	15
7.1.1	Παράδειγμα ηλεκτρονικού καταλόγου: το ιταλικό ΔΣΑ φαρμακευτικών προϊόντων .....	16
8	ΟΦΕΛΗ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΔΣΑ.....	18
8.1	Κίνητρα και οφέλη για τις αναθέτουσες αρχές.....	18
8.2	Προκλήσεις και ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες για τις αναθέτουσες αρχές .....	19
8.3	Κίνητρα και οφέλη για τους προμηθευτές.....	20
8.4	Προκλήσεις και ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες για τους προμηθευτές .....	20
8.5	Συγκεκριμένα οφέλη και προκλήσεις σε σχέση με τις κεντρικές αρχές αγορών .....	20
9	Η ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΔΣΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ TED.....	22
9.1	Τα ΔΣΑ σε σύγκριση με όλες τις διαδικασίες και τις συμφωνίες-πλαίσια .....	22
9.2	Η οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις έναντι της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας.....	22
9.3	Πώς χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη τα ΔΣΑ;.....	23
9.4	Πώς χρησιμοποιούνται τα τμήματα στα ΔΣΑ; .....	24
9.5	Τι είδους συμβάσεις χρησιμοποιήθηκαν στα ΔΣΑ; .....	25
9.6	Ποια είναι η διάρκεια των ΔΣΑ; .....	25
9.7	Ποιοι κωδικοί CPV χρησιμοποιήθηκαν; .....	26
9.8	Πόσο επιτυχημένα είναι τα ΔΣΑ; .....	28
10	ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΔΣΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ .....	29
11	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ .....	31

11.1	Πώς θα πρέπει να υπολογίζεται η εκτιμώμενη αξία; .....	31
11.2	Πώς θα πρέπει να υπολογίζεται η εκτιμώμενη αξία εάν το ΔΣΑ υποδιαιρείται σε τμήματα; .....	31
11.3	Πότε πρέπει η αναθέτουσα αρχή να κατανέμει τον προϋπολογισμό για τις συμβάσεις που θα αναθέσει στο ΔΣΑ; .....	31
11.4	Μπορεί μια αναθέτουσα αρχή να ενταχθεί σε υφιστάμενο ΔΣΑ εάν δεν έχει αναφερθεί εξαρχής στην προκήρυξη; .....	31
11.5	Μπορεί μια αναθέτουσα αρχή να αποχωρήσει από ένα ΔΣΑ; .....	32
11.6	Εφαρμόζονται και στο ΔΣΑ οι κανόνες σχετικά με τις προθεσμίες για την κλειστή διαδικασία; .....	32
11.7	Κατά τη διάρκεια του σταδίου συγκρότησης, μπορεί μια αναθέτουσα αρχή να αναβάλει προσωρινά την εξέταση νέων αιτήσεων μετά τη λήξη της προθεσμίας; .....	32
11.8	Κατά τη συγκρότηση ενός ΔΣΑ, είναι δυνατή η εξέταση αιτήσεων συμμετοχής πριν από τη λήξη της προθεσμίας; .....	33
11.9	Τι προσφέρει το ΔΣΑ σε σύγκριση με μια συμφωνία-πλαίσιο; .....	33
11.10	Μπορούν τα ΔΣΑ να συνδυαστούν με συμφωνίες-πλαίσια; .....	34
11.11	Μπορεί ένα ΔΣΑ να συνδυαστεί με ηλεκτρονικό πλειστηριασμό; .....	34
11.12	Μπορούν τα ΔΣΑ να συνδυαστούν με συμπράξεις καινοτομίας; .....	34
11.13	Θα πρέπει η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει συμπληρωματικά έγγραφα ως απόδειξη της (μη) ύπαρξης λόγων αποκλεισμού και της εκπλήρωσης των κριτηρίων επιλογής πριν από την προεπιλογή ενός προσφέροντος; .....	34
11.14	Κατά πόσον μπορούν να τροποποιηθούν τα κριτήρια ανάθεσης που ορίζονται σε προκήρυξη σύμβασης κατά την ανάθεση συμβάσεων στο πλαίσιο ΔΣΑ; .....	35
11.15	Επιτρέπονται οι διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο των ΔΣΑ; .....	36
11.16	Μπορούν να τροποποιηθούν τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται σε προκήρυξη σύμβασης ενόσω το ΔΣΑ είναι ενεργό; .....	36
11.17	Πώς μπορούν να εφαρμοστούν τα κριτήρια επιλογής σε ένα ΔΣΑ; .....	36
11.18	Πρέπει οι οικονομικοί φορείς που έχουν ήδη γίνει δεκτοί στο ΔΣΑ να ενημερώνονται για νέους οικονομικούς φορείς που γίνονται δεκτοί στα συστήματα; .....	36
11.19	Θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στο κοινό ο κατάλογος των οικονομικών φορέων που έχουν προεπιλεγεί στο ΔΣΑ; .....	37
11.20	Πρέπει να ενημερώνονται όλοι οι προσφέροντες σχετικά με την απόφαση για την ανάθεση σύμβασης στο πλαίσιο συγκεκριμένης διαδικασίας σύναψης σύμβασης; .....	37
11.21	Ποιοι είναι οι κανόνες σχετικά με τις ανασταλτικές προθεσμίες στα ΔΣΑ; .....	37
11.22	Μπορούν να επιβάλλονται χρεώσεις στο πλαίσιο ΔΣΑ; .....	37
12	ΤΑ «ΠΡΕΠΕΙ» ΚΑΙ ΤΑ «ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ» .....	39
12.1	Τα «πρέπει» .....	39
12.2	Τα «δεν πρέπει» .....	39
13	ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ .....	41
13.1	Το ΔΣΑ είναι αποδοτικό εργαλείο και τα οφέλη που διαπιστώνονται είναι πολλά .....	41
13.2	Η περαιτέρω καθοδήγηση είναι σημαντική .....	41
13.3	Περαιτέρω ανάπτυξη μιας εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικής διαδικασίας .....	41
13.4	Η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων είναι αποδοτική .....	42
13.5	Πρώθηση των ΔΣΑ από τα κράτη μέλη .....	42
13.6	Επίλογος .....	42
14	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ — ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΧΡΗΣΗΣ ΑΠΟ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ .....	43
14.1	Περίπτωση χώρας: Εσθονία .....	43
14.1.1	Επισκόπηση .....	43
14.1.2	Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα .....	43
14.1.3	Διδάγματα και καταγραφή πρακτικών ερωτημάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή .....	43

14.2	Περίπτωση χώρας: Ουγγαρία.....	43
14.2.1	Περίπτωση του Πανεπιστημίου του Szeged — Το ΔΣΑ ως κινητήρια δύναμη της καινοτομίας.....	44
14.2.2	Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα .....	44
14.2.3	Διδάγματα και καταγραφή πρακτικών ερωτημάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή.....	45
14.3	Περίπτωση χώρας: Ιταλία .....	45
14.3.1	Η ιταλική εθνική υπηρεσία ΔΣΑ.....	45
14.3.2	Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα .....	46
14.3.3	Διδάγματα και καταγραφή πρακτικών ερωτημάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή.....	46
14.4	Περίπτωση χώρας: Κάτω Χώρες.....	46
14.4.1	Περίπτωση της πόλης του Ρότερνταμ.....	46
14.4.2	Ιστορικό και παρούσα κατάσταση· το Ρότερνταμ ως πρώιμος χρήστης.....	46
14.4.3	Πλατφόρμα ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών και ρομποτική .....	46
14.4.4	Επιτακτικοί λόγοι για την έναρξη ΔΣΑ.....	47
14.4.5	Πλεονεκτήματα .....	47
14.4.6	Προβληματισμοί .....	47
14.4.7	Διδάγματα .....	47
14.5	Περίπτωση χώρας: Νορβηγία.....	48
14.5.1	Ιστορικό και παρούσα κατάσταση.....	48
14.5.2	Λόγος επιλογής ΔΣΑ.....	49
14.5.3	Η εμπειρία των χρηστών .....	49
14.6	Περίπτωση χώρας: Σλοβενία .....	50
14.6.1	Η περιπτώσιολογική μελέτη.....	51
14.7	Περίπτωση χώρας: Σουηδία .....	51
14.7.1	SKL Kommentar Inköpscentral / ΚΑΑ.....	52
14.7.2	Δήμος Kristianstad.....	54

# 1 Συνοπτική παρουσίαση

## 1.1 Εισαγωγή

Το 2017 η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση με τίτλο «*Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη και για την Ευρώπη*». Η ανακοίνωση πραγματευόταν έξι στρατηγικές προτεραιότητες και τους υποκείμενους τομείς των δημόσιων συμβάσεων που πρέπει να βελτιωθούν προκειμένου να συμβάλουν στη μετατροπή των δημόσιων συμβάσεων σε ισχυρό εργαλείο. Μεταξύ των προτεραιοτήτων αυτών περιλαμβάνεται η προώθηση της ψηφιοποίησης των δημόσιων προμηθειών. Τα δυναμικά συστήματα αγορών (ΔΣΑ) στηρίζουν και τις έξι στρατηγικές προτεραιότητες.

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές έχουν ως στόχο, με βάση την πείρα από τη χρήση ΔΣΑ στα κράτη μέλη, να περιγράψουν το νομικό πλαίσιο και να παράσχουν ορισμένες πρακτικές πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να συγκροτηθεί και να χρησιμοποιηθεί ένα ΔΣΑ. Οι κατευθυντήριες γραμμές καλύπτουν επίσης ορισμένα ερωτήματα που ενδέχεται να προκύψουν.

Ακολουθεί κατωτέρω σύντομη περιγραφή των διαφόρων εννοιών του παρόντος εγγράφου.

## 1.2 Το νομικό πλαίσιο των ΔΣΑ

Στην ενότητα 4 παρουσιάζονται τα δύο στάδια των ΔΣΑ. Το πρώτο αφορά την προεπιλογή των οικονομικών φορέων (ΟΦ) και το δεύτερο τις συγκεκριμένες συμβάσεις. Το ΔΣΑ πρέπει να λειτουργεί ως εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία. Είναι ανοικτό, καθ' όλη την περίοδο ισχύος του ΔΣΑ, σε νέους οικονομικούς φορείς που πληρούν τα κριτήρια επιλογής. Ως εκ τούτου, αποτελεί καλό μέσο για την προσέλκυση οικονομικών φορέων. Ένα ΔΣΑ μπορεί να χωριστεί σε κατηγορίες προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών και η αναθέτουσα αρχή (ΑΑ) πρέπει να καθορίζει τα εφαρμοστέα κριτήρια επιλογής για κάθε κατηγορία. Τα κριτήρια αυτά μπορούν, κατά περίπτωση, να προσδιορίζονται με μεγαλύτερη ακρίβεια στην πρόσκληση υποβολής προσφορών.

## 1.3 Γραφική απεικόνιση της λειτουργίας του ΔΣΑ

Για να περιγραφεί περαιτέρω ο τρόπος λειτουργίας του ΔΣΑ στην πράξη και να διευκολυνθεί η κατανόηση της διαδικασίας, στην ενότητα 5 παρέχεται γραφική απεικόνιση του τρόπου λειτουργίας του ΔΣΑ.

## 1.4 Εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία

Το ΔΣΑ λειτουργεί ως εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία. Ένας λόγος είναι ότι το ΔΣΑ σχεδιάζεται με σκοπό να χρησιμοποιηθεί για τυποποιημένα αγαθά, υπηρεσίες ή έργα. Δεδομένου ότι οι συγκεκριμένες διαδικασίες επαναλαμβάνονται, είναι πολύ λογικό να ψηφιοποιηθεί εξ ολοκλήρου η διαδικασία. Από την αίτηση ενός οικονομικού φορέα να προεπιλεγεί και να συμμετάσχει, έως την αξιολόγηση των προσφορών και μέχρι τις πληρωμές, η διαδικασία αυτή μπορεί να αποφέρει πολλά οφέλη. Στην ενότητα 6 περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να διεξαχθεί μια εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία ΔΣΑ τόσο με τη χρήση ηλεκτρονικής παράδοσης όσο και με τη χρήση τυποποιημένων πληροφοριών.

## 1.5 Χρήση του ηλεκτρονικού καταλόγου

Η οδηγία περιγράφει ρητά τον τρόπο χρήσης των ηλεκτρονικών καταλόγων και στο πλαίσιο ενός ΔΣΑ. Στην ενότητα 7 παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να γίνει αυτό.



## 1.6 Οφέλη και προκλήσεις ενός ΔΣΑ

Στην ενότητα 8 παρουσιάζονται διάφορα οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση ΔΣΑ τόσο για τις αναθέτουσες αρχές όσο και για τους οικονομικούς φορείς. Ένα από τα σημαντικότερα οφέλη για τους οικονομικούς φορείς είναι ότι το ΔΣΑ είναι πάντα ανοικτό στη συμμετοχή. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητήσουν να συμμετάσχουν ανά πάσα στιγμή και, όταν προεπιλεγούν (γίνουν δεκτοί στο σύστημα), μπορούν να αποφασίσουν για ποιες συγκεκριμένες συμβάσεις επιθυμούν να υποβάλουν προσφορές. Ένα πλεονέκτημα για τις αναθέτουσες αρχές είναι ότι οι διαδικασίες μπορούν να διεξαχθούν ταχύτερα σε σύγκριση με άλλες διαδικασίες. Ωστόσο, υπάρχουν επίσης προκλήσεις τις οποίες πρέπει να λαμβάνει υπόψη η αναθέτουσα αρχή όταν χρησιμοποιεί ΔΣΑ.

## 1.7 Η υιοθέτηση των ΔΣΑ με βάση στοιχεία της TED

Όπως παρουσιάζεται στην ενότητα 9, τα στοιχεία της βάσης δεδομένων «Tenders Electronic Daily» (TED) παρέχουν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των ΔΣΑ. Παρότι υπάρχουν ορισμένοι πρώιμοι χρήστες, γενικά τα στοιχεία δείχνουν ότι η υιοθέτηση παραμένει ακόμη πολύ χαμηλή και δεν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο σε σύγκριση με τις συμφωνίες-πλαίσια. Ωστόσο, οι αριθμοί αυξάνονται.

## 1.8 Το ερωτηματολόγιο για τα ΔΣΑ και τα αποτελέσματά του

Το καλοκαίρι του 2020 απεστάλη ερωτηματολόγιο στα κράτη μέλη σχετικά με τη χρήση ΔΣΑ. Οι ερωτήσεις και τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στην ενότητα 10.

## 1.9 Ερωτήσεις και απαντήσεις

Στην ενότητα 11 περιγράφονται διάφορα θέματα που θα μπορούσαν να τεθούν από τις αναθέτουσες αρχές όσον αφορά τη χρήση ΔΣΑ.

### 1.10 Τα «πρέπει» και τα «δεν πρέπει»

Στην ενότητα 12 παρέχονται ορισμένες προτάσεις σχετικά με το τι θα πρέπει και τι δεν θα πρέπει να κάνουν οι αναθέτουσες αρχές όταν χρησιμοποιούν ΔΣΑ.

### 1.11 Τελικές παρατηρήσεις

Στην ενότητα 13 διατυπώνονται ορισμένες τελικές παρατηρήσεις σχετικά με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.

### 1.12 Παράρτημα

Στο παράρτημα παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο ορισμένα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τα ΔΣΑ στη χώρα τους.

## 2 Γλωσσάριο

Στον κατωτέρω κατάλογο παρατίθενται οι όροι που χρησιμοποιούνται συχνά στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, καθώς και οι αντίστοιχοι ορισμοί τους.

- **Επιλεγμένοι συμμετέχοντες:** Αναφέρονται ως «επιλεγμένοι συμμετέχοντες», αλλά ονομάζονται επίσης «προεπιλεγμένοι» προμηθευτές.
- **Προκήρυξη διαγωνισμού:** Στις οδηγίες χρησιμοποιείται η συγκεκριμένη διατύπωση αλλά στην πράξη χρησιμοποιείται πολύ συχνά η φράση «πρόσκληση υποβολής προσφορών».
- **Κατηγορίες:** Για τους σκοπούς της ανάθεσης συμβάσεων στο πλαίσιο ενός ΔΣΑ, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αναφέρουν κάθε διαίρεση σε κατηγορίες προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών και τα χαρακτηριστικά τους. Ο όρος περιγράφεται στο άρθρο 34 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και στο άρθρο 52 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.
- **Κεντρική αρχή αγορών (ΚΑΑ):** Αναθέτουσα αρχή που παρέχει κεντρικές δραστηριότητες αγορών και, ενδεχομένως, επικουρικές δραστηριότητες αγορών. Στο παρόν έγγραφο, για τον συγκεκριμένο όρο χρησιμοποιείται η συντομογραφία ΚΑΑ.
- **Αναθέτουσες αρχές (ΑΑ):** Το κράτος, οι περιφερειακές ή οι τοπικές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μίας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου. Στο παρόν έγγραφο, για τον συγκεκριμένο όρο χρησιμοποιείται η συντομογραφία ΑΑ. Ο όρος «αναθέτουσα αρχή» χρησιμοποιείται αντί του όρου «αγοραστής» στο παρόν έγγραφο.
- **Οδηγίες:** Το παρόν έγγραφο παραπέμπει συχνά στις οδηγίες. Συνήθως παραπέμπει στην οδηγία 2014/24/ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις αλλά, δεδομένου ότι οι κανόνες σχετικά με τα ΔΣΑ είναι συχνά παρόμοιοι, παραπέμπει επίσης στην οδηγία 2014/25/ΕΕ σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Εάν δεν ορίζεται διαφορετικά στο έγγραφο, η παραπομπή θα αφορά πάντα την οδηγία 2014/24/ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, αλλά συχνά παρατίθενται παραπομπές σε άρθρα και των δύο οδηγιών. Εάν δεν αναφέρεται ρητά, η παραπομπή στις οδηγίες νοείται ως παραπομπή στις οδηγίες στο σύνολό τους, δηλαδή τόσο στις αιτιολογικές σκέψεις όσο και στα άρθρα.
- **ΔΣΑ:** Δυναμικό σύστημα αγορών.
- **Οικονομικός φορέας (ΟΦ):** Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ένωση αυτών των προσώπων ή/και φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών συμπράξεων επιχειρήσεων, που προσφέρει στην αγορά εκτέλεση εργασιών ή/και έργου, προμήθεια προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών<sup>2</sup>. Στο παρόν έγγραφο, για τον συγκεκριμένο όρο χρησιμοποιείται η συντομογραφία ΟΦ. Ο όρος «οικονομικός φορέας» χρησιμοποιείται αντί του όρου «προμηθευτής» στο παρόν έγγραφο.
- **Ηλεκτρονικοί κατάλογοι:** Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι οι προσφορές πρέπει να υποβάλλονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου ή να περιλαμβάνουν ηλεκτρονικό κατάλογο. Η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων περιγράφεται στο άρθρο 36 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και στο άρθρο 40 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.
- **Ηλεκτρονική παράδοση (eDelivery):** Ηλεκτρονική παράδοση εγγράφων. Επίσης, δίκτυο κόμβων για τις ψηφιακές επικοινωνίες, ένα από τα δομικά στοιχεία του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το σύστημα ηλεκτρονικής παράδοσης (eDelivery) βοηθά τις δημόσιες διοικήσεις να ανταλλάσσουν ηλεκτρονικά δεδομένα και έγγραφα με άλλες δημόσιες διοικήσεις, επιχειρήσεις και πολίτες με τρόπο που εξασφαλίζει διαλειτουργικότητα, ασφάλεια, αξιοπιστία και εμπιστοσύνη.
- **Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ):** Το ΕΕΕΣ είναι ένα έντυπο υπεύθυνης δήλωσης που χρησιμοποιείται στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων

<sup>2</sup> Άρθρο 2 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και άρθρο 2 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

συμβάσεων. Μόνον ο νικητής του διαγωνισμού χρειάζεται να προσκομίσει τα πραγματικά έγγραφα.

- **Τμήματα:** Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίσουν να αναθέσουν μια σύμβαση με τη μορφή χωριστών τμημάτων και μπορούν να καθορίζουν το μέγεθος και το αντικείμενο των εν λόγω τμημάτων, καθώς επίσης και να αναφέρουν αν μπορούν να υποβληθούν προσφορές για ένα, για περισσότερα ή για όλα τα τμήματα. Οι κανόνες σχετικά με τα τμήματα περιλαμβάνονται στο άρθρο 46 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και στο άρθρο 65 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.
- **«Μίνι» διαγωνισμός:** Ο «μίνι» διαγωνισμός αναφέρεται στην προκήρυξη νέου διαγωνισμού εντός μιας συμφωνίας-πλαίσου.
- **Οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις:** Σε όλη την έκταση των κατευθυντήριων γραμμών, ο όρος «οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις», εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, χρησιμοποιείται ως παραπομπή στην οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.
- **Προεπιλεγμένοι προμηθευτές:** Όλοι οι υποψήφιοι που πληρούν τα κριτήρια επιλογής πρέπει να γίνονται δεκτοί στο σύστημα (ΔΣΑ). Δεδομένου ότι οι οδηγίες αναφέρονται στις κλειστές διαδικασίες, οι προμηθευτές που υποβάλλονται στο σύστημα ονομάζονται «προεπιλεγμένοι».
- **Ένδικα μέσα:** Οι ευρωπαϊκές οδηγίες για τα ένδικα μέσα στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων προβλέπουν ελάχιστα πρότυπα για τις διαδικασίες προσφυγής. Μια εταιρεία έχει πρόσβαση σε ταχείες διαδικασίες προσφυγής ενώπιον διοικητικών δικαστηρίων ή αναθεωρητικών δικαστηρίων σε όλες τις χώρες της ΕΕ.
- **Συγκεκριμένες συμβάσεις:** Οι συγκεκριμένες συμβάσεις αναφέρονται στη διεξαγωγή διαγωνισμού στο πλαίσιο ενός ΔΣΑ. Είναι το στάδιο κατά το οποίο η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί όλους τους επιλεγμένους συμμετέχοντες να υποβάλουν προσφορά.
- **Προσφορά:** Στην οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις χρησιμοποιείται ο αγγλικός όρος «tender» για την προσφορά, αλλά στην πράξη χρησιμοποιούνται πολύ συχνά και τα συνώνυμα «bid» ή «offer». Στο παρόν έγγραφο χρησιμοποιούμε κυρίως τη λέξη «tender» για την προσφορά.
- **Tenders Electronic Daily (TED)** [καθημερινό ηλεκτρονικό δελτίο υποβολής προσφορών]: Η βάση δεδομένων TED είναι η ηλεκτρονική έκδοση του «Συμπληρώματος της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης», που αφορά τις ευρωπαϊκές δημόσιες συμβάσεις. Η TED δημοσιεύει προσκλήσεις υποβολής προσφορών και γνωστοποιήσεις συναφθεισών συμβάσεων.
- **Οδηγία για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας:** Σε όλη την έκταση του παρόντος εγγράφου, ο όρος «οδηγία για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας», εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, χρησιμοποιείται ως παραπομπή στην οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών.

### 3 Εισαγωγή

Το 2017 εκδόθηκε ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών<sup>3</sup>, με τίτλο «*Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη και για την Ευρώπη*». Η ανακοίνωση εξετάζει τις ακόλουθες έξι στρατηγικές προτεραιότητες και τους τομείς των δημόσιων συμβάσεων που πρέπει να βελτιωθούν:

1. μέριμνα για την ευρύτερη χρήση στρατηγικών δημόσιων προμηθειών·
2. ενίσχυση του επαγγελματικού χαρακτήρα των αγοραστών του δημόσιου τομέα·
3. βελτίωση της πρόσβασης στις αγορές δημόσιων προμηθειών·
4. αυξανόμενη διαφάνεια και ακεραιότητα, καλύτερα δεδομένα·
5. προώθηση της ψηφιοποίησης των δημόσιων προμηθειών· και
6. συνεργασία με στόχο την από κοινού σύναψη δημόσιων συμβάσεων προμηθειών.

Τα ΔΣΑ αποτελούν ηλεκτρονικό εργαλείο στο πλαίσιο των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις από το 2004. Στις οδηγίες του 2014 οι κανόνες προσαρμόστηκαν προκειμένου να διευκολυνθεί περισσότερο η χρήση των ΔΣΑ και να δοθεί στις αναθέτουσες αρχές η δυνατότητα να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες που παρέχει το εν λόγω μέσο. Οι οδηγίες διευκρινίζουν ότι η διαδικασία θα πρέπει να λειτουργεί με τη μορφή κλειστής διαδικασίας. Οι κανόνες για τη συγκρότηση και τη λειτουργία ενός ΔΣΑ περιγράφονται πλέον με μεγαλύτερη σαφήνεια στην οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις και στην οδηγία για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, αμφότερες του 2014. Η διαδικασία είναι κατάλληλη για την αντιμετώπιση καταστάσεων που περιλαμβάνουν νέους οικονομικούς φορείς, νέα προϊόντα και ασταθείς τιμές, και μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη γεφύρωση περιόδων κρίσης στην οικονομία μιας χώρας.

Η χρήση ΔΣΑ θα συμβάλει και στις έξι προτεραιότητες και θα δώσει άμεση ώθηση σε τουλάχιστον τρεις από αυτές. Τα ΔΣΑ θα αυξήσουν τον ανταγωνισμό. Δεδομένου ότι πρόκειται για ανοικτό σύστημα, θα βελτιώσει την πρόσβαση στις δημόσιες συμβάσεις και οι ΜΜΕ θα μπορούν να συμμετέχουν ευκολότερα σε ανταγωνιστικές διαδικασίες. Επιπλέον, το ΔΣΑ, ως εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία, θα συμβάλει στην τόνωση του ψηφιακού μετασχηματισμού των δημόσιων συμβάσεων, τόσο για τις αναθέτουσες αρχές όσο και για τους οικονομικούς φορείς. Τα τυποποιημένα έγγραφα και διαδικασίες θα μειώσουν τον χρόνο που απαιτείται για την προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων. Το ΔΣΑ θα αποτελέσει επίσης στρατηγικό εργαλείο για τις αναθέτουσες αρχές προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο χρόνος για την προμήθεια έτοιμων προς χρήση προϊόντων. Για να αντιμετωπιστούν τα στρατηγικά ζητήματα, όπως η βελτίωση των διασυνοριακών αγορών και η πρόσβαση των ΜΜΕ, η διαλειτουργικότητα μεταξύ των συστημάτων υποβολής προσφορών αποτελεί προαπαιτούμενο.

Σήμερα, πολλές αναθέτουσες αρχές χρησιμοποιούν συμφωνίες-πλαίσια ως αποτελεσματικό εργαλείο για την αγορά αγαθών, υπηρεσιών και έργων<sup>4</sup>. Ωστόσο, οι συμφωνίες-πλαίσια σημαίνουν ότι η σχετική αγορά θα είναι κλειστή για όλους τους άλλους προμηθευτές που δεν αποτελούν μέρος της συμφωνίας-πλαισίου. Οι δυνητικοί προμηθευτές δεν μπορούν να συμμετάσχουν σε ανταγωνιστική διαδικασία μέχρι να γίνουν δεκτοί στο πλαίσιο της επόμενης σύμβασης, η οποία μπορεί να είναι έως και τέσσερα έτη αργότερα, ή ακόμη και περισσότερο σε ορισμένες περιπτώσεις.

Η χρήση ΔΣΑ είναι ένας τρόπος υπέρβασης αυτού του εμποδίου, δεδομένου ότι μπορούν να ενταχθούν νέοι προμηθευτές ανά πάσα στιγμή. Αυτή η τεχνική αγορών επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να έχουν στη διάθεσή τους ένα ιδιαίτερα ευρύ φάσμα προσφορών και,

<sup>3</sup> COM(2017) 0572 final της 3ης Οκτωβρίου 2017.

<sup>4</sup> Η διαδικασία μπορεί επίσης να είναι, εν μέρει, ηλεκτρονική· στη διαδικασία εκτελεστικών συμβάσεων («call-off») για ηλεκτρονική παραγγελία, με βάση τιμοκατάλογο ή κατάλογο και, στη συνέχεια, για τη λήψη τιμολογίου που μπορεί να αντιστοιχιστεί με την παραγγελία.

συνεπώς, να εξασφαλίζουν την καλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση των δημόσιων πόρων, αυξάνοντας τον ανταγωνισμό όταν πρόκειται για συνηθισμένα ή έτοιμα προς χρήση προϊόντα, έργα ή υπηρεσίες που είναι κατά κανόνα διαθέσιμες στην αγορά. Προκειμένου να αυξηθούν οι δυνατότητες συμμετοχής των ΜΜΕ σε ένα ΔΣΑ μεγάλης κλίμακας, αυτό μπορεί να χωριστεί σε διάφορες κατηγορίες προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών.

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές έχουν ως στόχο να παράσχουν πρακτικές πληροφορίες με βάση την πείρα που έχουν αποκομίσει διάφορα κράτη μέλη κατά τη χρήση ΔΣΑ, καθώς και να καλύψουν και να διευκρινίσουν ορισμένα ερωτήματα που ενδέχεται να προκύψουν. Στο παρόν έγγραφο θα παρουσιαστούν τα οφέλη και οι προκλήσεις που προκύπτουν από τη χρήση ΔΣΑ σε διάφορα κράτη μέλη. Οι προκλήσεις συνδέονται συχνά με διαφορετικές ερμηνείες του κειμένου των οδηγιών και με την προσέγγιση κάθε κράτους μέλους όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους κανονισμούς. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη στοχευμένη προσέγγισή τους για τον χειρισμό ερωτημάτων όπως «Τι σημαίνει “εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία”;» και «Πώς εφαρμόζουμε την αρχή “μόνον άπαξ”;»

Έπειτα από μια εισαγωγή στο νομικό πλαίσιο, οι κατευθυντήριες γραμμές θα περιγράψουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να συγκροτηθεί και να χρησιμοποιηθεί ένα ΔΣΑ.

Παρουσιάζονται περιπτώσεις χρήσης και βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τη χρήση ΔΣΑ από αναθέτουσες αρχές και από ορισμένες κεντρικές αρχές αγορών (ΚΑΑ) σε ορισμένα κράτη μέλη. Μια ενότητα είναι αφιερωμένη στην υιοθέτηση των ΔΣΑ, με βάση στατιστικά στοιχεία από την TED και έρευνα.

---

## 4 Το νομικό πλαίσιο των ΔΣΑ

Η οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις και η οδηγία για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας θεσπίζουν κανόνες σχετικά με τη χρήση των ΔΣΑ<sup>5</sup>. Στην παρούσα ενότητα παρατίθεται σύντομη περιγραφή των κανόνων αυτών<sup>6</sup>.

Το ΔΣΑ είναι μια διαδικασία δύο σταδίων. Πρώτον, πρέπει να συγκροτηθεί το ΔΣΑ και να προεπιλεγούν (να γίνουν δεκτοί στο σύστημα) οι προμηθευτές. Στη συνέχεια, ακολουθεί πρόσκληση υποβολής προσφορών για συγκεκριμένη σύμβαση, η οποία απευθύνεται στους προμηθευτές που έχουν προεπιλεγεί.

Το ΔΣΑ λειτουργεί ως εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία<sup>7</sup> και είναι ανοικτό καθ' όλη την περίοδο ισχύος του συστήματος αγορών σε κάθε οικονομικό φορέα που πληροί τα κριτήρια επιλογής. Οι οδηγίες αναφέρονται σε κριτήρια επιλογής, αλλά αυτά πρέπει να ερμηνεύονται και ως κριτήρια αποκλεισμού. Εφαρμόζεται το ΕΕΕΣ, συμπεριλαμβανομένων τόσο των κριτηρίων επιλογής όσο και των κριτηρίων αποκλεισμού.

### 4.1 ΔΣΑ για αγορές που είναι γενικώς διαθέσιμες στην αγορά

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν ΔΣΑ για αγορές που είναι γενικώς διαθέσιμες στην αγορά και πληρούν τις απαιτήσεις που θέτουν οι αναθέτουσες αρχές.

Ένα ΔΣΑ μπορεί να χωριστεί σε κατηγορίες προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών που ορίζονται αντικειμενικά με βάση τα χαρακτηριστικά της σύμβασης που πρέπει να εκτελεστεί στο πλαίσιο της εκάστοτε κατηγορίας. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν αναφορά στο μέγιστο επιτρεπόμενο μέγεθος των επακόλουθων ειδικών συμβάσεων ή σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή στην οποία θα εκτελεστούν επακόλουθες ειδικές συμβάσεις.

Όταν η αναθέτουσα αρχή χωρίζει το σύστημα σε κατηγορίες προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών, καθορίζει τα εφαρμοστέα κριτήρια επιλογής για κάθε κατηγορία.

Η σύμβαση ανατίθεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την καλύτερη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στην προκήρυξη της σύμβασης για το ΔΣΑ. Τα κριτήρια αυτά μπορούν, κατά περίπτωση, να προσδιορίζονται με μεγαλύτερη ακρίβεια στην πρόσκληση υποβολής προσφορών.

### 4.2 Διαδικασία για το ΔΣΑ και προθεσμίες

Οι οδηγίες ορίζουν ότι το ΔΣΑ λειτουργεί με τη μορφή κλειστής διαδικασίας. Όλοι οι υποψήφιοι που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής γίνονται δεκτοί στο σύστημα αλλά ο αριθμός των υποψηφίων που γίνονται δεκτοί στο σύστημα δεν πρέπει να περιορίζεται, στοιχείο που διαφέρει από την κλειστή διαδικασία.

Για τους σκοπούς της ανάθεσης συμβάσεων βάσει ενός ΔΣΑ, οι αναθέτουσες αρχές:

- δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, όπου καθίσταται σαφές ότι χρησιμοποιείται ΔΣΑ·
- διευκρινίζουν στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης τουλάχιστον τη φύση και την εκτιμώμενη ποσότητα των προβλεπόμενων αγορών, καθώς και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν το ΔΣΑ, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου λειτουργίας του, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές ρυθμίσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης·
- αναφέρουν κάθε διαίρεση σε κατηγορίες προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών και τα χαρακτηριστικά τους· και

<sup>5</sup> Άρθρο 34 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και άρθρο 52 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

<sup>6</sup> Στις περιπτώσεις χρήσης που παρατίθενται κατωτέρω, μπορεί επίσης να ισχύουν εθνικοί κανονισμοί.

<sup>7</sup> Άρθρο 34 και άρθρο 22 παράγραφοι 1, 3, 5 και 6 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

- για όσο διάστημα είναι σε ισχύ το σύστημα, προσφέρουν ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής είναι 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης ή —εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού χρησιμοποιείται η προκαταρκτική προκήρυξη— από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Άπαξ και αποσταλεί η πρόσκληση υποβολής προσφορών για τη σύναψη της πρώτης συγκεκριμένης σύμβασης στο πλαίσιο του ΔΣΑ, δεν εφαρμόζονται άλλες προθεσμίες για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής.

Η εξέταση των αιτήσεων συμμετοχής θα πρέπει κανονικά να γίνεται εντός 10 εργάσιμων ημερών το πολύ, δεδομένου ότι η αξιολόγηση των κριτηρίων επιλογής θα γίνεται με βάση τις απλουστευμένες απαιτήσεις τεκμηρίωσης τις οποίες καθορίζουν οι οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις, για παράδειγμα το ΕΕΕΣ. Όταν όμως συγκροτείται για πρώτη φορά ένα ΔΣΑ (βλ. ενότητα 11.7), οι αναθέτουσες αρχές ενδέχεται, λόγω της ανταπόκρισης στην πρώτη δημοσίευση γνωστοποίησης προκήρυξης σύμβασης ή της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, να δεχθούν έναν τόσο μεγάλο αριθμό αιτήσεων συμμετοχής, ώστε να χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να τις εξετάσουν. Αυτό θα πρέπει να γίνεται δεκτό, υπό τον όρο ότι δεν δρομολογείται προμήθεια πριν να εξεταστούν όλες οι αιτήσεις. Επίσης, η αναθέτουσα αρχή το αναφέρει αυτό στην προκήρυξη της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αναφέρει τις απαιτούμενες ημέρες για την αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής στο πεδίο «Πρόσθετες πληροφορίες» στην προκήρυξη της σύμβασης.

Οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν, καθ' όλη την περίοδο ισχύος του ΔΣΑ, τη δυνατότητα σε κάθε οικονομικό φορέα να ζητήσει να συμμετάσχει στο σύστημα βάσει των δεδομένων όρων. Εντός 10 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή, οι αναθέτουσες αρχές ολοκληρώνουν την αξιολόγηση των εν λόγω αιτήσεων σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί σε 15 εργάσιμες ημέρες σε μεμονωμένες περιπτώσεις, όταν αυτό δικαιολογείται, ιδίως λόγω της ανάγκης να εξεταστούν συμπληρωματικά έγγραφα ή να επαληθευθεί διαφορετικά αν πληρούνται τα κριτήρια επιλογής.

Οι αναθέτουσες αρχές θα είναι ελεύθερες να οργανώνουν την εξέταση των αιτήσεων συμμετοχής όπως αυτές κρίνουν, αποφασίζοντας επί παραδείγματι να τις εξετάζουν μια φορά την εβδομάδα μόνο, υπό τον όρο ότι τηρούνται οι προθεσμίες για την εξέταση κάθε αίτησης.

Το συντομότερο δυνατόν, οι αναθέτουσες αρχές ενημερώνουν τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα αν έχει γίνει δεκτός στο ΔΣΑ.

### 4.3 Υπεύθυνη δήλωση / ΕΕΕΣ

Κατά την υποβολή ενδιαφέροντος για την αίτηση συμμετοχής στο ΔΣΑ, οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται το ΕΕΕΣ ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών κ.λπ. Οι κανόνες του ΕΕΕΣ ισχύουν επίσης για τα ΔΣΑ.

Αυτό σημαίνει επίσης ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος του ΔΣΑ, να απαιτούν από τους επιλεγμένους συμμετέχοντες να υποβάλουν ανανεωμένη και επικαιροποιημένη υπεύθυνη δήλωση<sup>8</sup>, εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία διαβίβασης του αιτήματος<sup>9</sup>.

Πριν από την ανάθεση των συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τον προσφέροντα στον οποίο έχουν αποφασίσει να αναθέσουν τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα δικαιολογητικά, όπως πιστοποιητικά, βεβαιώσεις και λοιπά αποδεικτικά μέσα σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού. Εάν οι αναθέτουσες αρχές έχουν ελεύθερη άμεση πρόσβαση στις εθνικές βάσεις δεδομένων, δεν μπορούν να ζητήσουν από τους

<sup>8</sup> Άρθρο 59 παράγραφος 1 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και άρθρο 52 παράγραφος 7 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

<sup>9</sup> Άρθρο 34 παράγραφος 7 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και άρθρο 52 παράγραφος 7 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

οικονομικούς φορείς να υποβάλουν τα εν λόγω έγγραφα. Ο ίδιος κανόνας ισχύει εάν οι οικονομικοί φορείς παρέχουν στο ΕΕΕΣ συνδέσμους προς τις εθνικές βάσεις δεδομένων στις οποίες μπορούν επίσης να έχουν ελεύθερα πρόσβαση οι αναθέτουσες αρχές.

Οι κανόνες στο πλαίσιο των οδηγιών όσον αφορά τις υπεύθυνες δηλώσεις<sup>10</sup> εφαρμόζονται καθ' όλη την περίοδο ισχύος του ΔΣΑ.

#### 4.4 Υποβολή προσφορών

Οι αναθέτουσες αρχές προσκαλούν όλους τους επιλεγμένους συμμετέχοντες να υποβάλουν προσφορά για κάθε συγκεκριμένη σύμβαση στο πλαίσιο του ΔΣΑ. Όταν το ΔΣΑ έχει χωριστεί σε κατηγορίες έργων, προϊόντων ή υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές προσκαλούν όλους τους επιλεγμένους συμμετέχοντες για την κατηγορία που αντιστοιχεί στη συγκεκριμένη σύμβαση να υποβάλουν προσφορά.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών είναι τουλάχιστον 10 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

#### 4.5 Περίοδος ισχύος του ΔΣΑ

Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν την περίοδο ισχύος του ΔΣΑ στην προκήρυξη της σύμβασης. Παρέχουν πληροφορίες στις προκηρύξεις σχετικά με οποιαδήποτε αλλαγή της περιόδου ισχύος, χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα που προβλέπονται από τις οδηγίες. Σε περίπτωση μεταβολής της περιόδου ισχύος χωρίς παύση της λειτουργίας του ΔΣΑ, χρησιμοποιείται το έντυπο που χρησιμοποιήθηκε αρχικά για την προκήρυξη της σύμβασης. Εάν παύει η λειτουργία του συστήματος, χρησιμοποιείται γνωστοποίηση συναφθείσας σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 50.

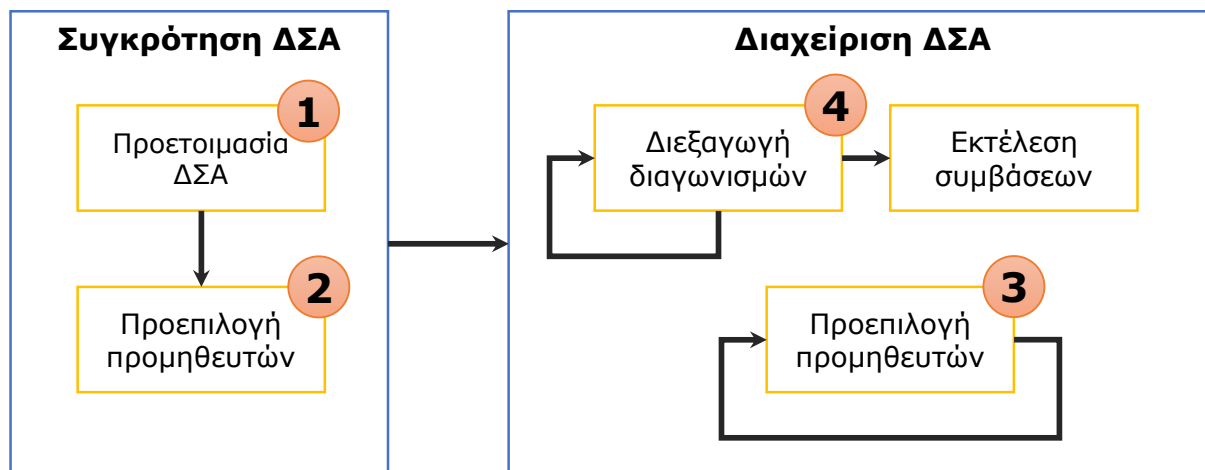
---

<sup>10</sup> Άρθρο 34 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 59 παράγραφοι 4 έως 6 της εν λόγω οδηγίας, και άρθρο 52 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.



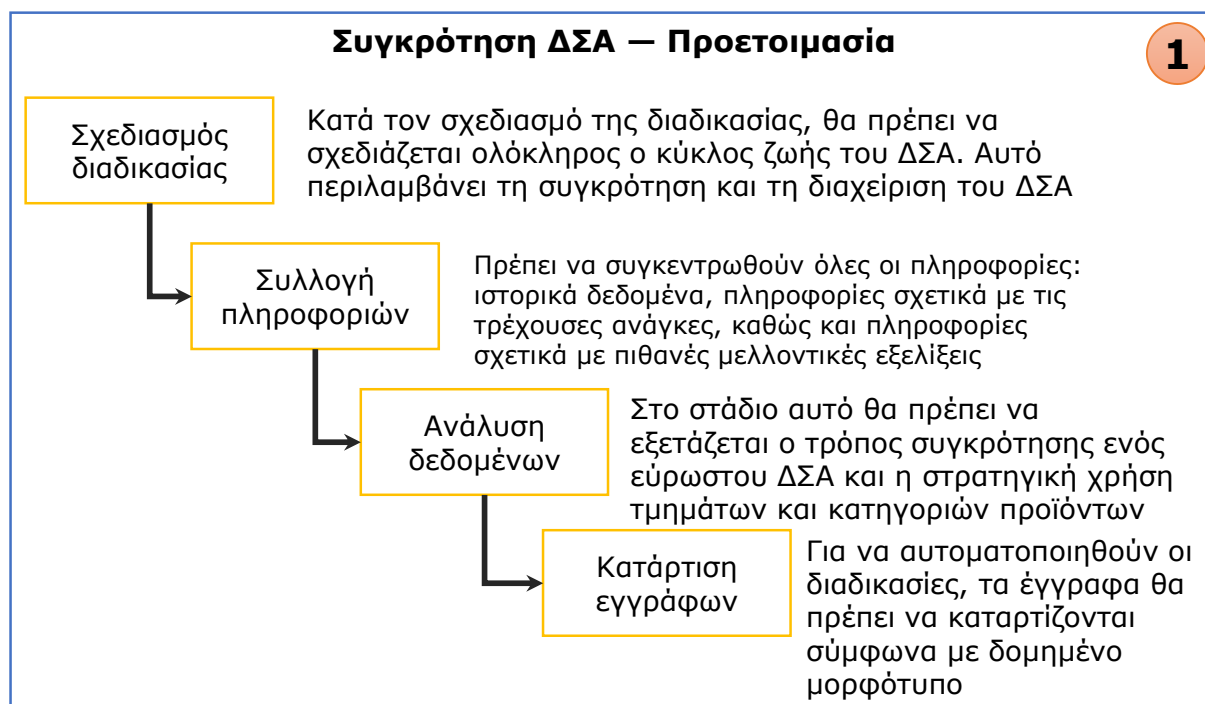
## 5 Γραφική απεικόνιση της λειτουργίας ενός ΔΣΑ

### Λειτουργία δυναμικού συστήματος αγορών Επισκόπηση



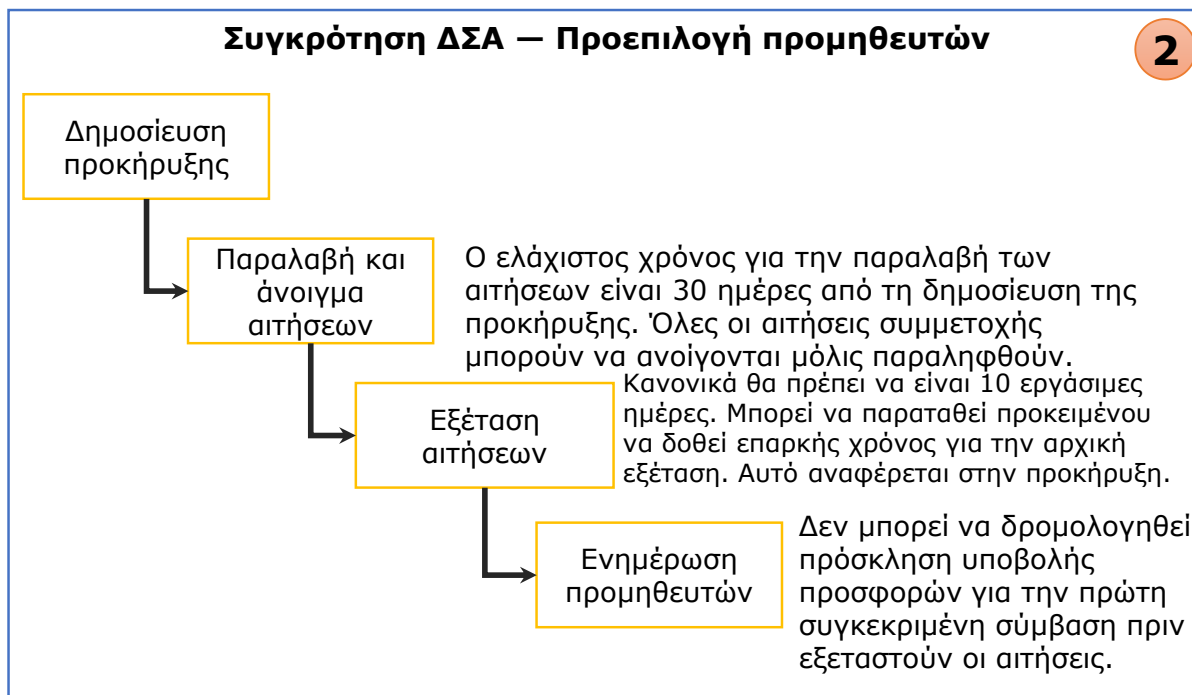
Διάγραμμα 1: Η διαδικασία για τη συγκρότηση και τη διαχείριση ενός ΔΣΑ

### Λειτουργία δυναμικού συστήματος αγορών Λεπτομερής παρουσίαση



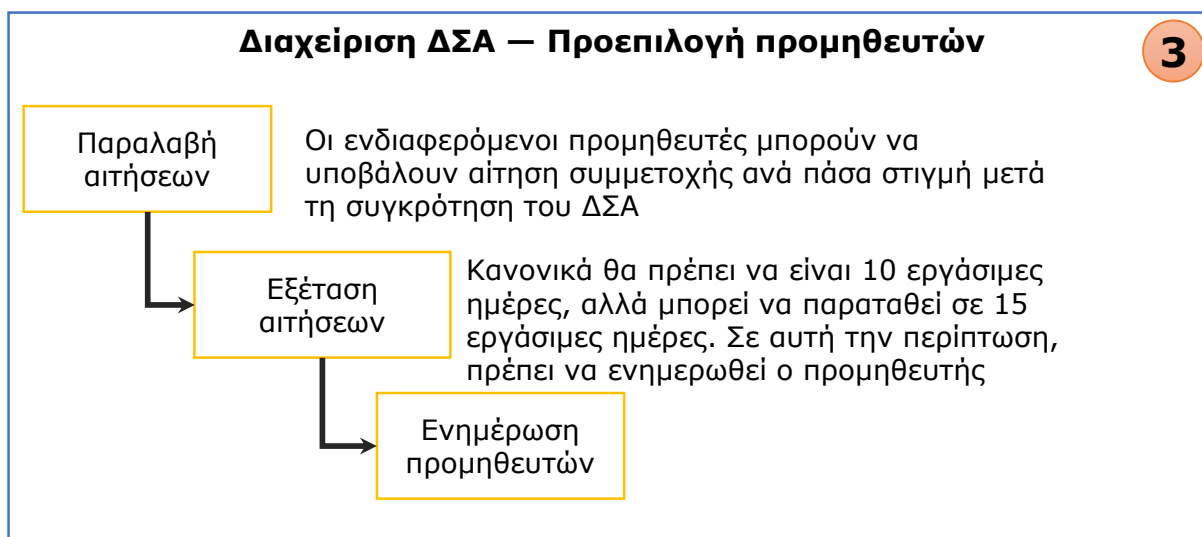
Διάγραμμα 2: Πιθανή ροή εργασιών για την προετοιμασία ενός ΔΣΑ

## Λειτουργία δυναμικού συστήματος αγορών Λεπτομερής παρουσίαση



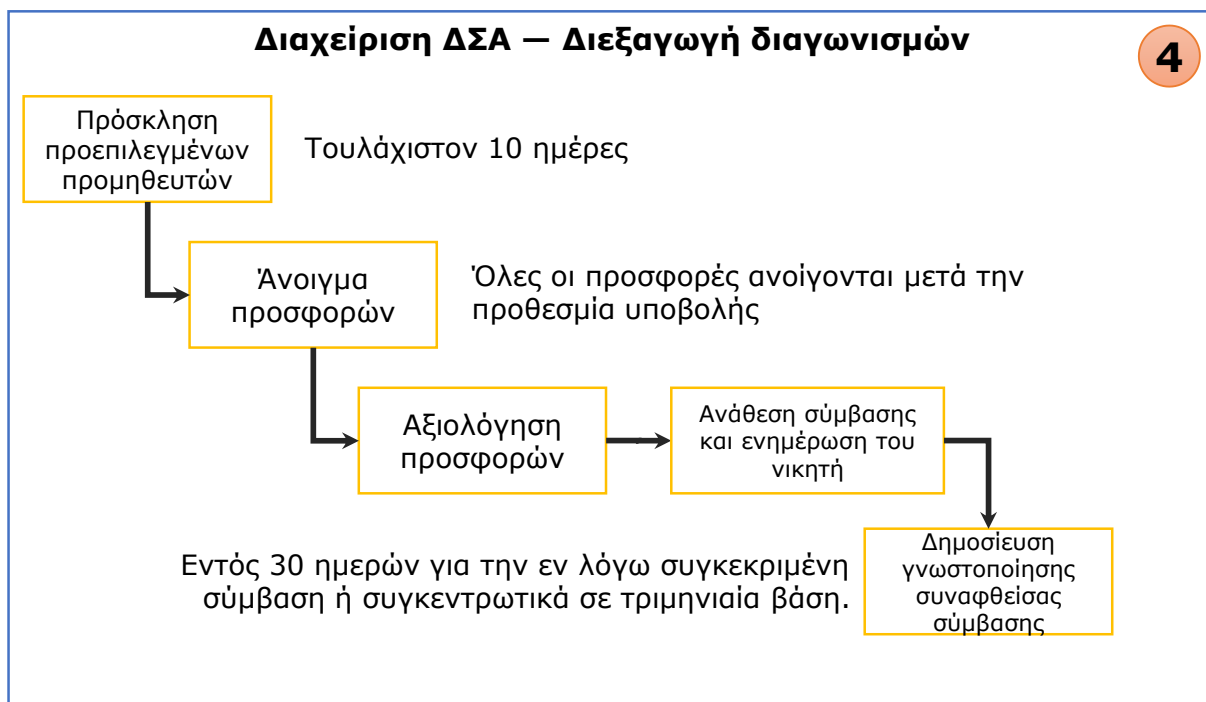
**Διάγραμμα 3:** Διαδικασία προεπιλογής κατά τη δημιουργία ενός ΔΣΑ

## Δυναμικό σύστημα αγορών Λεπτομερής παρουσίαση



**Διάγραμμα 4:** Διαδικασία προεπιλογής κατά τη διαχείριση ενός ΔΣΑ

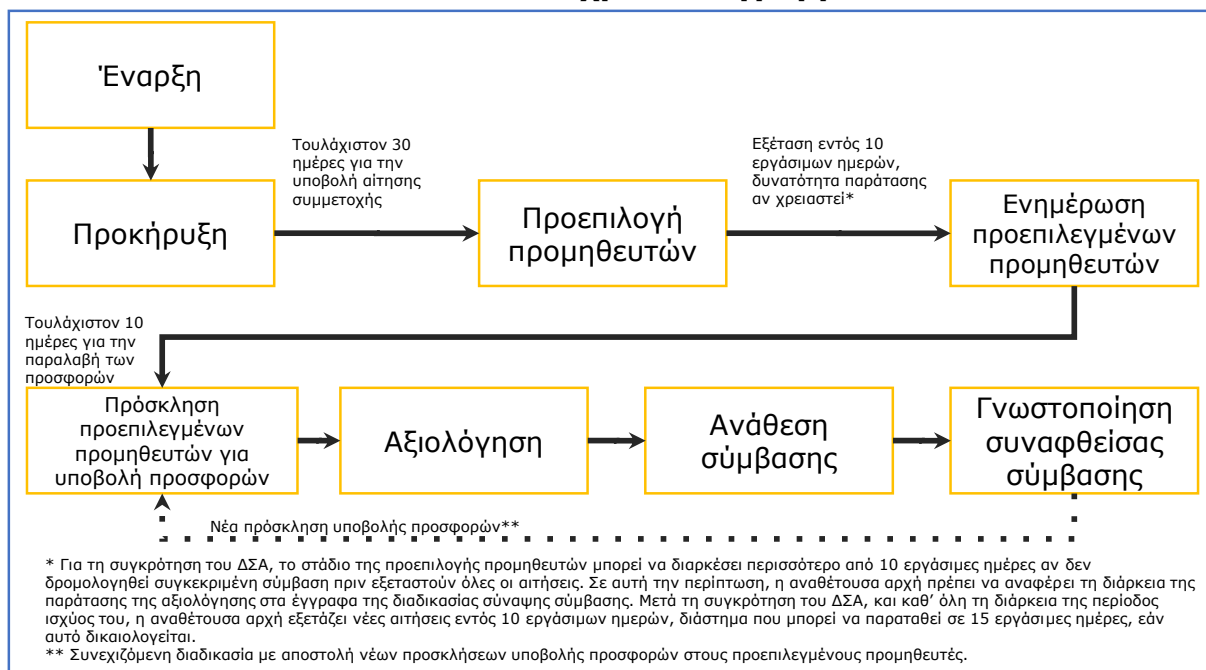
## Λειτουργία δυναμικού συστήματος αγορών Λεπτομερής παρουσίαση



**Διάγραμμα 5:** Διεξαγωγή διαγωνισμών με τη χρήση ΔΣΑ

Μια άλλη επισκόπηση της διαδικασίας απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα.

## Λειτουργία δυναμικού συστήματος αγορών Διαδικασία και χρονοδιαγράμματα



**Διάγραμμα 6:** Διαδικασία και χρονοδιαγράμματα ΔΣΑ

## 6 Εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία

Η αναφορά σε «εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία» δεν ορίζεται με σαφήνεια στις οδηγίες, αλλά η αιτιολογική σκέψη 52 περιλαμβάνει περιγραφή που αποσαφηνίζει ορισμένα σημεία. «Για τον σκοπό αυτόν, θα καταστούν υποχρεωτικές η διαβίβαση των γνωστοποιήσεων σε ηλεκτρονική μορφή, η ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της προμήθειας και —μετά από μεταβατική περίοδο 30 μηνών— η πλήρης ηλεκτρονική επικοινωνία, δηλαδή η επικοινωνία με ηλεκτρονικά μέσα σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας, περιλαμβανομένης της διαβίβασης αιτήσεων συμμετοχής και ειδικότερα της διαβίβασης των προσφορών (ηλεκτρονική υποβολή)»<sup>11</sup>. Αναφέρει επίσης ότι τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να διατηρήσουν το δικαίωμα να προχωρήσουν ακόμη περισσότερο εφόσον το επιθυμούν. Ωστόσο, διευκρινίζει επίσης ότι η υποχρεωτική χρήση των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας σύμφωνα με τις οδηγίες δεν θα πρέπει να υποχρεώνει τις αναθέτουσες αρχές να επεξεργάζονται ηλεκτρονικά τις προσφορές ούτε να καθιστά υποχρεωτική την ηλεκτρονική αξιολόγηση ή την αυτόματη επεξεργασία. Επιπλέον, μετά την ανάθεση της σύμβασης δεν θα πρέπει να υφίσταται η υποχρέωση να χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνιών για κανένα στοιχείο της διαδικασίας ούτε και για την εσωτερική επικοινωνία εντός της αναθέτουσας αρχής.

Ο όρος «εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία» ερμηνεύεται με διαφορετικό τρόπο στα διάφορα κράτη μέλη. Επίσης, η χρήση ηλεκτρονικών μέσων στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων και η γενική ωριμότητα των ηλεκτρονικών συστημάτων διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Τα διαγράμματα στην ενότητα 5 παρουσιάζουν τη διαδικασία και τα χρονοδιαγράμματα για την όλη διαδικασία υποβολής προσφορών.

Δεδομένου ότι το ΔΣΑ είναι ανοικτό, παρέχοντας σε όλους τους προμηθευτές τη δυνατότητα να προεπιλεγούν (να γίνουν δεκτοί στο σύστημα), μπορεί να υπάρχουν πολλοί προμηθευτές που συμμετέχουν σε μία διαδικασία και, εξίσου, πολλοί αγοραστές από την άλλη πλευρά. Ως εκ τούτου, μπορεί να υποτεθεί με ασφάλεια ότι θα υπάρξουν ενδεχομένως χιλιάδες συγκεκριμένες συμβάσεις που θα εκτελεστούν για ένα ΔΣΑ. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με αποδοτικό τρόπο μόνον εάν οι διαδικασίες είναι εξ ολοκλήρου ψηφιακές και με δομημένα έγγραφα. Μια αποδοτική διαδικασία προεπιλογής απαιτεί διαλειτουργικότητα μεταξύ των συστημάτων υποβολής προσφορών.

Κατά βάση, η διαβίβαση των εγγράφων πραγματοποιείται ηλεκτρονικά από τα περισσότερα συστήματα υποβολής προσφορών. Αρκετά από τα σημερινά συστήματα υποβολής προσφορών παρέχουν τον δικό τους τρόπο διαβίβασης εγγράφων μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του οικονομικού φορέα. Σε ορισμένα συστήματα/πλατφόρμες προμηθειών, είναι επίσης δυνατή η δημιουργία και η απλούστευση των τευχών δημοπράτησης στο ίδιο το σύστημα υποβολής προσφορών, με τη χρήση ηλεκτρονικών εντύπων αντί της απλής ανταλλαγής κειμένων. Τα συστήματα χειρίζονται τις διάφορες προθεσμίες και χρονοδιαγράμματα στις διάφορες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Τα σημερινά εργαλεία υποβολής προσφορών βασίζονται κυρίως σε έγγραφα, διαβιβάζουν έγγραφα και συχνά ειδικά προσαρμοσμένα αρχεία για τη συγκεκριμένη σύμβαση, συνήθως υπό μορφή κειμένων, όπως αρχεία PDF ή αρχεία Word/Excel.

Μία από τις προκλήσεις της σημερινής διαδικασίας αφορά την μη συμμόρφωση με την αρχή «μόνον άπαξ» και την περαιτέρω χρήση των δεδομένων. Τα συστήματα που βασίζονται σε έγγραφα δεν προβλέπουν διαλειτουργικότητα και ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ συστημάτων ή σε διασυννοριακή βάση. Η συμμόρφωση με την αρχή «μόνον άπαξ» και τις απαιτήσεις διαλειτουργικότητας δεν θα είναι δυνατή σε ένα σύστημα που βασίζεται σε έγγραφα, είτε σε επίπεδο μεμονωμένων συστημάτων, είτε μεταξύ συστημάτων υποβολής προσφορών, είτε από συστήματα υποβολής προσφορών προς άλλα συναφή συστήματα. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει συστήματα ηλεκτρονικής παραγγελίας (eOrdering) και συστήματα διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP) με δυνατότητα μεταφοράς καταλόγων από το στάδιο πριν από την ανάθεση στο στάδιο μετά την ανάθεση, καθώς και παρακολούθηση των συμβάσεων από οικονομική άποψη.

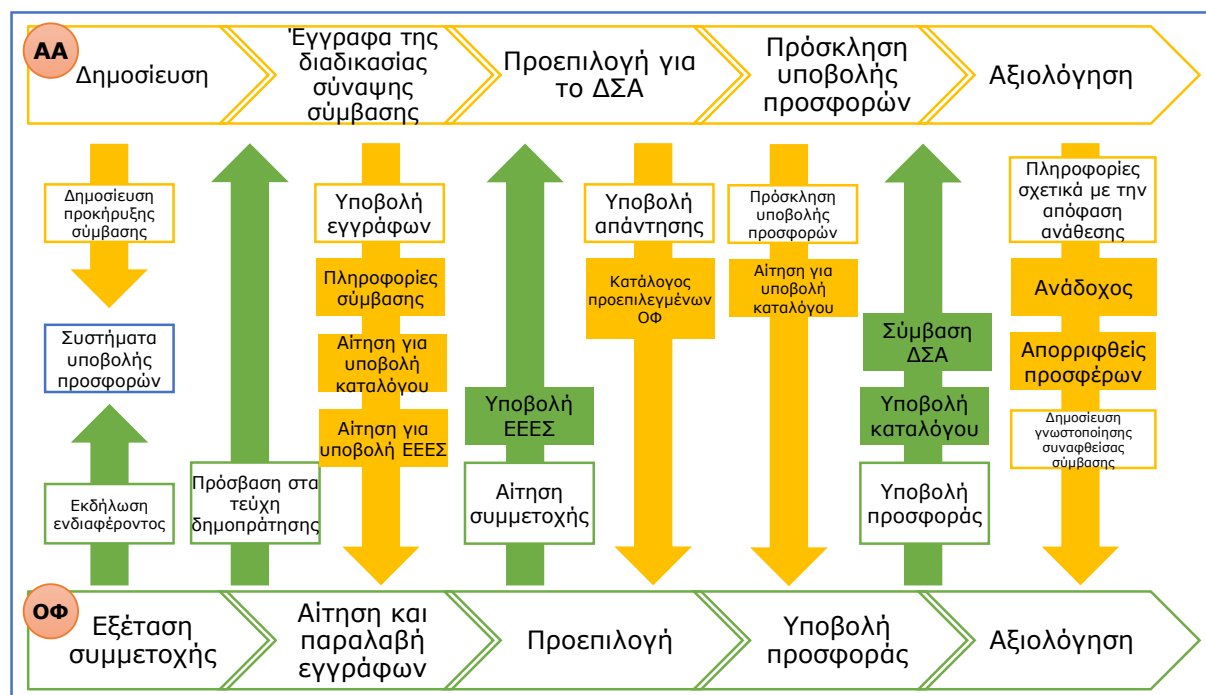
<sup>11</sup> Οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις, αιτιολογική σκέψη 52.

Μια ψηφιακή και εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία, που χρησιμοποιεί τόσο την ηλεκτρονική παράδοση όσο και τα τυποποιημένα έγγραφα, είναι ένας νέος τρόπος παρουσίασης των τευχών δημοπράτησης. Μια προσέγγιση προσανατολισμένη στη διαδικασία θα συμμορφώνεται με την αρχή «μόνον άπαξ» και θα προβαίνει σε περαιτέρω χρήση στοιχείων δεδομένων στη διαδικασία ΔΣΑ. Η προσέγγιση της διαδικασίας απαιτεί υψηλό βαθμό διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων υποβολής προσφορών για την επίτευξη μιας εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικής διαδικασίας.

Η χρήση τυποποιημένων και ψηφιακών τευχών δημοπράτησης στο πλαίσιο ενός ΔΣΑ θα συμβάλει στην εκτέλεση μιας εξ ολοκλήρου ψηφιακής αξιολόγησης των προσφορών που έχουν παραληφθεί. Επιπλέον, η χρήση διαφόρων δομικών στοιχείων, όπως το μοντέλο δεδομένων ΕΕΕΣ, η χρήση λειτουργιών για την ανάκτηση των πραγματικών αποδεικτικών στοιχείων (στη Νορβηγία, για παράδειγμα, αυτό γίνεται μέσω μιας μεθόδου «λήψης αποδεικτικών στοιχείων») και μεθόδων ανταλλαγής τυποποιημένων καταλόγων θα έχουν ως αποτέλεσμα την αποδοτική διεκπεραίωση της διαδικασίας ΔΣΑ. Όσον αφορά τις ΜΜΕ, θα μειωθεί σημαντικά ο φόρτος εργασίας τους για την ανάγνωση πολύπλοκων εγγράφων. Τα ψηφιακά τεύχη δημοπράτησης θα είναι περισσότερο σαν ένα ερωτηματολόγιο που πρέπει να συμπληρωθεί. Με τον τρόπο αυτόν, το ΔΣΑ θα αποτελέσει εργαλείο για την αύξηση του ανταγωνισμού, την προσέλκυση ΜΜΕ στον ανταγωνισμό και την ενίσχυση της χρήσης ψηφιακών εργαλείων.

Το προαπαιτούμενο θα είναι μια τυποποιημένη υποδομή διαβίβασης για τη διανομή τυποποιημένων τευχών δημοπράτησης με δομημένο μορφότυπο. Στο διάγραμμα 7, η ψηφιακή διαδικασία ΔΣΑ σχεδιάζεται με βάση τα απαιτούμενα έγγραφα για την αναθέτουσα αρχή και τον οικονομικό φορέα στο πλαίσιο ενός ΔΣΑ. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι θα υπάρχει ανάγκη ανάπτυξης ικανοτήτων για τη λειτουργία ενός ΔΣΑ και στα ψηφιακά μέσα για την κατάρτιση των τευχών δημοπράτησης για την ψηφιακή αξιολόγηση όλων των προσφορών που παραλαμβάνονται με βάση προκαθορισμένα τα κριτήρια αξιολόγησης.

## Εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία



Διάγραμμα 7: Η διαδικασία ΔΣΑ βάσει τυποποιημένων εγγράφων και υποδομών διαβίβασης

## 7 Η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων στα ΔΣΑ

Στο πλαίσιο των ΔΣΑ, όπου κάθε απόκτηση είναι αποτέλεσμα ψηφιακής προκήρυξης διαγωνισμού, οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι (eCatalogues) μπορούν να αποτελέσουν ισχυρό εργαλείο για τη διευκόλυνση της διεξαγωγής απλουστευμένης και τυποποιημένης διαδικασίας υποβολής προσφορών.

Η αίτηση για υποβολή προσφορών με εξαιρετικά δομημένο και τυποποιημένο μορφότυπο διευκολύνει τη διαδικασία αξιολόγησης και η αυτόματη αξιολόγηση επιταχύνει τη διαδικασία διαχείρισης των προσφορών. Ακόμη και αν οι δομημένοι μορφότυποι δεν ταιριάζουν σε όλες τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ΔΣΑ είναι μια διαδικασία η οποία περιλαμβάνει προϊόντα και υπηρεσίες που είναι εύκολο να περιγραφούν και να προσδιοριστούν, οι δε ηλεκτρονικοί κατάλογοι είναι ιδιαίτερα κατάλληλοι εν προκειμένω.

Επιπλέον, η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων ενδείκνυται ιδιαίτερα στα ΔΣΑ και στις συμφωνίες-πλαίσια όπου ο αριθμός των εμπλεκόμενων αγοραστών και προμηθευτών είναι μεγάλος και όπου οι χρήστες ενδέχεται να μην έχουν λεπτομερή γνώση των χαρακτηριστικών του πλήρους φάσματος προϊόντων και υπηρεσιών. Υπό αυτές τις συνθήκες, οι μορφότυποι ηλεκτρονικών καταλόγων και οι κανόνες διαχείρισης μπορούν να είναι η μεταφορά γνώσεων από τον φορέα που συγκροτεί ένα ΔΣΑ στους οικονομικούς φορείς. Εάν ο φορέας που συγκροτεί ένα ΔΣΑ είναι κεντρική αρχή αγορών, τότε πρόκειται ακόμη και για μεταβίβαση γνώσεων στις αναθέτουσες αρχές.

Εν γένει, ανάλογα με τους στόχους και τον ρόλο της αναθέτουσας αρχής που συγκροτεί το ΔΣΑ (κεντρική αρχή αγορών ή συγκεκριμένη αναθέτουσα αρχή), θα μπορούσαν να υιοθετηθούν ηλεκτρονικοί κατάλογοι σύμφωνα με δύο βασικά λειτουργικά μοντέλα:

1. Οι προμηθευτές καταρτίζουν ηλεκτρονικούς καταλόγους, τους οποίους υποβάλλουν για να ανταποκριθούν σε κάθε προκήρυξη διαγωνισμού. Ο ηλεκτρονικός κατάλογος είναι το υπόδειγμα το οποίο παρέχει η αναθέτουσα αρχή και το οποίο συμπληρώνει ο προμηθευτής.
2. Οι προμηθευτές καταρτίζουν ηλεκτρονικούς καταλόγους προκειμένου να συμμετάσχουν στο ΔΣΑ και τους ενημερώνουν ώστε να ανταποκρίνονται σε κάθε προκήρυξη διαγωνισμού<sup>12</sup>.

### 7.1 Ηλεκτρονικοί κατάλογοι που ανταποκρίνονται σε κάθε συγκεκριμένη ανταγωνιστική διαδικασία

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις βάσει ΔΣΑ απαιτώντας οι προσφορές για μια συγκεκριμένη σύμβαση να υποβάλλονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου<sup>13</sup>.

Η αναθέτουσα αρχή που συγκροτεί το ΔΣΑ μπορεί να παρέχει υπόδειγμα ηλεκτρονικού καταλόγου προς χρήση από τις αναθέτουσες αρχές και τους προμηθευτές για την τυποποιημένη διαχείριση όλων των προκηρύξεων διαγωνισμών που δρομολογούνται στο πλαίσιο του ΔΣΑ.

Οι αναθέτουσες αρχές θα χρησιμοποιούν το υπόδειγμα του ηλεκτρονικού καταλόγου για να περιγράψουν τις απαιτήσεις όσον αφορά τα προϊόντα / τις υπηρεσίες και να ζητούν από όλους τους προσφέροντες που συμμετέχουν να παρέχουν προδιαγραφές και τιμές με τυποποιημένο τρόπο, κατάλληλο για δομημένη ανάλυση και αυτόματη αξιολόγηση. Στο πλαίσιο αυτό, το υπόδειγμα του ηλεκτρονικού καταλόγου θα πρέπει να σχεδιάζεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ελέγχονται τα στοιχεία που είναι συναφή ως κριτήρια ανάθεσης για την εφαρμογή κανόνων βαθμολόγησης και αλγορίθμων (πολλαπλή επιλογή, αναγωγή σε

<sup>12</sup> Άρθρο 36 παράγραφοι 4 και 5 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και άρθρο 54 παράγραφοι 4 και 5 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

<sup>13</sup> Άρθρο 36 παράγραφος 6 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και άρθρο 54 παράγραφος 6 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

κλίμακα κατά σειρά κατάταξης, κλίμακα διαβάθμισης, κλίμακα σημασιολογικής διαφοροποίησης κ.λπ.).

Οι προμηθευτές θα χρησιμοποιούν τα υποδείγματα ηλεκτρονικού καταλόγου για να συμπληρώνουν και να υποβάλλουν τις προσφορές τους.

Το εν λόγω μοντέλο λειτουργίας είναι πολύ ευέλικτο και αποδοτικό, δεδομένου ότι επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να προσαρμόζουν τις προσκλήσεις τους για ανταγωνιστικές διαδικασίες χρησιμοποιώντας τυποποιημένα υποδείγματα που ορίζονται στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης του ΔΣΑ και παρέχονται από την πλατφόρμα που χρησιμοποιείται για τη λειτουργία του ΔΣΑ.

Διάφορες χώρες παρέχουν παραδείγματα χρήσης ηλεκτρονικών καταλόγων σε συμφωνίες-πλαίσια. Για παράδειγμα, χρησιμοποιούνται πολύ συχνά στη Σουηδία, την Ιταλία, τη Φινλανδία και την Ουγγαρία. Πρόκειται για μια αποδοτική διαδικασία κατά την οποία οι αναθέτουσες αρχές καθορίζουν τα προϊόντα που θα αποτελέσουν αντικείμενο της σύμβασης και είναι εύκολο για τους προμηθευτές να συμπληρώσουν τι προσφέρουν, την τιμή κ.λπ. Μπορεί να διευκολύνει την αξιολόγηση και επίσης να αποτελεί μέρος της σύμβασης, ώστε οι τελικοί χρήστες να μπορούν εύκολα να εντοπίζουν τα προϊόντα και να πραγματοποιούν αγορές από αυτούς. Σήμερα, συχνά είναι σε μορφότυπο Excel, αλλά καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες τυποποίησης που θα οδηγήσουν σε ηλεκτρονικούς καταλόγους με δομημένους μορφότυπους. Η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων στα ΔΣΑ έχει τις ίδιες δυνατότητες να αποφέρει οφέλη όπως και στις συμφωνίες-πλαίσια. Είναι αποδοτική τόσο για τους προμηθευτές όσο και για τις αναθέτουσες αρχές, ενώ επίσης εξασφαλίζει διαφάνεια.

#### 7.1.1 Παράδειγμα ηλεκτρονικού καταλόγου: το ιταλικό ΔΣΑ φαρμακευτικών προϊόντων

Το 2011 η Consip συγκρότησε το πρώτο ΔΣΑ φαρμακευτικών προϊόντων στην Ιταλία. Ο ηλεκτρονικός κατάλογος προϊόντων αποτελεί κεντρική συνιστώσα και βασικό παράγοντα επιτυχίας του εν λόγω ΔΣΑ.

Ο ηλεκτρονικός κατάλογος βασίζεται σε τυποποιημένη περιγραφή φαρμακευτικών προϊόντων με βάση τέσσερα τεχνικά χαρακτηριστικά:

1. το σύστημα ταξινόμησης ATC (ανατομική, θεραπευτική, χημική ταξινόμηση), το οποίο διαχειρίζεται ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας·
2. τη δραστική ουσία·
3. τη φαρμακοτεχνική μορφή· και
4. τη δόση.

Ένας ηλεκτρονικός κατάλογος (σε μορφότυπο Excel) με τον κατάλογο των φαρμακευτικών προϊόντων (ο οποίος σήμερα περιλαμβάνει περισσότερα από 6 500 αντικείμενα), ο οποίος προσδιορίζεται από τα τέσσερα χαρακτηριστικά, δημοσιεύεται ως μέρος των εγγράφων της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης που σχετίζονται με τη δημιουργία του ΔΣΑ. Μόνον οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ζητήσουν να προστεθούν προϊόντα στον κατάλογο φαρμακευτικών προϊόντων για την ενημέρωση του ηλεκτρονικού καταλόγου.

Παράδειγμα δομής του ηλεκτρονικού καταλόγου:

Αναγνωριστικό τμήματος	Αναγνωριστικό υποτήματος	ΑΤC Κωδικός	Δραστική ουσία	Φαρμακοτεχνική μορφή	Δόση	Μονάδα μέτρησης	Απαιτούμενη ποσότητα	Βασική τιμή
		R05CB02	Bromexina cloridrato	Δισκίο	8 mg	Δισκίο		
		R05CB02	Bromexina cloridrato	Φιαλίδια	2 ml (2 mg/ml)	Φιαλίδια		
		R05CB02	Bromexina cloridrato	Σταγόνες	40 ml (2 mg/ml)	Φιαλίδιο		

		R05CB02	Bromexina cloridrato	Σιρόπι	250 ml (0,8 mg/ml)	Φιαλίδιο		
		S01BC11	Bromfenac sodio sesquidrato	Οφθαλμικό διάλυμα	5 ml (0,9 mg/ml)	Φιαλίδιο		
		N04BC01	Bromocriptina mesilato	Κάψουλα	10 mg	Κάψουλα		
		N04BC01	Bromocriptina mesilato	Κάψουλα	5 mg	Κάψουλα		
		G02CB01	Bromocriptina mesilato	Δισκίο	2,5 mg	Δισκίο		
		N05AD06	Bromperidolo	Δισκίο	5 mg	Δισκίο		
		N05AD06	Bromperidolo	Σταγόνες	30 ml (10 mg/ml)	Φιαλίδιο		
		N05CD09	Brotizolam	Δισκίο	0,25 mg	Δισκίο		

Η πλατφόρμα ΔΣΑ παρέχει ειδικές λειτουργίες για την τηλεφόρτωση/αναφόρτωση του λογιστικού φύλλου του ηλεκτρονικού καταλόγου, ώστε οι αναθέτουσες αρχές και οι οικονομικοί φορείς να μπορούν να εκτελούν τρία στάδια της διαδικασίας υποβολής προσφορών στο ΔΣΑ:

1. Συγκέντρωση των φαρμακευτικών αναγκών: η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τον ηλεκτρονικό κατάλογο για να συγκεντρώσει σε τυποποιημένη μορφή τα προϊόντα που χρειάζονται οι λειτουργικές μονάδες που θα χρησιμοποιήσουν τα προϊόντα (π.χ. νοσοκομειακές μονάδες).
2. Ορισμός απαιτούμενων προϊόντων: η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί το υπόδειγμα του ηλεκτρονικού καταλόγου για να περιγράψει τις απαιτήσεις για τα προϊόντα και να ζητήσει από όλους τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς να δηλώσουν τις προδιαγραφές και τις τιμές με τον τυποποιημένο μορφότυπο.
3. Παρουσίαση της προσφοράς: οι προμηθευτές χρησιμοποιούν τα υποδείγματα ηλεκτρονικού καταλόγου τα οποία παρέχει η αναθέτουσα αρχή για να συμπληρώσουν και να υποβάλουν τις προσφορές τους.

Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι που αναφορτώνονται από όλους τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς υποβάλλονται αυτόματα σε επεξεργασία από την πλατφόρμα για τον καθορισμό της κατάταξης των προσφορών (το κριτήριο ανάθεσης είναι η χαμηλότερη τιμή) για κάθε τμήμα του διαγωνισμού.

Δεδομένου ότι συνήθως κάθε φαρμακευτικό προϊόν αποτελεί ένα τμήμα διαγωνισμού, κάθε συγκεκριμένη σύμβαση στο πλαίσιο του ΔΣΑ αποτελείται γενικά από εκατοντάδες τμήματα, καθένα από τα οποία αποτελείται από συγκεκριμένο συνδυασμό των προαναφερόμενων τεσσάρων διαστάσεων.



## 8 Οφέλη και προκλήσεις ενός ΔΣΑ

Οι οδηγίες αναφέρονται σε διάφορα κίνητρα για τη χρήση ΔΣΑ. Αυτή η τεχνική αγορών επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να έχουν στη διάθεσή τους ένα ιδιαίτερα ευρύ φάσμα προσφορών και, συνεπώς, να εξασφαλίζουν την καλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση των δημόσιων πόρων, αυξάνοντας τον ανταγωνισμό<sup>14</sup>. Σε σύγκριση με τις συμφωνίες-πλαίσια, το ΔΣΑ είναι ένας τρόπος με τον οποίο παρέχεται συνεχώς η δυνατότητα σε προμηθευτές να ενταχθούν και να συμμετάσχουν σε προκηρύξεις διαγωνισμών. Η αγορά δεν είναι κλειστή για χρονική περίοδο που μπορεί να διαρκέσει έως τέσσερα έτη, όπως στην περίπτωση της συμφωνίας-πλαisiού. Αυξάνει τις δυνατότητες συμμετοχής των ΜΜΕ, δεδομένου ότι ένα ΔΣΑ μπορεί να χωριστεί σε τμήματα και υπάρχει επίσης η δυνατότητα υποβολής προσφοράς αλλά όχι η αντίστοιχη υποχρέωση. Ως εκ τούτου, το ΔΣΑ παρέχει στις ΜΜΕ την ελευθερία να αποφασίζουν αν επιθυμούν να συμμετάσχουν σε συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Μπορούν επίσης να αποφασίσουν αν επιθυμούν να συμμετάσχουν μόνο για συγκεκριμένο τμήμα.

Ακολουθεί κατάλογος κινήτρων για τη χρήση ΔΣΑ τόσο για τις αναθέτουσες αρχές όσο και για τους προμηθευτές. Δεδομένου ότι το ΔΣΑ μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί από τις κεντρικές αρχές αγορών, όπως συμβαίνει σε αρκετές χώρες, περιγράφονται συγκεκριμένα θέματα όταν το ΔΣΑ τελεί υπό τη διαχείριση ΚΑΑ. Αναλυτικότερα συμπεράσματα με βάση τις εμπειρίες περιγράφονται στις περιπτώσεις χρήσης.

### 8.1 Κίνητρα και οφέλη για τις αναθέτουσες αρχές

- Δυνατότητα προσέλκυσης περισσότερων προσφορών από ευρύτερο κύκλο οικονομικών φορέων ως απάντηση σε προσκλήσεις υποβολής προσφορών για συγκεκριμένες συμβάσεις, επειδή το ΔΣΑ είναι ανοικτό για νέους προμηθευτές κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος.
- Τα ΔΣΑ μπορούν να υποδιαιρούνται σε μικρότερα τμήματα ή κατηγορίες με σύναψη συγκεκριμένων συμβάσεων στο πλαίσιο αυτών των κατηγοριών. Μια σειρά μικρότερων μεμονωμένων αγορών (σε σύγκριση με το σύνολο του ΔΣΑ ή της συμφωνίας-πλαisiού που καλύπτει τον ίδιο τομέα) θα είναι κατά πάσα πιθανότητα ελκυστικότερη για τις ΜΜΕ ώστε να συμμετάσχουν.
- Το ΔΣΑ είναι ανοικτό για νέους προμηθευτές κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος του ΔΣΑ. Αυτό δίνει τη δυνατότητα να υπάρχουν περισσότεροι προμηθευτές σε σύγκριση με μια συμφωνία-πλαίσιο ή σύμβαση-πλαίσιο, οι οποίες συνήθως συνάπτονται με έναν ή λίγους προμηθευτές. Δεν υπάρχει περιορισμός όσον αφορά τον αριθμό των δυνητικών προμηθευτών σε ένα ΔΣΑ.
- Δεδομένου ότι οι συγκεκριμένες συμβάσεις στο πλαίσιο ενός ΔΣΑ πραγματοποιούνται σε συνεχή βάση, τα προϊόντα μπορούν να επικαιροποιούνται με κάθε συγκεκριμένη σύμβαση. Μια συμφωνία-πλαίσιο με συγκεκριμένα προϊόντα δεν παρέχει πάντα αυτή τη δυνατότητα. Τα επικαιροποιημένα προϊόντα μπορούν να οδηγήσουν σε γενική βελτίωση των δυνατοτήτων σύναψης δημόσιων συμβάσεων για καινοτόμα αγαθά ή υπηρεσίες. Μπορεί επίσης να σημαίνει βελτίωση των ικανοτήτων όσων συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων.
- Το χρονικό πλαίσιο για τη σύναψη συγκεκριμένων συμβάσεων είναι σύντομο σε σύγκριση με άλλα είδη διαδικασιών. Η συμμετοχή μόνο προεπιλεγμένων προμηθευτών σε αυτές μπορεί να θεωρηθεί ως απλούστευση της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων.
- Η χρήση ΔΣΑ μπορεί να κλιμακωθεί με καλύτερο τρόπο συγκριτικά με άλλα είδη διαδικασιών. Ένα ΔΣΑ που χρησιμοποιείται συχνά μπορεί να προσελκύσει περισσότερους οικονομικούς φορείς να συμμετάσχουν. Αυτό σημαίνει ότι, για παράδειγμα, εάν οι δήμοι χρησιμοποιούν συγκεκριμένες συμβάσεις, αυτό θα μπορούσε να προσελκύσει τοπικούς προμηθευτές.
- Η χρήση ενός αποδοτικού εργαλείου δημόσιων συμβάσεων, όπως το ΔΣΑ, το οποίο πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικά και έχει δυνατότητες διεξαγωγής

<sup>14</sup> Αιτιολογική σκέψη 63 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και αιτιολογική σκέψη 73 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

ορισμένων μερών του με αυτοματοποιημένο τρόπο (έλεγχος βάσεων δεδομένων) μπορεί να μειώσει το κόστος της διαδικασίας.

- Δυνατότητα ακριβούς διατύπωσης των τεχνικών απαιτήσεων για κάθε συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης, καθώς και των κριτηρίων ανάθεσης. Η ακρίβεια πρέπει να είναι σύμφωνη με τα αρχικά έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης του ΔΣΑ. Για παράδειγμα, για μια συγκεκριμένη σύμβαση, η αναθέτουσα αρχή θα μπορούσε να αποφασίσει να αξιολογήσει τις επιδόσεις ενός φορητού υπολογιστή με υψηλότερο συντελεστή, ενώ για μια άλλη το βάρος θα μπορούσε να είναι σημαντικότερο.
- Κανένας περιορισμός όσον αφορά την περίοδο ισχύος ενός ΔΣΑ.
- Μπορεί να υπάρξει μειωμένος κίνδυνος εάν οι προμηθευτές είναι έτοιμοι να υποβάλουν προσφορές σε σύγκριση με μια συμφωνία-πλαίσιο όπου υπάρχει μόνον ένας προμηθευτής και ο εν λόγω προμηθευτής δεν μπορεί να παραδώσει λόγω αφερεγγυότητας/πτώχευσης, δυσκολίες στην παράδοση του ζητούμενου όγκου κ.λπ.
- Μπορούν να χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικοί κατάλογοι και να καταστήσουν τη διαδικασία περισσότερο αποδοτική.
- Εάν υπάρχουν προμηθευτές που ενδιαφέρονται για αυτό το ψηφιακό εργαλείο, αυτό μπορεί επίσης να έχει ως αποτέλεσμα να ενδιαφερθούν οι προμηθευτές για τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και για άλλες αποδοτικές διαδικασίες, όπως οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι, οι ηλεκτρονικές παραγγελίες και η ηλεκτρονική τιμολόγηση.
- Η συνεχής δημοσίευση της ζήτησης (μέσω των συγκεκριμένων συμβάσεων) και των αποτελεσμάτων (μέσω των γνωστοποιήσεων συναφθεισών συμβάσεων) μπορεί να αυξήσει τη διαφάνεια της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων.

## 8.2 Προκλήσεις και ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες για τις αναθέτουσες αρχές

- Ένας προεπιλεγμένος προμηθευτής δεν υποχρεούται να υποβάλει προσφορά κατά το δεύτερο στάδιο των συγκεκριμένων συμβάσεων. Επομένως, ακόμη και αν υπάρχουν πολλοί προεπιλεγμένοι προμηθευτές, αυτό δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι θα υπάρξουν προσφορές. Ως εκ τούτου, για τα κρίσιμα αγαθά ή υπηρεσίες, μπορεί να είναι ασφαλέστερη η χρήση σύμβασης ή συμφωνίας-πλαισίου που καθιστά υποχρεωτική την παράδοση από τους προμηθευτές σύμφωνα με τη σύμβαση.
- Τα ΔΣΑ μπορεί να είναι κατάλληλα για αγορές με μεγάλο αριθμό προμηθευτών, ωστόσο ορισμένες φορές μπορεί να μην έχουν κίνητρο να ανταποκριθούν σε συγκεκριμένες συμβάσεις εάν έχουν λίγες πιθανότητες να κερδίσουν τη σύμβαση.
- Χρονοβόρο. Μπορεί να υπάρχουν πολλοί προμηθευτές που επιθυμούν να προεπιλεγούν. Αυτό μπορεί να συμβεί ιδίως εάν δεν προσδιορίζονται λεπτομερώς οι απαιτήσεις στο πλαίσιο του ΔΣΑ (για παράδειγμα, εξοπλισμός ΤΠ χωρίς ακριβέστερη περιγραφή των απαιτήσεων). Είναι σημαντικό να υπάρχει αποδοτικός και πιο αυτοματοποιημένος τρόπος προεπιλογής των προμηθευτών.
- Δεν υπάρχει βεβαιότητα ως προς την τελική τιμή σε σύγκριση με ό,τι είναι δυνατό σε μια συμφωνία-πλαίσιο με έναν προμηθευτή ή με περισσότερους προμηθευτές. Οι τιμές μπορεί να διαφέρουν σε σύγκριση με τη χρήση συμφωνιών-πλαισίων από τις αναθέτουσες αρχές.
- Το αποτέλεσμα σε ένα ΔΣΑ μπορεί να είναι ότι διάφοροι προμηθευτές μπορούν να παραδίδουν αγαθά ή υπηρεσίες, δεδομένου ότι στη συγκεκριμένη σύμβαση μπορούν να προεπιλεγούν και να συμμετάσχουν νέοι προμηθευτές. Αυτό μπορεί να ληφθεί υπόψη εάν πρόκειται για αγαθά που πρέπει να παραδίδονται συχνά και ο προμηθευτής έχει καθιερώσει εύρυθμο σύστημα εφοδιαστικής για την παράδοση των αγαθών. Όταν εισαχθούν οι ηλεκτρονικές παραγγελίες, ορισμένοι οικονομικοί φορείς που παραδίδουν αγαθά απαιτούν μια άρτια εφαρμοσμένη διαδικασία για την παραλαβή των αγαθών και την αντιστοίχιση των τιμολογίων με τις παραγγελίες και τα δελτία αποστολής.
- Η έλλειψη πείρας μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο και η γνώση είναι σημαντική. Οι αναθέτουσες αρχές και οι οικονομικοί φορείς χρειάζονται υποστήριξη κατά τη χρήση του νέου εργαλείου.
- Υπάρχει φόβος ότι οι οικονομικοί φορείς στην αγορά δεν έχουν επαρκείς γνώσεις ή ενδιαφέρον για να συμμετάσχουν σε ΔΣΑ. Αυτό σημαίνει ότι οι αναθέτουσες αρχές

πρέπει να είναι έτοιμες να προετοιμάσουν την αγορά για το ΔΣΑ ως μια διαδικασία που έχει πλεονεκτήματα και για τους προμηθευτές.

### 8.3 Κίνητρα και οφέλη για τους προμηθευτές

- Περισσότερο ανοικτή αγορά. Αυτό παρέχει δυνατότητες συνεχούς παράδοσης και δεν εξαρτάται από την ανάθεση σύμβασης ή συμφωνίας-πλαισίου, δεδομένου ότι αυτές κλείνουν την αγορά για συγκεκριμένη περίοδο.
- Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την προεπιλογή ενός προμηθευτή έως τη δυνατότητα να κερδίσει μια συγκεκριμένη σύμβαση μπορεί να είναι σύντομο.
- Τα ΔΣΑ μπορούν να χωριστούν σε κατηγορίες που βασίζονται, για παράδειγμα, σε συγκεκριμένα προϊόντα ή γεωγραφικές περιοχές, όπου είναι πιο ενδιαφέρον για ορισμένους προμηθευτές να παραδίδουν προϊόντα σε σύγκριση με άλλους.
- Η πρακτική της διαίρεσης συγκεκριμένων συμβάσεων σε τμήματα μπορεί να είναι επωφελής.
- Ο προμηθευτής δεν υποχρεούται να συμμετάσχει σε συγκεκριμένες συμβάσεις, ακόμη και αν έχει προεπιλεγεί.
- Ακόμη και αν δεν προεπιλεγεί με την πρώτη προσπάθεια, έχει τη δυνατότητα να υποβάλει εκ νέου αίτηση και να προεπιλεγεί σε μεταγενέστερο χρόνο, εφόσον τότε πληροί τα κριτήρια.
- Αποδοτική διαδικασία, δεδομένου ότι είναι εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική.
- Μπορούν να χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικοί κατάλογοι, οι οποίοι μπορούν να συμπληρώνονται με αποδοτικό τρόπο από τους προμηθευτές.
- Διαφανείς διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.

### 8.4 Προκλήσεις και ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες για τους προμηθευτές

- Έλλειψη πείρας στη χρήση ΔΣΑ.
- Η χρήση ΔΣΑ απαιτεί καλή υποστήριξη από τη χρησιμοποιούμενη λύση ΤΠ, ιδίως σε περίπτωση έλλειψης πείρας.
- Όταν υπάρχει μεγάλος αριθμός προμηθευτών και εάν τα κριτήρια δεν προσδιορίζονται με πολύ μεγάλη ακρίβεια, ενδέχεται οι προμηθευτές να μην έχουν κίνητρο να ανταποκριθούν προκειμένου να προεπιλεγούν και στη συνέχεια να υποβάλουν προσφορές, εάν έχουν λίγες πιθανότητες να κερδίσουν μια σύμβαση.

### 8.5 Συγκεκριμένα οφέλη και προκλήσεις σε σχέση με τις κεντρικές αρχές αγορών

Στην περίπτωση κεντρικής αρχής αγορών, το ερώτημα είναι ποιο μέρος του ΔΣΑ επιθυμεί να διαχειριστεί. Στο πρώτο μέρος του ΔΣΑ, στην πράξη, το στάδιο της συμμετοχής τελεί υπό τη διαχείριση της κεντρικής αρχής αγορών, ενώ στο δεύτερο μέρος παρακολουθείται επίσης η διεξαγωγή συγκεκριμένων συμβάσεων. Εάν η κεντρική αρχή αγορών επιθυμεί επίσης να παρακολουθεί τις συγκεκριμένες συμβάσεις, θα πρέπει να προβεί σε πολύ ακριβέστερο σχεδιασμό, ώστε να επωφεληθεί από οικονομίες κλίμακας και να επιτύχει κατάλληλες τιμές για τις αναθέτουσες αρχές. Η υποστήριξη ΤΠ για το δεύτερο μέρος — στην περίπτωση χρήσης ηλεκτρονικού καταλόγου, η ποιότητα της διαχείρισης του καταλόγου ή απλώς διαφορετικές πλατφόρμες/λύσεις δημόσιων συμβάσεων— καθορίζει την επιτυχία της κεντρικής αρχής αγορών.

Από τη σκοπιά της κεντρικής αρχής αγορών, τόσο η χρήση ΔΣΑ όσο και η χρήση συμφωνιών-πλαισίων μπορούν να αποτελέσουν αποδοτικότερα εργαλεία για να παρέχεται στις αναθέτουσες αρχές πλήρες φάσμα εργαλείων ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων, ώστε να ικανοποιούνται οι διαφορετικές αγοραστικές ανάγκες τους.

Όταν μια κεντρική αρχή αγορών συγκροτεί ΔΣΑ προς χρήση από ευρύ φάσμα αναθέτουσών αρχών, ο σχεδιασμός και η διαχείρισή του μπορούν να πραγματοποιούνται έτσι ώστε να τυποποιεί και να απλουστεύει τον τρόπο με τον οποίο συναντώνται οι αναθέτουσες αρχές και οι οικονομικοί φορείς στην αγορά δημόσιων συμβάσεων,

αξιοποιώντας τις μεγάλες ικανότητες σύναψης συμβάσεων και επιχειρησιακές ικανότητες της ΚΑΑ.

Πράγματι, όσον αφορά τις κεντρικές αρχές αγορών, οι πλατφόρμες που υιοθετήθηκαν για τη λειτουργία ΔΣΑ αποτελούν ισχυρά εργαλεία με τα οποία μπορούν να θέσουν στη διάθεση των αναθετουσών αρχών την τεχνογνωσία τους σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, τους μηχανισμούς της αγοράς και τα χαρακτηριστικά προϊόντων/υπηρεσιών.

Για να επωφεληθούν στο έπακρο από τη χρήση των ΔΣΑ, οι κεντρικές αρχές αγορών πρέπει να αναπτύξουν ειδικές ικανότητες για:

- την παροχή του αναγκαίου επιπέδου πληροφόρησης, εκπαίδευσης και υποστήριξης που χρειάζονται οι χρήστες για να χρησιμοποιήσουν τη νέα διαδικασία· και
- την ανάπτυξη και τη διαχείριση της πλατφόρμας ΤΠΕ που καθιστά δυνατές τις λειτουργίες του ΔΣΑ.

Μια βασική πρόκληση την οποία θα αντιμετωπίσουν οι κεντρικές αρχές αγορών όταν η υιοθέτηση των ΔΣΑ εξελιχθεί σε πιο ώριμη φάση είναι η ανάγκη εξισορρόπησης του υψηλού βαθμού τυποποίησης που απαιτείται για την επίτευξη όσο το δυνατόν μεγαλύτερης λειτουργικής απλούστευσης και αυτοματοποίησης με τα αιτήματα των αναθετουσών αρχών για ένα πολύ ευέλικτο ΔΣΑ που να παρέχει το μεγαλύτερο σύνολο λειτουργιών προσαρμογής των διαγωνισμών.

---

## 9 Η υιοθέτηση των ΔΣΑ με βάση στοιχεία της TED

Τα ακόλουθα στοιχεία της TED δείχνουν την εφαρμογή ΔΣΑ στο πλαίσιο της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας. Τα δεδομένα περιλαμβάνουν όλες τις προκηρύξεις συμβάσεων με βάση τις δύο οδηγίες έως τον Απρίλιο του 2020. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι όλα τα δεδομένα ελήφθησαν υπόψη εάν ο αγοραστής είχε επισημάνει στην προκήρυξη ότι επρόκειτο για ΔΣΑ.

### 9.1 Τα ΔΣΑ σε σύγκριση με όλες τις διαδικασίες και τις συμφωνίες-πλαίσια

Στον πίνακα παρουσιάζονται συγκριτικά όλες οι διαδικασίες, σε αντιπαραβολή με τις συμφωνίες-πλαίσια (ΣΠ) και τα ΔΣΑ.

Είδος/Έτος	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<b>Σύνολο</b>	60	66 981	158 529	188 066	215 003	218 715
<b>ΣΠ</b>	5	17 083	34 623	40 736	45 203	45 051
<b>ΔΣΑ</b>	0	145	234	442	551	893

Συγκρίνοντας τον αριθμό των ΔΣΑ με τον αντίστοιχο των συμφωνιών-πλαισίων, είναι σαφές ότι τα ΔΣΑ δεν διαδραματίζουν τόσο σημαντικό ρόλο όσο οι συμφωνίες-πλαίσια, οι οποίες αντιπροσωπεύουν περίπου το ένα τέταρτο του συνόλου των διαδικασιών. Ωστόσο, παρότι ο συνολικός αριθμός των διαδικασιών παρέμεινε σε παρόμοια επίπεδα μεταξύ των ετών 2019 και 2020, ο αριθμός των ΔΣΑ αυξήθηκε σημαντικά και ο αριθμός των συμφωνιών-πλαισίων μειώθηκε ελαφρώς.

### 9.2 Η οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις έναντι της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας

Στον πίνακα παρουσιάζεται ο αριθμός των διαδικασιών βάσει των δύο οδηγιών.

Οδηγία/Έτος	2016	2017	2018	2019	2020
<b>2014/24/ΕΕ</b>	61 489	144 243	170 263	194 110	198 010
<b>2014/25/ΕΕ</b>	5492	14 286	17 803	20 893	20 705

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η χρήση των διαδικασιών ΔΣΑ για τις δύο οδηγίες.

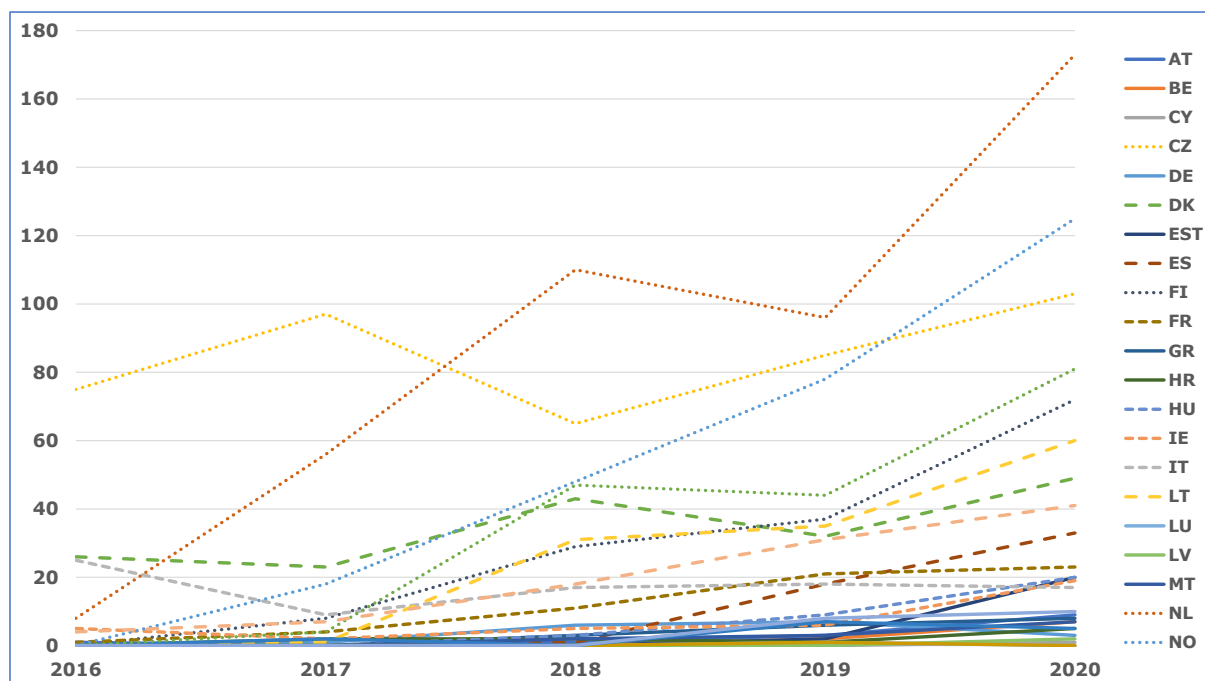
Οδηγία/Έτος	2016	2017	2018	2019	2020
<b>2014/24/ΕΕ</b>	145	233	413	508	813
<b>2014/25/ΕΕ</b>	0	1	29	43	80

Η οδηγία για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας άρχισε να εφαρμόζεται στην πράξη 1 έτος αργότερα απ' ό,τι η οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις. Σε σχέση με την εν λόγω οδηγία, το ποσοστό των ΔΣΑ είναι το ίδιο με το αντίστοιχο βάσει της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

### 9.3 Πώς χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη τα ΔΣΑ;

Στον πίνακα παρουσιάζεται ο αριθμός των περιπτώσεων χρήσης ΔΣΑ ανά κράτος μέλος ανά έτος.

Χώρα	2016	2017	2018	2019	2020	Σύνολο
AT	1	0	1	3	9	14
BE	0	0	0	2	7	9
BG	0	0	0	0	0	0
CY	0	0	0	0	1	1
CZ	75	97	65	85	103	425
DE	0	1	6	7	3	17
DK	26	23	43	32	49	173
EST	0	0	0	2	20	22
ES	0	0	1	18	33	52
FI	0	8	29	37	72	146
FR	1	4	11	21	23	60
GR	0	0	3	6	8	17
HR	0	2	2	1	5	10
HU	0	0	3	9	20	32
IE	5	2	5	6	19	37
IT	25	9	17	18	17	86
LT	0	1	31	35	60	127
LU	0	0	0	1	0	1
LV	0	0	0	0	2	2
MT	0	0	2	3	7	12
NL	8	56	110	96	173	443
NO	0	18	48	78	125	269
PL	0	0	0	1	0	1
PT	0	2	0	7	5	14
RO	0	0	0	0	0	0
SE	0	4	47	44	81	176
SI	0	0	0	8	10	18
SK	4	7	18	31	41	101
<b>Σύνολο</b>	<b>145</b>	<b>234</b>	<b>442</b>	<b>551</b>	<b>893</b>	<b>2 265</b>



**Διάγραμμα 8:** Συγκρότηση ΔΣΑ ανά χώρα και ανά έτος

Ο πρώιμος χρήστης ήταν η Τσεχική Δημοκρατία, ακολουθούμενη από τις Κάτω Χώρες, τη Φινλανδία και τη Νορβηγία. Ωστόσο, τα αριθμητικά στοιχεία δείχνουν με μεγάλη σαφήνεια ότι πολλές χώρες εξακολουθούν να μην χρησιμοποιούν τακτικά τα ΔΣΑ. Συνολικά, συγκροτήθηκαν 1 643 ΔΣΑ από όλες τις χώρες. Το διάγραμμα αντικατοπτρίζει τον ανωτέρω πίνακα.

#### 9.4 Πώς χρησιμοποιούνται τα τμήματα στα ΔΣΑ;

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο αριθμός των τμημάτων σε σύγκριση με τις περιπτώσεις εμφάνισής τους.

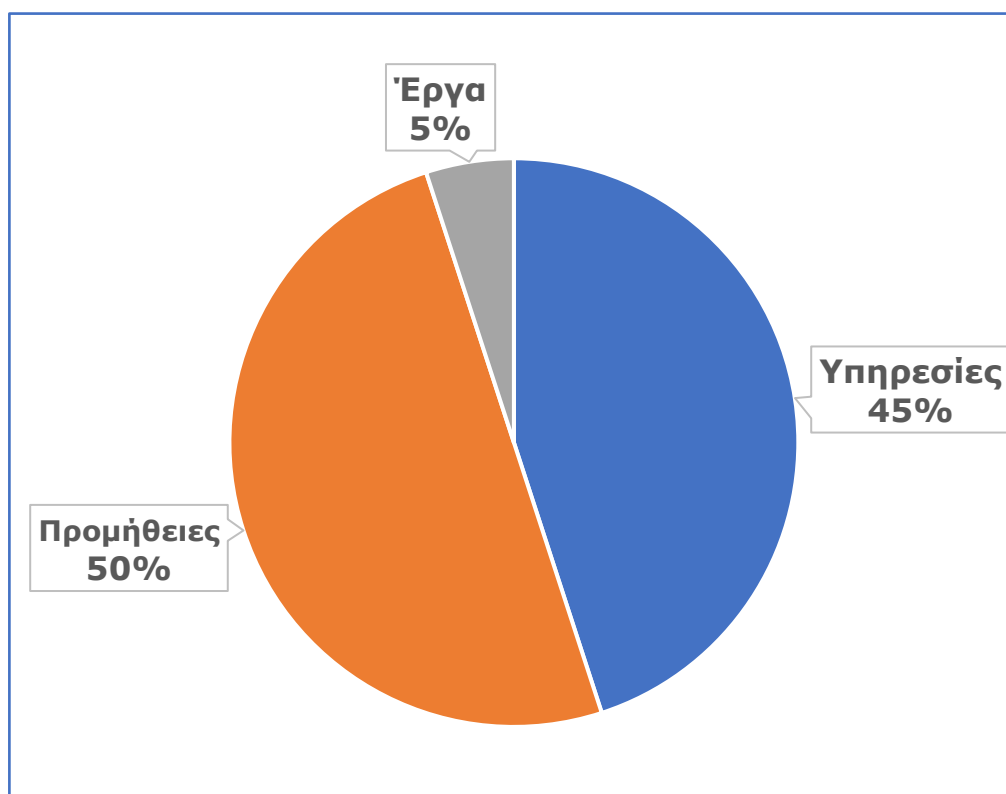
Αριθ. τμημάτων	Περιπτώσεις
1	1 923
2	77
3	72
4	31
5	29
6 - 10	72
11 - 20	37
21 - 50	19
51 - 100	3
Άνω των 100	2

Η συντριπτική πλειονότητα των διαδικασιών ΔΣΑ έχουν μόνον ένα τμήμα. Υπήρξαν δύο διαδικασίες με περισσότερα από 100 τμήματα (140 τμήματα και 459 τμήματα). Η διαδικασία με 459 τμήματα αφορούσε φαρμακευτικά προϊόντα (<https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:152525-2020:TEXT:EL:HTML>).

## 9.5 Τι είδους συμβάσεις χρησιμοποιήθηκαν στα ΔΣΑ;

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο αριθμός των τμημάτων ανά είδος σε σύγκριση με τις περιπτώσεις εμφάνισής τους. Δεν γίνεται διάκριση μεταξύ της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

Είδος	Περιπτώσεις	Ποσοστό
Υπηρεσίες	1 014	45 %
Προμήθειες	1 141	50 %
Έργα	110	5 %



**Διάγραμμα 9:** Συγκρότηση ΔΣΑ ανά είδος

Το 50 % των ΔΣΑ αφορούν υπηρεσίες. Μόνο το 5 % περίπου των διαδικασιών αφορούν έργα.

## 9.6 Ποια είναι η διάρκεια των ΔΣΑ;

Η διάρκεια δίνεται σε έτη, δηλώνοντας τη μέγιστη περίοδο.

Έτη	Περιπτώσεις
1	132
1 έως 2	184
2 έως 3	175
3 έως 4	858
4 έως 5	168
5 έως 10	487



10 έως 20	61
20 έως 50	9
50 έως 100 έτη	136
Απροσδιόριστη	223

Στις περισσότερες περιπτώσεις η μέγιστη διάρκεια των ΔΣΑ, με βάση αριθμητικά στοιχεία από την TED, φαίνεται να είναι 4 έτη, που είναι επίσης ο μέγιστος αριθμός ετών για τις συμφωνίες-πλαίσια. Η δεύτερη συχνότερη διάρκεια είναι έως 10 έτη. Υπάρχουν επίσης ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες η διάρκεια που δίνεται είναι έως 100 έτη. Όταν η διάρκεια είναι απροσδιόριστη, αυτό σημαίνει ότι για τη συγκεκριμένη εγγραφή που παρατίθεται στην προκήρυξη, η διάρκεια δεν ήταν δυνατό να υπολογιστεί σε μήνες.

## 9.7 Ποιοι κωδικοί CPV χρησιμοποιήθηκαν;

Ο ακόλουθος πίνακας καλύπτει τους 20 σημαντικότερους κωδικούς CPV. Για να υπάρχει καλύτερη εικόνα, οι κωδικοί CPV παρουσιάζονται σε δέσμες των κύριων υποδιαίρεσών τους.

Κύρια υποδιαίρεση	Περιπτώσεις
Μηχανήματα γραφείου και υπολογιστές, εξοπλισμός και προμήθειες εκτός από έπιπλα και πακέτα λογισμικών	338
Υπηρεσίες τεχνολογίας των πληροφοριών: παροχή συμβουλών, ανάπτυξη λογισμικού, Διαδίκτυο και υποστήριξη	211
Υπηρεσίες εκπαίδευσης και επιμόρφωσης	184
Εξοπλισμός μεταφοράς και βοηθητικά μέσα μεταφοράς	162
Κατασκευαστικές εργασίες	137
Επιχειρηματικές υπηρεσίες: νομικές, μάρκετινγκ, παροχής συμβουλών, πρόσληψης, εκτύπωσης και ασφάλειας	126
Έπιπλα (όπου περιλαμβάνονται έπιπλα γραφείου), επιπλώσεις, οικιακές συσκευές (εκτός από συσκευές φωτισμού) και προϊόντα καθαρισμού	125
Υπηρεσίες αρχιτεκτονικής, κατασκευαστικών έργων, έργων πολιτικού μηχανικού και επίβλεψης	125
Ιατρικές συσκευές, φαρμακευτικά προϊόντα και προϊόντα ατομικής περιποίησης	98
Εξοπλισμός ραδιοφωνίας, τηλεόρασης, επικοινωνιών, τηλεπικοινωνιών και συναφής εξοπλισμός	71
Υπηρεσίες μεταφορών (εκτός από μεταφορά αποβλήτων)	56
Εξοπλισμός ασφαλείας και πυρόσβεσης, αστυνομικός και αμυντικός εξοπλισμός	51
Πετρελαϊκά προϊόντα, καύσιμα, ηλεκτρική και άλλες πηγές ενέργειας	50
Υπηρεσίες γεωργίας, δασοκομίας, φυτοκομίας, υδατοκαλλιέργειας και μελισσοκομίας	43
Δομές και υλικά κατασκευαστικών έργων· βοηθήματα κατασκευαστικών έργων (εκτός από ηλεκτρικές συσκευές)	33
Υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες	31
Πακέτα λογισμικού και συστήματα πληροφορικής	21
Εξοπλισμός εργαστηριακός, οπτικός και ακριβείας (εκτός από γυαλιά)	21
Είδη και εξαρτήματα ρουχισμού, υπόδησης, αποσκευών	21
Τρόφιμα, ποτά, καπνός και συναφή προϊόντα	20

Οι προμήθειες ειδών γραφείου και ο εξοπλισμός ΤΠ είναι οι κορυφαίες κατηγορίες, ακολουθούμενες από τις υπηρεσίες εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

Τέθηκε το ερώτημα αν οι κωδικοί CPV θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την κατηγοριοποίηση των τμημάτων. Βάσει της ανάλυσης των δεδομένων, διαπιστώνεται ότι στην πράξη αυτό δεν συμβαίνει. Ακόμη και σε περιπτώσεις στις οποίες μια διαδικασία χωρίστηκε σε περισσότερα τμήματα, ο αριθμός CPV ήταν πάντα ο ίδιος. Αυτό μπορεί να αλλάξει με τα ηλεκτρονικά έντυπα, καθώς η χρήση τμημάτων είναι εκτενέστερη αλλά και περισσότερο ευέλικτη.

## 9.8 Πόσο επιτυχημένα είναι τα ΔΣΑ;

Με συνολικό αριθμό 8 986 τμημάτων που αναφέρονταν στις προκηρύξεις συμβάσεων, δημοσιεύθηκαν μόνο 9 291 γνωστοποιήσεις συναφθεισών συμβάσεων. Δυστυχώς, το σύνολο δεδομένων δεν αποκαλύπτει αν τα δεδομένα ήταν συγκεντρωτικά ή όχι. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να διερευνηθεί ο αριθμός των προσφορών που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο των εν λόγω διαδικασιών.

Αριθμός προσφορών	Περιπτώσεις
1	2 153
2	1 342
3	963
4	629
5	433
...	...
106	1
109	1
159	1
217	1
999	1

Για τις περισσότερες συγκεκριμένες συμβάσεις παρελήφθη μόνο μία προσφορά. Ωστόσο, οι αγοραστές του δημόσιου τομέα ανέφεραν ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρελήφθησαν περισσότερες από 100 προσφορές. Ίσως ο μεγάλος αριθμός προσφορών να είναι αποτέλεσμα της συγκέντρωσης των πληροφοριών στις γνωστοποιήσεις συναφθεισών συμβάσεων.

## 10 Το ερωτηματολόγιο για τα ΔΣΑ και τα αποτελέσματά του

Σκοπός του ερωτηματολογίου για τα ΔΣΑ ήταν να συγκεντρώσει τις απόψεις των ενδιαφερόμενων μερών και να μοιραστεί με το κοινό την πείρα που έχουν αποκομίσει. Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από 37 απαντήσαντες από 19 χώρες (Αυστρία, Βέλγιο, Γερμανία, Δανία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Κύπρος, Μάλτα, Νορβηγία, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία και Τσεχική Δημοκρατία). Οι απαντήσαντες προέρχονταν από υπουργεία, κεντρικές αρχές αγορών, παρόχους ηλεκτρονικών υπηρεσιών δημόσιων συμβάσεων, καθώς και από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς. Παρέχεται επισκόπηση της πρακτικής της χρήσης ΔΣΑ στα κράτη μέλη, με βάση τις απαντήσεις τους.

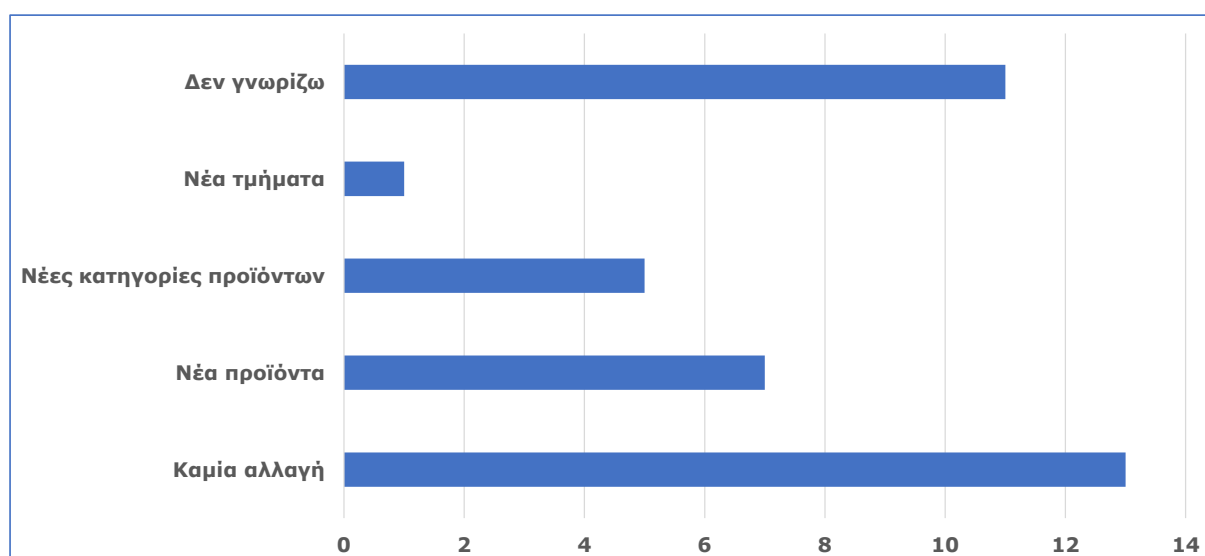
Οι απαντήσαντες συναντούν κυρίως ΔΣΑ πάνω από το κατώτατο όριο της ΕΕ, μολονότι η χρήση τους κατανέμεται κάτω από το κατώτατο όριο της ΕΕ. Στα περισσότερα κράτη μέλη, οι κανόνες είναι οι ίδιοι τόσο κάτω όσο και πάνω από το κατώτατο όριο της ΕΕ, με τους νομοθέτες να θεσπίζουν λιγότερες διοικητικές υποχρεώσεις κάτω από το κατώτατο όριο της ΕΕ. Τα ΔΣΑ χρησιμοποιούνται συνήθως από αναθέτουσες αρχές με περισσότερες δυνατότητες ανάπτυξης για τον τομέα των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας, καθώς και από κεντρικές αρχές αγορών.

Οι περισσότεροι απαντήσαντες στην έρευνα διαθέτουν κατευθυντήριες γραμμές για τα ΔΣΑ οι οποίες βοηθούν τους παράγοντες της αγοράς να εφαρμόζουν τα ΔΣΑ. Επιπλέον, υπάρχει ήδη πείρα από τη χρήση ένδικων μέσων από δικαστήρια στη Γερμανία, τη Δανία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες, τη Μάλτα, τη Σλοβακία και τη Φινλανδία. Όσον αφορά την ευέλικτη χρήση των ΔΣΑ, διπλάσιοι απαντήσαντες πιστεύουν ότι μία συγκεκριμένη σύμβαση μπορεί να καλύπτει πολλαπλά τμήματα. Η περίοδος ισχύος των ΔΣΑ είναι συνήθως μικρότερη από 5 έτη, στοιχείο που μπορεί να σχετίζεται με τη δυσκολία εκτίμησης της αξίας των δημόσιων συμβάσεων για πιο μακροπρόθεσμη διάρκεια.

Τα ΔΣΑ υποστηρίζονται από έναν μόνο κεντρικό πάροχο υπηρεσιών ή από διάφορους πρόσθετους παρόχους υπηρεσιών της αγοράς εντός ενός κράτους μέλους. Αυτό είναι σημαντικό διότι το εν λόγω σχετικά νέο μοντέλο πρέπει να υποστηρίζεται όχι μόνον από έναν και μοναδικό κρατικό φορέα αλλά και από όσο το δυνατόν περισσότερους παράγοντες της αγοράς.

Όσον αφορά τη μείωση του διοικητικού φόρτου, οι περισσότερες διαφορές παρατηρούνται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ζητούνται και αξιολογούνται τα ΕΕΕΣ. Στην πλειονότητα των περιπτώσεων το ΕΕΕΣ αξιολογείται με μη αυτοματοποιημένο ή εν μέρει μη αυτοματοποιημένο τρόπο. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ανάμεικτα αποτελέσματα ως προς το αν το ΕΕΕΣ ζητείται μόνο κατά το στάδιο της προεπιλογής ή και κατά τη διαδικασία σύναψης συγκεκριμένης σύμβασης, επιπλέον του σταδίου προεπιλογής. Η ανάγκη για υποβολή ΕΕΕΣ σε κάθε συγκεκριμένη σύμβαση αυξάνει το επίπεδο διοικητικού φόρτου, πλην όμως παρέχει πράγματι μια αίσθηση βεβαιότητας. Αυτό το ερμηνευτικό ζήτημα δημιουργεί λιγότερα προβλήματα όταν η εξέταση των πιστοποιητικών —στα οποία βασίζεται η δήλωση του ΕΕΕΣ— πραγματοποιείται ήδη αυτόματα.

Οι μισοί απαντήσαντες (με εξαίρεση τις απαντήσεις «δεν γνωρίζω») είναι της γνώμης ότι το ΔΣΑ δεν μπορεί να συμπληρωθεί με νέα τμήματα, νέες κατηγορίες προϊόντων ή νέα προϊόντα.



**Διάγραμμα 10:** Συμπλήρωση του ΔΣΑ — με βάση το ερωτηματολόγιο

Στην έρευνα, ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν ότι χρησιμοποιούνται διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο ενός ΔΣΑ, μολονότι αυτό δεν επιτρέπεται βάσει της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις (βλ. συγκεκριμένη ερώτηση 11.15 *Επιτρέπονται οι διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο των ΔΣΑ;*)

Το ένα τρίτο των απαντησάντων χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό κατάλογο. Η χρήση του ηλεκτρονικού καταλόγου καθίσταται ολοένα και περισσότερο διαδεδομένη, αλλά προς το παρόν δεν έχει δοθεί σαφής απάντηση σε τέτοιου είδους ερμηνευτικά ερωτήματα, όπως το αν η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να ζητεί υπόδειγμα ηλεκτρονικού καταλόγου. Υπάρχουν κράτη μέλη στα οποία αυτό ζητείται ήδη στο στάδιο της προεπιλογής, ενώ επίσης υπάρχουν και εκείνα στα οποία αυτό ζητείται μόνο μετά το στάδιο της προεπιλογής.

Τα κύρια οφέλη των ΔΣΑ, σύμφωνα με τους απαντήσαντες, ήταν τα εξής:

- Πιο ανοικτή αγορά στο πλαίσιο του ΔΣΑ, χωρίς μέγιστο αριθμό προμηθευτών.
- Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την προεπιλογή έως την ανάθεση σύμβασης είναι σύντομο.
- Ο προμηθευτής δεν χρειάζεται να παράσχει εγγύηση για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες όταν υποβάλλει αίτηση προεπιλογής και έχει μόνο τη δυνατότητα να υποβάλει προσφορά.

Τα μειονεκτήματα των ΔΣΑ αναδείχθηκαν από τις ακόλουθες διαπιστώσεις:

- Οι απαντήσαντες δεν διαθέτουν σχετική πείρα διότι πρόκειται για μάλλον νέο εργαλείο στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων.
- Αν τα κριτήρια επιλογής δεν προσδιορίζονται επακριβώς ή είναι υπερβολικά αυστηρά, αυτό δεν παρακινεί τους προσφέροντες να υποβάλουν αίτηση μέσω του ΔΣΑ, αν έχουν λίγες πιθανότητες να νικήσουν.
- Απαιτείται καλή υποστήριξη από τον πάροχο υπηρεσιών, εάν οι χρήστες δεν διαθέτουν πείρα.

Παρά τα οφέλη του ΔΣΑ, οι απαντήσαντες δήλωσαν ότι, κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19, προτιμήθηκαν οι διαδικασίες συμφωνιών-πλαisiών. Αυτό συνέβη ενδεχομένως επειδή ήταν ευκολότερη η απευθείας παραγγελία από τις υφιστάμενες συμφωνίες-πλαisia σε σύγκριση με την εκ νέου διεξαγωγή διαγωνισμού στο πλαίσιο ΔΣΑ. Ως γενικό συμπέρασμα, με βάση το ερωτηματολόγιο, μπορεί να αναφερθεί ότι οι απαντήσαντες ενδιαφέρονται για το θέμα και προσβλέπουν σε καθοδήγηση σχετικά με τις περιπτώσεις αβεβαιότητάς τους ως προς την ερμηνεία της νομοθεσίας

## 11 Ερωτήσεις και απαντήσεις

Δεδομένου ότι το ΔΣΑ είναι ένα εργαλείο που δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί ευρέως, προέκυψαν ορισμένα ερωτήματα κατά την επεξεργασία των κατευθυντήριων γραμμών. Επεξεργαστήκαμε τα ερωτήματα αυτά και προσπαθήσαμε να δώσουμε απαντήσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις, για τις οποίες δεν ήμαστε βέβαιοι, μας υποστήριξε η νομική ομάδα της ΓΔ GROW. Υπάρχουν, ωστόσο, ερωτήματα που θα μπορούσαν να απαντηθούν μόνον όταν υπάρξει εκτενέστερη νομολογία σχετικά με τα ΔΣΑ.

### 11.1 Πώς θα πρέπει να υπολογίζεται η εκτιμώμενη αξία;

Η οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις ορίζει ότι, στην περίπτωση του ΔΣΑ, η εκτιμώμενη αξία θα πρέπει να είναι η μέγιστη εκτιμώμενη αξία, χωρίς ΦΠΑ, του συνόλου των συμβάσεων που προβλέπονται για τη συνολική διάρκεια του ΔΣΑ<sup>15</sup>.

Δεδομένου ότι η περίοδος ισχύος του ΔΣΑ μπορεί να είναι πολύ μεγάλη, η αναθέτουσα αρχή που συγκροτεί ένα ΔΣΑ μπορεί μόνο να εκτιμήσει κατά προσέγγιση τις ποσότητες αγαθών, υπηρεσιών ή έργων που πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο της σύμβασης.

Οι αναθέτουσες αρχές με σταθερή ζήτηση μπορούν να προσδιορίσουν την εκτιμώμενη αξία υπολογίζοντας την εκτιμώμενη αξία για ένα έτος και, στη συνέχεια, με παρέκταση για τη συνολική αναμενόμενη διάρκεια λειτουργίας του ΔΣΑ. Η εκτιμώμενη αξία θα πρέπει πάντοτε να αποτελεί συγκεκριμένη εκτίμηση.

Όταν συγκροτείται ένα ΔΣΑ από κεντρική αρχή αγορών, συνήθως μπορούν να συμμετάσχουν στο ΔΣΑ και πρόσθετες αναθέτουσες αρχές ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος, εφόσον έχουν αναφερθεί στην προκήρυξη του διαγωνισμού. Η κεντρική αρχή αγορών πρέπει να λάβει υπόψη το στοιχείο αυτό κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας.

### 11.2 Πώς θα πρέπει να υπολογίζεται η εκτιμώμενη αξία εάν το ΔΣΑ υποδιαιρείται σε τμήματα;

Εάν το ΔΣΑ υποδιαιρείται σε τμήματα, η εκτιμώμενη αξία θα πρέπει να υπολογίζεται τόσο σε επίπεδο μεμονωμένου τμήματος όσο και για το ΔΣΑ συνολικά. Για τους λόγους που αναφέρονται στην απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση, η εκτιμώμενη αξία θα πρέπει να αντιπροσωπεύει το μέγιστο ποσό που αναμένεται να ανατεθεί κατά τη συνολική διάρκεια του ΔΣΑ.

### 11.3 Πότε πρέπει η αναθέτουσα αρχή να κατανέμει τον προϋπολογισμό για τις συμβάσεις που θα αναθέσει στο ΔΣΑ;

Η αναθέτουσα αρχή πρέπει να καθορίζει εκ των προτέρων τον προϋπολογισμό της πριν δρομολογήσει συγκεκριμένη σύμβαση.

### 11.4 Μπορεί μια αναθέτουσα αρχή να ενταχθεί σε υφιστάμενο ΔΣΑ εάν δεν έχει αναφερθεί εξαρχής στην προκήρυξη;

Όχι, οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να ενταχθούν σε ΔΣΑ. Ωστόσο, εάν το ΔΣΑ τελεί υπό τη διαχείριση κεντρικής αρχής αγορών, μπορούν να ενταχθούν αναθέτουσες αρχές, εφόσον αυτό αναφέρεται στην προκήρυξη διαγωνισμού με την οποία συγκροτείται το εν λόγω ΔΣΑ<sup>16</sup>.

<sup>15</sup> Άρθρο 5 παράγραφος 5 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και άρθρο 16 παράγραφος 5 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

<sup>16</sup> Άρθρο 37 παράγραφος 1 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και άρθρο 55 παράγραφος 1 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

## 11.5 Μπορεί μια αναθέτουσα αρχή να αποχωρήσει από ένα ΔΣΑ;

Το πεδίο εφαρμογής των επιτρεπόμενων τροποποιήσεων και των αντίστοιχων κοινοποιήσεων είναι περιορισμένο όσον αφορά τη χρήση ΔΣΑ. Υπάρχουν κανόνες και αντίστοιχες κοινοποιήσεις που παρατείνουν την περίοδο ισχύος του σχετικού ΔΣΑ ή παύουν τη λειτουργία του ΔΣΑ. Σε περίπτωση που απαιτούνται άλλες τροποποιήσεις, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τους αρχικά προσδιορισθέντες αγοραστές (αλλαγή ή προσθήκη αγοραστών), θα πρέπει να συγκροτηθεί νέο ΔΣΑ.

## 11.6 Εφαρμόζονται και στο ΔΣΑ οι κανόνες σχετικά με τις προθεσμίες για την κλειστή διαδικασία;

Ακόμη και αν ένα ΔΣΑ πρέπει να τηρεί τους κανόνες της κλειστής διαδικασίας, οι μειωμένες προθεσμίες του άρθρου 28 παράγραφος 6 δεν εφαρμόζονται στο ΔΣΑ.

Οι συγκεκριμένες προθεσμίες που ισχύουν για το ΔΣΑ καθορίζονται στην οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις. Η πρώτη περίοδος του άρθρου 34 παράγραφος 2 αναφέρει: «Παρά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 28, εφαρμόζονται οι ακόλουθες προθεσμίες...». Αυτό επιβεβαιώνεται περαιτέρω από τις επόμενες διατάξεις του άρθρου 34 παράγραφος 2 στοιχείο β) (προθεσμία παραλαβής των προσφορών), που παραπέμπει ρητά στο άρθρο 28. Αναφέρει ότι, κατά περίπτωση, εφαρμόζεται το άρθρο 28 παράγραφος 4, αλλά το άρθρο 28 παράγραφοι 3 και 5 δεν εφαρμόζονται.

Το άρθρο 34 παράγραφος 2 στοιχείο α) (προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής) δεν παραπέμπει σε καμία διάταξη του άρθρου 28. Αναφέρει ότι η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής είναι 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης σύμβασης — ή, εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού χρησιμοποιείται η προκαταρκτική προκήρυξη, από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Άπαξ και αποσταλεί η πρόσκληση υποβολής προσφορών για τη σύναψη της πρώτης συγκεκριμένης σύμβασης στο πλαίσιο του ΔΣΑ, δεν εφαρμόζονται άλλες προθεσμίες για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής.

## 11.7 Κατά τη διάρκεια του σταδίου συγκρότησης, μπορεί μια αναθέτουσα αρχή να αναβάλει προσωρινά την εξέταση νέων αιτήσεων μετά τη λήξη της προθεσμίας;

Το άρθρο 34 παράγραφος 5 και η αιτιολογική σκέψη 64 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις, καθώς και το άρθρο 52 και η αιτιολογική σκέψη 74 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας περιγράφουν την εξέταση των αιτήσεων συμμετοχής σε ΔΣΑ<sup>17</sup>.

Σύμφωνα με τα άρθρα και ειδικότερα τις αιτιολογικές σκέψεις: «Η εξέταση των αιτήσεων συμμετοχής θα πρέπει κανονικά να γίνεται εντός 10 εργάσιμων ημερών το πολύ, δεδομένου ότι η αξιολόγηση των κριτηρίων επιλογής θα γίνεται με βάση τις απλουστευμένες απαιτήσεις τεκμηρίωσης τις οποίες καθορίζει η παρούσα οδηγία. Όταν όμως συγκροτείται για πρώτη φορά ένα ΔΣΑ, οι αναθέτουσες αρχές ενδέχεται, λόγω της ανταπόκρισης στην πρώτη δημοσίευση γνωστοποίησης προκήρυξης σύμβασης ή της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, να δεχθούν έναν τόσο μεγάλο αριθμό αιτήσεων συμμετοχής, ώστε να χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να τις εξετάσουν. Αυτό θα πρέπει να γίνεται δεκτό, υπό τον όρο ότι δεν δρομολογείται προμήθεια πριν να εξεταστούν όλες οι αιτήσεις. Οι αναθέτουσες αρχές θα είναι ελεύθερες να οργανώνουν την εξέταση των αιτήσεων συμμετοχής όπως αυτές κρίνουν, αποφασίζοντας επί παραδείγματι να τις εξετάζουν μια φορά την εβδομάδα μόνο, υπό τον όρο ότι τηρούνται οι προθεσμίες για την εξέταση κάθε αίτησης.»

Αυτό σημαίνει ότι η αναθέτουσα αρχή εξετάζει τις αιτήσεις συμμετοχής που έχουν παραληφθεί εντός της προθεσμίας (τουλάχιστον 30 ημέρες). Κατά τη διάρκεια αυτής της

<sup>17</sup> Αιτιολογική σκέψη 64 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και αιτιολογική σκέψη 74 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας.

εξέτασης δεν είναι δυνατό να δρομολογηθούν συγκεκριμένες συμβάσεις. Επιπλέον, η διάρκεια της παράτασης της αξιολόγησης που προτίθενται να εφαρμόσουν οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να επισημαίνεται στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης. Μετά τη συγκρότηση του ΔΣΑ, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ξεκινήσει εκ νέου την εξέταση νέων αιτήσεων.

### 11.8 Κατά τη συγκρότηση ενός ΔΣΑ, είναι δυνατή η εξέταση αιτήσεων συμμετοχής πριν από τη λήξη της προθεσμίας;

Η απάντηση είναι ότι, όσον αφορά τις αρχικές αιτήσεις που υποβάλλονται για τη συγκρότηση του ΔΣΑ, τίποτα στις οδηγίες δεν εμποδίζει την αναθέτουσα αρχή να διενεργήσει την εξέταση αμέσως μόλις παραληφθούν οι αιτήσεις συμμετοχής, εφόσον τηρούνται οι λοιποί όροι που θέτουν οι οδηγίες.

Στο διάγραμμα 3, το οποίο περιγράφει τη διαδικασία προεπιλογής κατά τη συγκρότηση ενός ΔΣΑ, εξηγείται ότι όλες οι αιτήσεις συμμετοχής μπορούν να εξεταστούν ακόμη και πριν από την αρχική προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων.

### 11.9 Τι προσφέρει το ΔΣΑ σε σύγκριση με μια συμφωνία-πλαίσιο;

Συγκρίνοντας τη διαδικασία της συμφωνίας-πλαisiού με το ΔΣΑ, διαπιστώνεται ότι και οι δύο μέθοδοι μπορούν να παρέχουν ευελιξία, ανάλογα με τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής. Η συμφωνία-πλαίσιο είναι αυστηρότερη, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή έχει την ελευθερία να καθορίζει τις υποχρεώσεις των προμηθευτών όσον αφορά την υποβολή προσφορών, ενώ στην περίπτωση του ΔΣΑ, ο προμηθευτής μπορεί να επιλέγει ελεύθερα πότε θα υποβάλει προσφορά.

Στη συμφωνία-πλαίσιο οι αριθμοί των οικονομικών φορέων είναι περιορισμένοι, ενώ στο ΔΣΑ μπορούν να εντάσσονται συνεχώς οικονομικοί φορείς, με αποτέλεσμα η αναθέτουσα αρχή να μην μπορεί να εμποδίσει την είσοδο νέων οικονομικών φορέων με αριθμητικό όριο. Αυτό σημαίνει ότι μπορούν να υπάρξουν νέοι οικονομικοί φορείς στους οποίους μπορούν να ανατεθούν συμβάσεις, και αυτό συνεπάγεται επίσης καλές πιθανότητες για αυξημένο ανταγωνισμό. Παρέχει επίσης ευκαιρίες στους οικονομικούς φορείς.

Στην περίπτωση των συμφωνιών-πλαisiών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να καταστήσουν υποχρεωτική την υποβολή προσφορών σε «μίνι» διαγωνισμούς, αλλά αυτό δεν ισχύει για τις συγκεκριμένες συμβάσεις στο πλαίσιο των ΔΣΑ.

Στις συμφωνίες-πλαisiα, οι οικονομικοί φορείς που νικούν θα έχουν υψηλότερες προσδοκίες όσον αφορά τη βεβαιότητα των κερδών, σε αντίθεση με το ΔΣΑ.

Η χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού και ηλεκτρονικών καταλόγων είναι δυνατή και για τις δύο μεθόδους.

Στη συμφωνία-πλαίσιο, οι τεχνικές προδιαγραφές θα είναι σταθερές, εκτός αν αντιμετωπίζονται με ειδικό τρόπο στη συμφωνία-πλαίσιο, ενώ στο ΔΣΑ μπορούν να διατυπώνονται κατά τον χρόνο σύναψης συγκεκριμένης σύμβασης λαμβανομένων υπόψη των νέων εξελίξεων.

	Συμφωνίες-πλαίσια	ΔΣΑ
Σταθερή τιμή (χωρίς χρήση «μίνι» διαγωνισμών)	Δυνατή	Όχι
Συνεχής ένταξη οικονομικών φορέων	Όχι	Ναι
Περιορισμός του αριθμού των οικονομικών φορέων	Ναι	Όχι
Χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού	Ναι	Ναι
Χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων	Ναι	Ναι
Προσαρμογή των τεχνικών προδιαγραφών για την αντιμετώπιση νέων εξελίξεων	Όχι	Ναι



Εκ νέου διεξαγωγή διαγωνισμών για δημόσιες συμβάσεις	Ναι	Ναι (πάντα)
Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να ποικίλλουν	Όχι	Όχι
Μπορούν να οριστούν τμήματα	Ναι	Ναι
Μπορούν να οριστούν κατηγορίες προϊόντων	Ναι	Ναι

### 11.10 Μπορούν τα ΔΣΑ να συνδυαστούν με συμφωνίες-πλαίσια;

Η οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις δεν παρέχει καθοδήγηση σχετικά με το αν τα ΔΣΑ μπορούν να συνδυαστούν με συμφωνίες-πλαίσια ή όχι. Κανένα άρθρο, και τίποτε από τα μνημονευόμενα στο προοίμιο, δεν επιτρέπει ρητώς τη σύναψη συμφωνίας-πλαisiού αντί σύμβασης μέσω ΔΣΑ, ούτε όμως υπάρχουν διατάξεις αντίθετες προς αυτήν.

Η Ουγγαρία και η Ιταλία έχουν θεσπίσει, εκάστη, ειδικό κανονισμό που επιτρέπει τον συνδυασμό ΔΣΑ και συμφωνιών-πλαisiών.

#### Περίπτωση: Συμφωνίες-πλαίσια και ΔΣΑ στην Ιταλία

Ο δημοσιονομικός νόμος του 2020 (νόμος αριθ. 160 27/12/2019) περιλαμβάνει ειδική διάταξη (άρθρο 1 παράγραφος 586) που επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να συνάψουν συμφωνίες-πλαίσια μέσω διαδικασίας που διεξάγεται στο πλαίσιο ΔΣΑ.

Αυτή η καινοτόμος κανονιστική δήλωση θα μπορούσε να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για τις ιταλικές κεντρικές αρχές αγορών (Cospir και περιφερειακές αρχές), προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη υποβολή και η συνέχεια στην προσφορά κεντρικών συμφωνιών-πλαisiών για τις αναθέτουσες αρχές.

Από την οπτική γωνία της πλευράς των προμηθευτών, η υψηλότερη ταχύτητα που συνδέεται με την τυποποίηση και την ψηφιοποίηση του ΔΣΑ αναμένεται να παράσχει στις ΚΑΑ τη δυνατότητα να διαχειρίζονται συχνότερα κεντρικές συμφωνίες-πλαίσια, μειώνοντας τους όγκους κάθε συμφωνίας-πλαisiού, προκειμένου να καταστούν οι διαδικασίες προσβάσιμες σε περισσότερους καθώς και σε μικρότερους οικονομικούς φορείς. Η προσέγγιση αυτή θα μπορούσε να εφαρμοστεί με αποδοτικό τρόπο σε τμήματα της αγοράς όπου υπάρχει μεγάλος αριθμός οικονομικών φορέων, όπως ο κλάδος των ΤΠΕ.

### 11.11 Μπορεί ένα ΔΣΑ να συνδυαστεί με ηλεκτρονικό πλειστηριασμό;

Υπάρχουν κανόνες που διευκρινίζουν ότι οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν και κατά τη διεξαγωγή νέου διαγωνισμού μεταξύ των συμβαλλομένων μερών συμφωνίας-πλαisiού, καθώς και κατά τη διεξαγωγή διαγωνισμού για την ανάθεση συμβάσεων στο πλαίσιο του ΔΣΑ<sup>18</sup>.

### 11.12 Μπορούν τα ΔΣΑ να συνδυαστούν με συμπράξεις καινοτομίας;

Τα ΔΣΑ δεν μπορούν να συνδυαστούν με συμπράξεις καινοτομίας, δεδομένου ότι δεν επιτρέπεται κανενός είδους διαπραγμάτευση, στοιχείο που αποτελεί ουσιώδη συνιστώσα των συμπράξεων καινοτομίας.

Επιπλέον, σκοπός των συμπράξεων καινοτομίας είναι η ανάπτυξη καινοτόμου προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου και η επακόλουθη αγορά τους, ενώ το ΔΣΑ αφορά προϊόντα, υπηρεσίες ή έργα που είναι γενικώς διαθέσιμα στην αγορά για «αγορές τρέχουσας χρήσης». Με άλλα λόγια, τα δύο συστήματα έχουν αντίθετους σκοπούς.

### 11.13 Θα πρέπει η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει συμπληρωματικά έγγραφα ως απόδειξη της (μη) ύπαρξης λόγων αποκλεισμού και της

<sup>18</sup> Άρθρο 35 παράγραφος 2 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

## εκπλήρωσης των κριτηρίων επιλογής πριν από την προεπιλογή ενός προσφέροντος;

Όχι. Κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να δέχονται το ΕΕΕΣ —το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση— ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη επιβεβαιώνοντας ότι ο οικονομικός φορέας πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 59 παράγραφος 1 στοιχεία α)-γ) της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

Πριν από την ανάθεση των συμβάσεων, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον προσφέροντα να υποβάλει ενημερωμένα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τους κανόνες για τα αποδεικτικά μέσα<sup>19</sup>.

Ωστόσο, η αναθέτουσα αρχή μπορεί επίσης ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας να ζητεί από τον προσφέροντα να υποβάλει όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας<sup>20</sup>.

Οι κανόνες που ορίζουν ότι κατά τον χρόνο της προεπιλογής χρειάζεται να υποβληθεί μόνο υπεύθυνη δήλωση (ΕΕΕΣ), και όχι όλα τα αποδεικτικά στοιχεία, μπορούν επίσης να ερμηνευθούν με την ανάγνωση της αιτιολογικής σκέψης 64 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις, όπου αναφέρεται ότι «η εξέταση των αιτήσεων συμμετοχής θα πρέπει κανονικά να γίνεται εντός 10 εργάσιμων ημερών το πολύ, δεδομένου ότι η αξιολόγηση των κριτηρίων επιλογής θα γίνεται με βάση τις απλουστευμένες απαιτήσεις τεκμηρίωσης τις οποίες καθορίζει η παρούσα οδηγία»<sup>21</sup>.

### 11.14 Κατά πόσον μπορούν να τροποποιηθούν τα κριτήρια ανάθεσης που ορίζονται σε προκήρυξη σύμβασης κατά την ανάθεση συμβάσεων στο πλαίσιο ΔΣΑ;

Η οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις ορίζει ότι η σύμβαση πρέπει να ανατίθεται στον προσφέροντα που υποβάλλει την καλύτερη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στην προκήρυξη της σύμβασης για το ΔΣΑ. Τα κριτήρια αυτά μπορούν, κατά περίπτωση, να προσδιορίζονται με μεγαλύτερη ακρίβεια στην πρόσκληση υποβολής προσφορών<sup>22</sup>.

Σύμφωνα με την οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να διευκρινίζει στα έγγραφα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν αυτό καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής<sup>23</sup>.

Η οδηγία επιτρέπει επίσης η στάθμιση αυτή να εκφράζεται με την πρόβλεψη περιθωρίου διακύμανσης με το κατάλληλο μέγιστο εύρος και, εάν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, με επισήμανση των κριτηρίων με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι, στην περίπτωση επισήμανσης κριτηρίων σε προκήρυξη σύμβασης ως μέγιστο εύρος ή με σειρά σπουδαιότητας, τα κριτήρια αυτά μπορούν να διατυπώνονται με μεγαλύτερη ακρίβεια σε κάθε συγκεκριμένη διαδικασία στο πλαίσιο του ΔΣΑ.

Τα κριτήρια ανάθεσης στις διαδικασίες στο πλαίσιο ΔΣΑ θα μπορούσαν επίσης να προσδιοριστούν περαιτέρω, εάν δεν μεταβληθεί ο γενικός διαχωρισμός και η περιγραφή

<sup>19</sup> Άρθρο 59 παράγραφος 4 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

<sup>20</sup> Άρθρο 59 παράγραφος 4 και αιτιολογική σκέψη 65 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

<sup>21</sup> Ωστόσο, όταν συγκροτείται για πρώτη φορά ένα ΔΣΑ, μπορεί να υπάρχει τόσο μεγάλος αριθμός αιτήσεων συμμετοχής, ώστε οι αναθέτουσες αρχές να χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να τις εξετάσουν. Βλ. αιτιολογική σκέψη 64 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

<sup>22</sup> Άρθρο 34 παράγραφος 6 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

<sup>23</sup> Άρθρο 67 παράγραφος 5 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

των κριτηρίων ανάθεσης που δημοσιεύονται στην προκήρυξη της σύμβασης με την οποία συγκροτείται το ΔΣΑ.

Η πλήρης μεταβολή των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στην προκήρυξη της σύμβασης δεν μπορεί να γίνει δεκτή κατά την ανάθεση συμβάσεων στο πλαίσιο ΔΣΑ.

### 11.15 Επιτρέπονται οι διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο των ΔΣΑ;

Σύμφωνα με την οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να ακολουθούν τους κανόνες της κλειστής διαδικασίας όταν χρησιμοποιούν ΔΣΑ<sup>24</sup>. Δεδομένου ότι δεν επιτρέπονται διαπραγματεύσεις σε κλειστές διαδικασίες, δεν επιτρέπονται διαπραγματεύσεις ούτε στο πλαίσιο των ΔΣΑ.

### 11.16 Μπορούν να τροποποιηθούν τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται σε προκήρυξη σύμβασης ενόσω το ΔΣΑ είναι ενεργό;

Δεδομένου ότι σε μια κλειστή διαδικασία τα κριτήρια επιλογής δεν μπορούν να μεταβληθούν, αυτό ισχύει και για το ΔΣΑ μετά τη συγκρότησή του.

### 11.17 Πώς μπορούν να εφαρμοστούν τα κριτήρια επιλογής σε ένα ΔΣΑ;

Το ΔΣΑ είναι ανοικτό κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος για όλους τους οικονομικούς φορείς που πληρούν τα κριτήρια επιλογής. Ένα ΔΣΑ μπορεί να χωριστεί σε κατηγορίες ή ακόμη και σε υποκατηγορίες προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών. Αυτές πρέπει να καθορίζονται αντικειμενικά με βάση τα απαραίτητα κριτήρια επιλογής τα οποία πρέπει να πληρούν οι οικονομικοί φορείς για την επίτευξη των στόχων. Στα έντυπα μπορούν να καθορίζονται κριτήρια επιλογής για κάθε τμήμα.

#### Περίπτωση: ΔΣΑ για ΤΠΕ που συγκροτήθηκε από την Consip στην Ιταλία

Το ΔΣΑ για ΤΠΕ διαρθρώνεται σε διάφορες κατηγορίες «προεπιλογής», όπως εξυπηρετητές, συσκευές δικτύου, φωτοαντιγραφικές συσκευές και εκτυπωτικά μηχανήματα, λογισμικό και υπηρεσίες συντήρησης. Για κάθε κατηγορία απαιτούνται συνήθως τα ακόλουθα κριτήρια επιλογής: συγκεκριμένα έσοδα που σχετίζονται με την κατηγορία και πιστοποιήσεις ISO. Κάθε κατηγορία προεπιλογής μπορεί να υποδιαιρεθεί περαιτέρω σε «τύπους προϊόντων».

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής για μία ή περισσότερες κατηγορίες, ανάλογα με το πεδίο δραστηριότητας και την εμπορική στρατηγική τους. Η Consip αξιολογεί κάθε αίτηση συμμετοχής και προεπιλέγει τους οικονομικούς φορείς για κάθε κατηγορία προεπιλογής στην οποία πληρούν τα κριτήρια.

Όταν μια αναθέτουσα αρχή προκηρύσσει συγκεκριμένη σύμβαση, το σύστημα θα καλεί αυτόματα όλους τους προεπιλεγμένους οικονομικούς φορείς να υποβάλουν προσφορά για την κατηγορία προεπιλογής που σχετίζεται με τους τύπους προϊόντων που απαιτεί η αναθέτουσα αρχή. Εάν η συγκεκριμένη σύμβαση απαιτεί τύπους προϊόντων που σχετίζονται με περισσότερες από μία κατηγορίες, για παράδειγμα εξυπηρετητής και συντήρηση, το σύστημα θα καλεί όλους τους προεπιλεγμένους οικονομικούς φορείς για όλες τις σχετικές κατηγορίες προεπιλογής.

### 11.18 Πρέπει οι οικονομικοί φορείς που έχουν ήδη γίνει δεκτοί στο ΔΣΑ να ενημερώνονται για νέους οικονομικούς φορείς που γίνονται δεκτοί στα συστήματα;

Όχι, δεν προβλέπεται τέτοια υποχρέωση στην οδηγία. Το ΔΣΑ είναι ανοικτό σύστημα και όλοι οι συμμετέχοντες το γνωρίζουν αυτό. Ωστόσο, στη Σλοβενία υπάρχει κανονισμός για την παροχή των εν λόγω πληροφοριών. Σε άλλες χώρες, όπως η Εσθονία και η Ουγγαρία, αυτό γίνεται για να εξασφαλιστεί η διαφάνεια.

<sup>24</sup> Άρθρο 34 παράγραφος 2 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

### 11.19 Θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στο κοινό ο κατάλογος των οικονομικών φορέων που έχουν προεπιλεγεί στο ΔΣΑ;

Δεν υπάρχουν κανόνες της ΕΕ που να ρυθμίζουν τη δημοσίευση του καταλόγου οικονομικών φορέων. Ωστόσο, σε ορισμένα κράτη μέλη, όπως η Σλοβενία, υπάρχουν εθνικοί κανονισμοί που επιβάλλουν τη δημοσίευση οποιασδήποτε απόφασης, συμπεριλαμβανομένης της δημοσίευσης προεπιλεγμένων οικονομικών φορέων. Στην Εσθονία, για παράδειγμα, είναι υποχρεωτική η δημοσίευση του καταλόγου των υποψηφίων μετά το άνοιγμα των αιτήσεων συμμετοχής, καθώς και των προσφερόντων μετά το άνοιγμα των προσφορών.

### 11.20 Πρέπει να ενημερώνονται όλοι οι προσφέροντες σχετικά με την απόφαση για την ανάθεση σύμβασης στο πλαίσιο συγκεκριμένης διαδικασίας σύναψης σύμβασης;

Ναι, όλοι οι προσφέροντες πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με την απόφαση για την ανάθεση σύμβασης. Αυτό προκύπτει από το άρθρο 55 παράγραφος 1 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και το άρθρο 2α παράγραφος 2 της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ (όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2007/66/ΕΕ και την οδηγία 2014/23/ΕΕ).

Επιπλέον, η ανακοίνωση πρέπει να συνοδεύεται από σύνοψη των σχετικών λόγων, όπως ορίζεται στο άρθρο 55 παράγραφος 2 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και όπως αναφέρεται στο άρθρο 2α παράγραφος 2 της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ (όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2007/66/ΕΕ και την οδηγία 2014/23/ΕΕ).

Τέλος, από το άρθρο 50 παράγραφος 3 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις προκύπτει ότι η γνωστοποίηση συναφθείσας σύμβασης πρέπει να αποστέλλεται από την αναθέτουσα αρχή εντός 30 ημερών μετά την ανάθεση κάθε σύμβασης που βασίζεται σε ΔΣΑ. Ωστόσο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ομαδοποιούν τις εν λόγω γνωστοποιήσεις σε τριμηνιαία βάση (πρέπει να αποστέλλονται εντός 30 ημερών από το τέλος κάθε τριμήνου).

### 11.21 Ποιοι είναι οι κανόνες σχετικά με τις ανασταλτικές προθεσμίες στα ΔΣΑ;

Η οδηγία 89/665/ΕΟΚ (όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2007/66/ΕΕ και την οδηγία 2014/23/ΕΕ) εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις που καλύπτονται από την οδηγία για τις δημόσιες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΔΣΑ, βλ. άρθρο 1 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο.

Όσον αφορά την ανασταλτική προθεσμία, σημειωτέον ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2β της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ (όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2007/66/ΕΕ και την οδηγία 2014/23/ΕΕ), τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν παρέκκλιση από τις ανασταλτικές προθεσμίες που αναφέρονται στο άρθρο 2α παράγραφος 2 της οδηγίας 89/665/ΕΟΚ (όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2007/66/ΕΕ και την οδηγία 2014/23/ΕΕ) για συγκεκριμένες συμβάσεις που βασίζονται σε ΔΣΑ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 34 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις. Σε περίπτωση επίκλησης της εν λόγω παρέκκλισης, πρέπει να εξασφαλίζονται στην εθνική νομοθεσία ορισμένα μέτρα επανόρθωσης. Ακόμη και όταν γίνεται επίκληση αυτής της παρέκκλισης, εξακολουθεί να υφίσταται η υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να ενημερώνουν κάθε ενδιαφερόμενο προσφέροντα και υποψήφιο για τις αποφάσεις ανάθεσης.

Αυτό σημαίνει ότι εναπόκειται στα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της εθνικής τους νομοθεσίας, να καθορίσουν αν πρέπει να τηρείται ανασταλτική προθεσμία μετά από κάθε ανάθεση σύμβασης σε ΔΣΑ. Εάν το ζήτημα αυτό δεν έχει ρυθμιστεί, θα ισχύει εξ ορισμού ανασταλτική προθεσμία.

### 11.22 Μπορούν να επιβάλλονται χρεώσεις στο πλαίσιο ΔΣΑ;

Από το άρθρο 34 παράγραφος 9 της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις και από το άρθρο 52 παράγραφος 9 της οδηγίας για τις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας προκύπτει ότι «στους οικονομικούς παράγοντες που ενδιαφέρονται ή συμμετέχουν στο δυναμικό

σύστημα αγορών δεν επιβάλλεται καμία χρέωση πριν ή κατά την περίοδο ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών».

Όπως και για άλλα είδη διαδικασιών, αυτό δεν επηρεάζει τη δυνατότητα της κεντρικής αρχής αγορών να χρεώνει προμήθεια ή αμοιβή που σχετίζεται με τον κύκλο εργασιών βάσει των ανατεθεισών συμβάσεων στους οικονομικούς φορείς ή στις αναθέτουσες αρχές που συμμετέχουν στο ΔΣΑ. Αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο χρησιμοποιείται σε ορισμένα κράτη μέλη για τη χρηματοδότηση της κεντρικής αρχής αγορών.

---

## 12 Τα «πρέπει» και τα «δεν πρέπει»

Στην παρούσα ενότητα διατυπώνονται ορισμένες συστάσεις σχετικά με το τι πρέπει ή τι δεν πρέπει να κάνετε, ή να λαμβάνετε υπόψη, κατά τη χρήση ενός ΔΣΑ.

### 12.1 Τα «πρέπει»

- Το ΔΣΑ εξακολουθεί να είναι μια μάλλον νέα μέθοδος σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Ως εκ τούτου, θα ήταν χρήσιμη η ανάπτυξη ικανοτήτων για τις αναθέτουσες αρχές και τους αρμόδιους για τις δημόσιες συμβάσεις υπαλλήλους τους όσον αφορά τη συγκρότηση ΔΣΑ, καθώς και για τους οικονομικούς φορείς όσον αφορά τη συμμετοχή τους.
- Χρησιμοποιήστε τα διαθέσιμα ηλεκτρονικά εργαλεία που υποστηρίζουν τη διαδικασία ΔΣΑ επαρκώς και αποδοτικά.
- Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να διεξάγουν προκαταρκτική διαβούλευση με την αγορά και στη συνέχεια να ενημερώνουν την αγορά σχετικά με το ΔΣΑ για την προσέλκυση νέων οικονομικών φορέων, και πάλι επειδή πρόκειται για μια μάλλον νέα μέθοδο σύναψης δημόσιων συμβάσεων.
- Το ΔΣΑ στοχεύει έτοιμα προς χρήση προϊόντα, υπηρεσίες και έργα.
- Εξετάστε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του ΔΣΑ και των συμφωνιών-πλαισίων. Βεβαιωθείτε ότι το ΔΣΑ είναι η σωστή επιλογή κατά τον σχεδιασμό μιας διαδικασίας σύναψης σύμβασης.
- Κατά την προετοιμασία ενός ΔΣΑ, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να σχεδιάζουν την εκτέλεση, ιδίως επειδή ενδέχεται να υπάρχουν πολλοί προμηθευτές που επιθυμούν να προεπιλεγούν. Εάν το διάστημα των 15 εργάσιμων ημερών φαίνεται να μην επαρκεί για το πρώτο στάδιο της προεπιλογής, αναφέρετε τον αριθμό των ημερών που απαιτούνται ήδη στην προκήρυξη της σύμβασης.
- Εξετάστε το ενδεχόμενο διαίρεσης του ΔΣΑ σε τμήματα και κατηγορίες, ώστε να διευκολυνθεί η συμμετοχή των ΜΜΕ.
- Φροντίστε να εκτιμήσετε την αξία για όλη τη διάρκεια του ΔΣΑ. Δεδομένου ότι ένα ΔΣΑ μπορεί να διαρκέσει για πολλά έτη, θα ήταν εύλογο να υποτεθεί ότι στις περισσότερες περιπτώσεις το ΔΣΑ θα εμπίπτει στους κανόνες της ΕΕ και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να δημοσιευτεί στη βάση δεδομένων TED.
- Η παροχή πληροφοριών σχετικά με τους προεπιλεγμένους οικονομικούς φορείς σε ένα ΔΣΑ αποτελεί ορθή πρακτική και ήδη εφαρμόζεται σε διάφορα κράτη μέλη.
- Με την καθιέρωση δυνατοτήτων αυτόματης διεκπεραίωσης των συγκεκριμένων συμβάσεων και δημοσιοποίησης των κοινοποιήσεων, η διαφάνεια μπορεί να αυξηθεί με την τακτική δημοσίευση των γνωστοποιήσεων συναφθεισών συμβάσεων αντί της τριμηνιαίας δημοσίευσης.
- Τα κριτήρια επιλογής πρέπει να είναι αναλογικά προκειμένου να παρακινούν τις ΜΜΕ να συμμετάσχουν στο ΔΣΑ.

### 12.2 Τα «δεν πρέπει»

- Στο πλαίσιο του ΔΣΑ δεν επιτρέπονται διαπραγματεύσεις μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του οικονομικού φορέα.
- Οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να ανοίξουν το ΔΣΑ τους σε άλλες αναθέτουσες αρχές μετά τη δημοσίευση της προκήρυξης. Μόνον οι κεντρικές αρχές αγορών μπορούν να προσθέσουν άλλες αναθέτουσες αρχές σε μεταγενέστερο στάδιο, και μόνον εάν αυτό είχε επισημανθεί στην προκήρυξη.
- Συγκεκριμένες συμβάσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο μετά τη συγκρότηση του ΔΣΑ.
- Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι στα ΔΣΑ δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως σημεία της αγοράς. Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι αποτελούν μέρος μιας προσφοράς στο πλαίσιο συγκεκριμένης σύμβασης και παρουσιάζονται στις αναθέτουσες αρχές ως μέρη συμβάσεων.
- Τα κριτήρια ανάθεσης και επιλογής δεν μπορούν να τροποποιηθούν σε ένα ΔΣΑ.

- Γενικά, δεν συνιστάται ο συνδυασμός ΔΣΑ και ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, διότι το ΔΣΑ αποτελεί ήδη αποδοτική διαδικασία. Ο συνδυασμός του με ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς θα καθιστούσε τη διαδικασία περισσότερο χρονοβόρα και λιγότερο αποδοτική. Αυτό σημαίνει ότι το κόστος της διαδικασίας θα αυξανόταν σημαντικά και για τις δύο πλευρές. Επιπλέον, το ΔΣΑ είναι ένας τρόπος να καταστούν οι δημόσιες συμβάσεις περισσότερο προσβάσιμες για τις ΜΜΕ· η εφαρμογή ηλεκτρονικών πλειστηριασμών πιθανότητα θα το καθιστούσε λιγότερο ελκυστικό γι' αυτές.
-

## 13 Τελικές παρατηρήσεις

Με βάση την πείρα που έχει αποκομιστεί μέχρι στιγμής από τη χρήση ΔΣΑ, οι ακόλουθες τελικές παρατηρήσεις αποσκοπούν στην περαιτέρω προώθηση της χρήσης ΔΣΑ στο μέλλον.

### 13.1 Το ΔΣΑ είναι αποδοτικό εργαλείο και τα οφέλη που διαπιστώνονται είναι πολλά

Η μέχρι στιγμής πείρα έχει δείξει ότι το ΔΣΑ είναι μια αποδοτική διαδικασία για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων αγαθών, υπηρεσιών και έργων, όπου οι απαιτήσεις είναι εύκολο να καθοριστούν και όπου η ηλεκτρονική επικοινωνία είναι επαρκής.

Με τη χρήση ΔΣΑ είναι ευκολότερη η προμήθεια επικαιροποιημένων προϊόντων, κάτι που είναι πιο δύσκολο να επιτευχθεί όταν χρησιμοποιούνται συμφωνίες-πλαίσια.

Δεδομένου ότι το ΔΣΑ δεν αποτελεί κλειστή αγορά για νέους προμηθευτές, παρέχει συνεχείς ευκαιρίες συμμετοχής και ανάθεσης συμβάσεων σε περισσότερους προμηθευτές.

Συγκεκριμένες συμβάσεις μπορούν να προκηρυσσονται συχνά και μπορούν να υποδιαιρούνται σε μικρότερα τμήματα, ώστε η υποβολή προσφορών και η παράδοση να καθίστανται ελκυστικότερες και ευκολότερες και για τις ΜΜΕ. Παρότι οι ΜΜΕ μπορούν να προεπιλεγούν στο πλαίσιο ενός ΔΣΑ, δεν είναι υποχρεωμένες να συμμετάσχουν σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη σύμβαση κατά τη διάρκεια ζωής ενός ΔΣΑ. Η απόφαση για το αν θα συμμετάσχουν εναπόκειται στις ΜΜΕ. Αυτό μπορεί να αποτελέσει μειονέκτημα για τις αναθέτουσες αρχές, επομένως πρέπει να εξετάσουν ποια από τις διαδικασίες —ΔΣΑ ή συμφωνία-πλαίσιο— θα ήταν η καλύτερη επιλογή κατά τον σχεδιασμό μιας διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

Το χρονικό πλαίσιο για τη σύναψη συγκεκριμένων συμβάσεων είναι πολύ σύντομο σε σύγκριση με άλλες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.

Το ΔΣΑ, όταν υποστηρίζεται από εύχρηστη πλατφόρμα, μπορεί να αποτελέσει αποδοτικό μέσο για τη διευκόλυνση της υιοθέτησης ψηφιακών διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς.

### 13.2 Η περαιτέρω καθοδήγηση είναι σημαντική

Η πείρα που έχουν αποκομίσει τα κράτη μέλη μέχρι στιγμής δείχνει όχι μόνο τα οφέλη της χρήσης ΔΣΑ, αλλά και ότι υπάρχουν ερωτήματα σχετικά με τον νέο τρόπο εργασίας. Η περαιτέρω ενημέρωση σχετικά με τα ΔΣΑ και η προώθησή τους είναι σημαντικές. Αυτό ισχύει και για τις αναθέτουσες αρχές που θα συγκροτηθούν και θα διαχειρίζονται το ΔΣΑ, αλλά και για τους οικονομικούς φορείς που χρειάζονται καθοδήγηση όσον αφορά τη χρήση του νέου εργαλείου. Απαιτείται πιο συγκεκριμένη καθοδήγηση σε εθνικό επίπεδο για την προσέγγιση ενδιαφερόμενων μερών.

### 13.3 Περαιτέρω ανάπτυξη μιας εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικής διαδικασίας

Προκειμένου να αξιοποιηθούν όλα τα οφέλη των ΔΣΑ, η διαδικασία θα πρέπει να είναι εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική. Σήμερα, το ζήτημα αυτό επιλύεται με διάφορους τρόπους. Το ΔΣΑ μπορεί να εκτελεστεί με λύσεις της αγοράς και λύσεις που αναπτύσσονται από τις διοικήσεις. Στο πλαίσιο των λύσεων αυτών, μπορεί να είναι δυνατή η διεξαγωγή της διαδικασίας εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικά σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, πλην όμως οι λύσεις αυτές δεν είναι διαλειτουργικές. Η πείρα δείχνει, για παράδειγμα, ότι εάν μια κεντρική αρχή αγορών συγκροτεί ένα ΔΣΑ, οι συγκεκριμένες συμβάσεις τις οποίες εκτελούν οι αναθέτουσες αρχές συχνά λειτουργούν σε διαφορετικά συστήματα για συγκεκριμένες συμβάσεις. Ως εκ τούτου, για να καταστεί αποδοτικότερο το ΔΣΑ, θα ήταν αναγκαία η στροφή προς εναρμονισμένα και δομημένα δεδομένα και η χρήση κοινού δικτύου για την ανταλλαγή δεδομένων. Η εφαρμογή της αρχής «μόνον άπαξ» (δηλαδή η περαιτέρω χρήση δεδομένων από το στάδιο της προεπιλογής) θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντική κινητήρια δύναμη για τη συμμετοχή των ΜΜΕ σε ΔΣΑ, καθώς θα μείωνε



γι' αυτές την επιβάρυνση που συνεπάγονται οι αλληπάλληλες προσπάθειές τους να προεπιλεγούν. Η περαιτέρω ανάπτυξη δομημένων δεδομένων όσον αφορά τα πρότυπα και η χρήση κοινής υποδομής θα διευκόλυνε τη χρήση των ΔΣΑ.

### 13.4 Η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων είναι αποδοτική

Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι αποτελούν επίσης χρήσιμο εργαλείο για μια αποδοτική διαδικασία ΔΣΑ. Ήδη χρησιμοποιούνται και πλέον μπορεί να συνιστάται η χρήση τους. Το παράδειγμα που παρατίθεται στην ενότητα 7 σχετικά με τους ηλεκτρονικούς καταλόγους δείχνει ότι —για συγκεκριμένα αγαθά, υπηρεσίες ή έργα— ενδέχεται να υπάρχουν ήδη πρότυπα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν.

### 13.5 Προώθηση των ΔΣΑ από τα κράτη μέλη

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δείχνουν ότι τα ΔΣΑ μπορούν να αποκτήσουν μεγαλύτερη σημασία στο μέλλον. Εφαρμόστηκαν κατά τη διάρκεια της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19. Παρουσιάζουν δυνατότητες ευρύτερης χρήσης εάν, αφού συγκροτηθεί ένα ΔΣΑ, στη συνέχεια η συγκεκριμένη σύμβαση μπορεί να εκτελεστεί πολύ γρήγορα. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να βοηθήσουν τις αναθέτουσες αρχές τους να χρησιμοποιούν περισσότερο το εν λόγω εργαλείο και να προωθήσουν τη χρήση του για την προμήθεια προϊόντων, υπηρεσιών και έργων για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

### 13.6 Επίλογος

Σήμερα οι χρήστες διαπιστώνουν ήδη τα οφέλη των ΔΣΑ, γι' αυτό μη διστάζετε να αρχίσετε να τα χρησιμοποιείτε. Διάφορα κράτη μέλη έχουν ήδη αρχίσει να χρησιμοποιούν τα ΔΣΑ και είχαν θετικές εμπειρίες από τη χρήση αυτού του εργαλείου δημόσιων συμβάσεων. Στο παράρτημα παρουσιάζονται διάφορα παραδείγματα ΔΣΑ σε λειτουργία.

Η αύξηση της ενημέρωσης και η ανάπτυξη γνώσεων είναι ζωτικής σημασίας για την εφαρμογή των ΔΣΑ σε μεγαλύτερη κλίμακα. Παρότι αποτελεί μάλλον νέο εργαλείο για τις δημόσιες συμβάσεις, τα οφέλη είναι ήδη σαφή.

Η υποομάδα EXEP που επεξεργάστηκε τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές ευελπιστεί ότι το παρόν έγγραφο θα σας φανεί χρήσιμο.

## 14 Παράρτημα — Περιπτώσεις χρήσης από κράτη μέλη

### 14.1 Περίπτωση χώρας: Εσθονία

#### 14.1.1 Επισκόπηση

Ο κανονισμός για τα ΔΣΑ εγκρίθηκε στον νόμο για τις δημόσιες συμβάσεις, όπως αναφέρεται στην οδηγία.

Το Κεντρικό Μητρώο Δημόσιων Συμβάσεων στην Εσθονία <https://riigihanked.riik.ee> παρέχει ολοκληρωμένη τεχνική λύση για την εκτέλεση ΔΣΑ από τον Μάιο του 2019. Στο πλαίσιο του συστήματός μας, τηρούμε σε μεγάλο βαθμό την αρχή «μόνον άπαξ». Προσφέρουμε ηλεκτρονική κοινοποίηση, διευρυμένη ολοκληρωμένη λύση ΕΕΕΣ 2.0, ηλεκτρονική υποβολή, έλεγχο των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής βάσει αυτόματων ερωτημάτων στα εθνικά συστήματα πληροφοριών, έγγραφα αποφάσεων βάσει ελέγχων που διενεργούνται από την αναθέτουσα αρχή, αυτόματη ηλεκτρονική αξιολόγηση και υπηρεσίες ηλεκτρονικής ανάθεσης. Ακολουθούμε τη δομημένη προσέγγιση και προσπαθούμε να ενθαρρύνουμε τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς να εργάζονται κυρίως με δεδομένα και όχι με έγγραφα που καταρτίζονται στον υπολογιστή τους και μεταφορτώνονται στο σύστημα.

Τον Νοέμβριο του 2020 υπήρχαν 19 ΔΣΑ που έχουν συγκροτηθεί στην Εσθονία. Έχουν ξεκινήσει να χρησιμοποιούνται ΔΣΑ σε διάφορους τομείς, π.χ. ανταλλακτικά, ανάπτυξη λογισμικού, τοπογραφική αποτύπωση, αυτοκίνητα και ηλιακοί συλλέκτες. Ο αριθμός των ενδιαφερόμενων αιτούντων σε διαδικασίες ΔΣΑ κυμαίνεται επί του παρόντος μεταξύ 10 και 20, αλλά ο αριθμός τους είναι πιθανό να αυξηθεί με την πάροδο του χρόνου. Η μέση περίοδος ισχύος ενός ΔΣΑ είναι 36 μήνες.

#### 14.1.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα

Οι αναθέτουσες αρχές θεωρούν το εργαλείο χρήσιμο για την πραγματοποίηση επαναλαμβανόμενων αγορών εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου. Η τεχνική λύση που παρέχει το κράτος βοηθά τις αναθέτουσες αρχές να κατανοήσουν τη διαδικασία και τις καθοδηγεί καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Δεδομένου ότι το εργαλείο είναι σχετικά νέο, απαιτείται χρόνος μέχρι να γίνουν αντιληπτά τα πλεονεκτήματα και το ΔΣΑ να επιλέγεται συχνότερα σε σύγκριση με τις συμφωνίες-πλαίσια. Μέχρι στιγμής, ενδιαφέρον έχουν δείξει μόνον οι πιο καινοτόμες αναθέτουσες αρχές.

Απαιτείται χρόνος για την κατανόηση όλων των νομικών και τεχνικών πτυχών των ΔΣΑ. Επί του παρόντος, διατίθεται οδηγός χρήσης. Η κατάρτιση των χρηστών βρίσκεται σε εξέλιξη και ελπίζεται ότι στο μέλλον θα αυξηθεί η ενημέρωση και ο αριθμός των ΔΣΑ.

#### 14.1.3 Διδάγματα και καταγραφή πρακτικών ερωτημάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή

Πρώτον, είναι σημαντικό να γίνει κατανοητή η διαδικασία αυτή καθαυτή. Απαιτείται στενή συνεργασία μεταξύ δικηγόρων και ειδικών σε τεχνικά θέματα.

Δεύτερον, η εξεύρεση μιας φιλικής προς τον χρήστη τεχνικής λύσης αποτελεί πρόκληση. Δεδομένου ότι το ΔΣΑ θα πρέπει να λειτουργεί ως εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία, έχουμε αυτοματοποιήσει όλα τα στάδια και τηρούμε στον μέγιστο δυνατό βαθμό την αρχή «μόνον άπαξ».

Τρίτον, εκτιμώνται ιδιαίτερα οι κατευθυντήριες γραμμές, η κατάρτιση των χρηστών και η υπηρεσία παροχής συμβουλών.

### 14.2 Περίπτωση χώρας: Ουγγαρία

Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις είναι υποχρεωτικές στην Ουγγαρία από την 1η Απριλίου 2018. Από το 2018 τα δυναμικά συστήματα αγορών (ΔΣΑ) εμφανίστηκαν σταδιακά στην ουγγρική αγορά δημόσιων συμβάσεων. Συνήθη αντικείμενα των σημερινών 14 ουγγρικών ΔΣΑ είναι τα τρόφιμα, τα υγειονομικά προϊόντα και τα προϊόντα ΤΠ. Η

πλειονότητα των αναθετουσών αρχών που χρησιμοποιούν ΔΣΑ δεν είναι κεντρικές αρχές αγορών. Επί του παρόντος, η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού συστήματος δημόσιων συμβάσεων τελεί υπό συνεχή διαπραγμάτευση από τα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να βελτιωθεί το σύστημα και το κανονιστικό πλαίσιο.

#### 14.2.1 Περίπτωση του Πανεπιστημίου του Szeged — Το ΔΣΑ ως κινητήρια δύναμη της καινοτομίας

Σύντομη περιγραφή που περιλαμβάνει τα εξής:

- Ημερομηνία έναρξης — Δεκέμβριος 2018
- Κατηγορία προϊόντων — Χημικές ουσίες, αντιδραστήρια, αναλώσιμα. Εκτιμώμενη αξία: 6 εκατ. EUR.
- Λόγος επιλογής ΔΣΑ — Το ΔΣΑ αντικατέστησε τη διαδικασία της συμφωνίας-πλαίσιο (ΣΠ) για 2 800 τμήματα. Πολλά από τα προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης (χημικές ουσίες, αντιδραστήρια, αναλώσιμα) μπορούν να παραδοθούν μόνο από έναν προμηθευτή. Ένας από τους σημαντικότερους λόγους για την έναρξη ΔΣΑ ήταν ότι ορισμένα προϊόντα τα οποία έπρεπε να αποτελέσουν αντικείμενο της σύμβασης δεν υπήρχαν κατά την έναρξη της διαδικασίας και, ως εκ τούτου, η δυνατότητα μεταγενέστερης επέκτασης σε σχέση με τις προδιαγραφές των αντικειμένων της σύμβασης είναι απαραίτητη στην περίπτωση καινοτόμων δραστηριοτήτων και έρευνας.
- Αριθμός προσφερόντων που συμμετέχουν — 70
- Αριθμός αγοραστών που συμμετέχουν — 1 (συμπεριλαμβανομένων τμημάτων του Πανεπιστημίου του Szeged)
- Βάσει προηγούμενης συμφωνίας-πλαίσιο; — ναι

#### 14.2.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα

Αγοραστής έναντι προμηθευτή

Πλεονεκτήματα

- Βελτίωση της ποιότητας της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων για το/την καινοτόμο αγαθό/υπηρεσία
- Μείωση του κόστους της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων
- Βελτίωση της ικανοποίησης των αναγκών των τελικών χρηστών
- Απλούστευση της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων στην οποία έχει συμπεριληφθεί το αγαθό / η υπηρεσία
- Αυξημένη διαφάνεια της διαδικασίας στην οποία έχει συμπεριληφθεί το αγαθό / η υπηρεσία
- Μείωση του κινδύνου του προμηθευτή στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων
- Βελτίωση των ικανοτήτων των φορέων που συμμετέχουν στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων
- Στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- Τόνωση της καινοτομίας

Μειονεκτήματα

- Σύγκρουση συμφερόντων των ενδιαφερόμενων μερών
- Αβέβαιη εφαρμογή της οδηγίας για τις δημόσιες συμβάσεις
- Αστάθεια των τιμών
- Ο αποκλεισθείς προσφέρων μπορεί να επιστρέψει
- Η προεπιλογή δεν είναι αποδοτική, που σημαίνει ότι στην πράξη οποιοσδήποτε μπορεί να συμμετάσχει σε ένα ΔΣΑ, σε αντιδιαστολή με μια συμφωνία-πλαίσιο
- Ο ρόλος του ευέλικτου περιβάλλοντος είναι μεγαλύτερος στην περίπτωση του ΔΣΑ απ' ό, τι σε μια συμφωνία-πλαίσιο

### 14.2.3 Διδάγματα και καταγραφή πρακτικών ερωτημάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή

- Μέρος της προετοιμασίας ήταν η εκπαίδευση των παραγόντων της αγοράς, με σκοπό την ενημέρωση σχετικά με τις δυνατότητες του ΔΣΑ.
- Ο ρόλος της ανθρώπινης πτυχής είναι μεγαλύτερος (συμμετοχή παραγόντων επιρροής, ηγετικών στελεχών, ανοιχτόμυαλων εμπειρογνομόνων στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων) στην περίπτωση των ΔΣΑ
- Ερώτηση: Πώς μπορούν να συμπεριληφθούν συμφωνίες-πλαίσια στα ΔΣΑ;

## 14.3 Περίπτωση χώρας: Ιταλία

Στην Ιταλία, τα ΔΣΑ έχουν υιοθετηθεί κυρίως από κεντρικές αρχές αγορών, ως εργαλείο για την απλούστευση της απόκτησης αγαθών και υπηρεσιών, είτε μέσω συγκεντρωτικών συμβάσεων είτε ως πλατφόρμα που παρέχεται στις αναθέτουσες αρχές για τη διεξαγωγή των δικών τους διαγωνισμών.

Η Ιταλία μετέφερε στο εθνικό δίκαιο τον νομικό κλάδο των ΔΣΑ της ΕΕ χωρίς ουσιαστικές ενοποιήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 55 του νέου κώδικα δημόσιων συμβάσεων (που δημοσιεύθηκε το 2016). Αυτό ανέφερε επίσης ότι η Consip, εξ ονόματος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, θα μπορούσε να θεσπίσει εθνικό σύστημα ΔΣΑ, το οποίο θα είναι διαθέσιμο για όλες τις ιταλικές αναθέτουσες αρχές. Η πλειονότητα των ΔΣΑ που έχουν συγκροτηθεί μέχρι στιγμής στην Ιταλία αφορούν προϊόντα και υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, δεδομένου του υψηλού επιπέδου τυποποίησης και του μεγάλου αριθμού αγορών που χαρακτηρίζουν τη συγκεκριμένη αγορά.

Κατά τη διάρκεια των πρώτων 9 μηνών του 2019, στην Ιταλία προκηρύχθηκαν περισσότεροι από 500 διαγωνισμοί σε ΔΣΑ για συνολική αξία προκήρυξης ύψους περίπου 4 δισ. EUR.

### 14.3.1 Η ιταλική εθνική υπηρεσία ΔΣΑ

Από το 2012, στο γενικό πλαίσιο του *προγράμματος για τον εξορθολογισμό των δημόσιων δαπανών της δημόσιας διοίκησης*, το οποίο τελεί υπό τη διαχείριση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών μέσω της Consip S.p.A και το οποίο αποσκοπεί στη στήριξη των δημόσιων διοικήσεων στη διαχείριση των διαδικασιών τους για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων με την παροχή καινοτόμων λύσεων καθώς και λύσεων ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων, διατίθεται εθνική υπηρεσία ΔΣΑ για όλες τις ιταλικές αναθέτουσες αρχές για την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών.

Η διάρκεια και οι κανόνες λειτουργίας για κάθε συγκεκριμένο τομέα προϊόντων/υπηρεσιών καθορίζονται στις προκηρύξεις διαγωνισμών και στη σχετική τεκμηρίωση που δημοσιεύει η Consip, η οποία είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη και διαχείριση της πλατφόρμας και για την προεπιλογή των οικονομικών φορέων.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν ανά πάσα στιγμή να υποβάλουν αίτηση για προεπιλογή στο συγκροτηθέν ΔΣΑ που τους ενδιαφέρει. Οι δημόσιες διοικήσεις μπορούν να σχεδιάζουν και να δρομολογούν τις συγκεκριμένες συμβάσεις τους χρησιμοποιώντας τις λειτουργίες που παρέχει η πλατφόρμα. Από την πλευρά των προμηθευτών, όλοι οι οικονομικοί φορείς που έχουν προεπιλεγεί για τη συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων/υπηρεσιών προσκαλούνται αυτομάτως και χρησιμοποιούν τις λειτουργίες της πλατφόρμας για την κατάρτιση και την υποβολή των προσφορών τους.

Επί του παρόντος, τα λειτουργικά ΔΣΑ επιτρέπουν στις αναθέτουσες αρχές να διενεργούν ψηφιακές προσκλήσεις υποβολής προσφορών σε 22 διαφορετικούς τομείς προϊόντων/υπηρεσιών: υγειονομική περίθαλψη (φαρμακευτικά προϊόντα, ηλεκτροϊατρικές συσκευές, οικιακή οξυγονοθεραπεία, πλύσιμο και ενοικίαση κλινοσκεπασμάτων κ.λπ.)· ΤΠΕ (υλισμικό, λογισμικό και επαγγελματικές υπηρεσίες)· διαχείριση κτιρίων (υπηρεσίες συντήρησης, υπηρεσίες καθαρισμού)· μονάδας και υπηρεσίες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές· τρόφιμα· υπηρεσίες τροφοδοσίας· κουπόνια τροφίμων· ασφαλιστικές υπηρεσίες· ταχυδρομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες παράδοσης· και έπιπλα.

Κατά τη διάρκεια των πρώτων 9 μηνών του 2019, προκηρύχθηκαν περισσότερες από 400 προσκλήσεις υποβολής προσφορών από περισσότερες από 100 αναθέτουσες αρχές για συνολική αξία προκήρυξης ύψους 3 δισ. EUR. Μέχρι σήμερα έχουν προεπιλεγεί περισσότεροι από 7 500 οικονομικοί φορείς.

#### 14.3.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα

Με βάση την πείρα που έχει αποκομιστεί μέχρι στιγμής, φαίνεται ότι τα ΔΣΑ αποτελούν ισχυρό μέσο τυποποίησης και απλούστευσης του τρόπου με τον οποίο συναντώνται οι αναθέτουσες αρχές και οι οικονομικοί φορείς στην αγορά δημόσιων συμβάσεων. Από τη σκοπιά των κεντρικών αρχών αγορών, τα ΔΣΑ, μαζί με τις συμβάσεις-πλαίσια, τις συμφωνίες-πλαίσια και την ηλεκτρονική αγορά (για αγορές κάτω του κατώτατου ορίου) συμβάλλει στην παροχή ολοκληρωμένου φάσματος εργαλείων ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων στις αναθέτουσες αρχές, με στόχο την κάλυψη των διαφορετικών αγοραστικών αναγκών τους. Τα κύρια ζητήματα που σχετίζονται με την υιοθέτηση των ΔΣΑ είναι τα σχετικά επίπεδα πληροφόρησης, εκπαίδευσης και υποστήριξης που χρειάζονται οι χρήστες όταν στρέφονται για πρώτη φορά στη διαδικασία αυτή, καθώς και οι σημαντικές προσπάθειες που απαιτούνται για την ανάπτυξη και τη διαχείριση της πλατφόρμας ΤΠΕ.

#### 14.3.3 Διδάγματα και καταγραφή πρακτικών ερωτημάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή

Μια βασική πρόκληση που πρέπει να αντιμετωπιστεί όταν η υιοθέτηση των ΔΣΑ εξελιχθεί σε πιο ώριμη φάση είναι η ανάγκη εξισορρόπησης της βούλησης των αναθετουσών αρχών για ένα πολύ ευέλικτο ΔΣΑ που να παρέχει το μεγαλύτερο σύνολο λειτουργιών προσαρμογής των διαγωνισμών με το υψηλό επίπεδο τυποποίησης που απαιτείται για την επίτευξη όσο το δυνατόν μεγαλύτερης λειτουργικής απλούστευσης και αυτοματοποίησης.

### 14.4 Περίπτωση χώρας: Κάτω Χώρες

#### 14.4.1 Περίπτωση της πόλης του Ρότερνταμ

Με 650 000 κατοίκους, το Ρότερνταμ είναι η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη των Κάτω Χωρών. Σε αντίθεση με το Άμστερνταμ, η λειτουργία αγορών είναι πλήρως κεντρική. Ο συνολικός προϋπολογισμός είναι περίπου 3 δισ. EUR, ενώ απασχολούνται 14 000 δημόσιοι υπάλληλοι. Ο συνολικός όγκος αγορών ύψους περίπου 1,3 δισ. EUR συνάπτεται από μια υπηρεσία δημόσιων συμβάσεων με 100 υπαλλήλους, οι οποίοι εργάζονται όλοι από το σπίτι από τον Μάρτιο του 2020. Η υπηρεσία δημόσιων συμβάσεων του Ρότερνταμ είναι ευτυχής που συμβάλλει στην ανταλλαγή πρακτικών γνώσεων σχετικά με την πείρα της από τη χρήση ΔΣΑ, διαδικασία η οποία έχει πλέον καταστεί απολύτως απαραίτητη για το Ρότερνταμ.

#### 14.4.2 Ιστορικό και παρούσα κατάσταση· το Ρότερνταμ ως πρώιμος χρήστης

Αμέσως μετά την εφαρμογή της οδηγίας της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις το 2016, ο δήμος του Ρότερνταμ προέβη στη συγκρότηση ΔΣΑ για την αναζήτηση εξωτερικών αναδόχων. Το πρώτο ΔΣΑ τέθηκε σε λειτουργία στις αρχές του 2017. Το Ρότερνταμ εργάζεται πλέον με τη δεύτερη έκδοση του ΔΣΑ. Κάθε χρόνο, μέσω του ΔΣΑ συνάπτονται συμβάσεις ύψους περίπου 85 εκατ. EUR. Το 2019 περισσότεροι από 700 ανάδοχοι υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής στο ΔΣΑ. Το 2020, 700 επιπλέον ανάδοχοι εισήλθαν στο ΔΣΑ για την υποστήριξη του φόρτου εργασίας για την πανδημία του κορονοϊού.

#### 14.4.3 Πλατφόρμα ηλεκτρονικής υποβολής προσφορών και ρομποτική

Το Ρότερνταμ εφαρμόζει επί του παρόντος διάφορες διαδικασίες ΔΣΑ και οι αγοραστές καθορίζουν ανά αίτηση αν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία ΔΣΑ. Η διαδικασία εγγραφής είναι αυτοματοποιημένη μέσω μιας πλατφόρμας ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων και ενός ρομπότ (RPA), ώστε να καταστεί ακόμη περισσότερο αποδοτική. Επί

του παρόντος διερευνάται αν μπορεί να χρησιμοποιηθεί διαδικασία ΔΣΑ για την προεπιλογή όλων των αναδόχων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης με βάση τις ελάχιστες απαιτήσεις, για την ταχεία εκτέλεση συγκεκριμένων συμβάσεων στο πλαίσιο της ομάδας των προεπιλεγμένων αναδόχων. Η εκτιμώμενη ετήσια αξία ενός τέτοιου ΔΣΑ θα υπερéβαινε τα 700 εκατ. EUR.

#### 14.4.4 Επιτακτικοί λόγοι για την έναρξη ΔΣΑ

Οι συντομευμένοι χρόνοι ολοκλήρωσης αποτέλεσαν τον πρωταρχικό λόγο για την έναρξη των ΔΣΑ. Το Ρότερνταμ δημιούργησε επίσης μια πιο διαφανή και ανταγωνιστική αγορά, οδηγώντας σε καλύτερες τιμές και σε περισσότερο διαφοροποιημένη βάση αναδόχων.

Άλλοι καθοριστικοί λόγοι:

- Συνεχής προσθήκη νέων συμμετεχόντων κατά τη διάρκεια της σύμβασης.
- Ταχεία αξιοποίηση των ραγδαία εξελισσόμενων αγορών κατά τη διάρκεια της σύμβασης.
- Κίνδυνος εξάντλησης (σε παγκόσμιο επίπεδο), αποφυγή των χρόνων παράδοσης των συνήθων διαδικασιών (π.χ. ιατρικά είδη που σχετίζονται με τον κορονοϊό).

#### 14.4.5 Πλεονεκτήματα

- Ευρύς ανταγωνισμός
- Σύντομοι χρόνοι ολοκλήρωσης των διαγωνισμών
- Καλύτερες τιμές και ποιότητα των προσφορών
- Απλές αιτήσεις σε σύγκριση με τους «μίνι» διαγωνισμούς εντός συμφωνίας-πλαίσιου με περισσότερα συμβαλλόμενα μέρη
- Νέοι φορείς μπορούν να γίνουν δεκτοί κατά τη διάρκεια μιας διαδικασίας ΔΣΑ
- Εύκολη και γρήγορη επικοινωνία με την αγορά
- Δεν χρειάστηκε να υποβάλουν ερωτήσεις οι αγοραστές με υψηλό επίπεδο κατάρτισης

#### 14.4.6 Προβληματισμοί

- Πολλές διαδικασίες σε σύγκριση με μια συμφωνία-πλαίσιο με ένα συμβαλλόμενο μέρος· μεγαλύτερη ένταση εργασίας τόσο στην επιλογή όσο και στις αιτήσεις
- Συνεχής χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας των αγοραστών και των αιτούντων
- Σε περίπτωση μικρού όγκου, τα έγγραφα για την εγγραφή μπορεί να λήξουν και οι συμμετέχοντες ενδέχεται να χρειαστεί να τα υποβάλουν εκ νέου. (Αυτό πλέον μπορεί να αντιμετωπιστεί με τη δημιουργία πύλης για τους αναδόχους.)
- Σε περίπτωση έλλειψης αναδόχων, οι ανάδοχοι δεν επιθυμούν να ανταγωνιστούν
- Σε περίπτωση επίτευξης καλύτερων τιμών εκτός του ΔΣΑ, οι συμμετέχοντες αποχωρούν
- Συνεντεύξεις επαλήθευσης αντί για συνέντευξη εργασίας
- Η περιορισμένη επικοινωνία με τους συμμετέχοντες οδηγεί ενίοτε σε μικρότερη ευαισθησία στις τάσεις της αγοράς
- Είναι υπό συζήτηση το αν επιτρέπονται τα ΔΣΑ σύμφωνα με τον τοπικό ολλανδικό νόμο για τις δημόσιες συμβάσεις (AW 2012)

#### 14.4.7 Διδάγματα

Το ΔΣΑ βρίσκεται συνεχώς σε εξέλιξη όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή και το εύρος της χρήσης του. Για κάθε νέα διαδικασία ΔΣΑ, πρέπει πάντοτε να εξετάζεται η σκοπιμότητα της, προκειμένου να αποφασιστεί αν έχει νόημα η έναρξη ενός ΔΣΑ. Μετά την έναρξή του, ο οργανισμός δεσμεύεται σε αυτό επί σειρά ετών, με όλες τις εργασίες που αυτό συνεπάγεται. Πρέπει να εξασφαλίζεται επαρκής ικανότητα πριν από την έναρξη ενός ΔΣΑ.

Η μέθοδος του ΔΣΑ είναι η ιδανική διαδικασία για διάφορες υπηρεσίες και παραδόσεις.

Οι διαδικασίες επιλογής και ελέγχου είναι αυστηρές και αυτό απαιτεί εκτενή επικοινωνία.

Σε περίπτωση έλλειψης, πρέπει να ζητείται ένα εύρος τιμών με βάση την αγορά προκειμένου να διατηρηθεί το ενδιαφέρον των λιγοστών αναδόχων.

Επειδή το ΔΣΑ είναι κατά 100 % ψηφιακό, μπορούμε να ξεχάσουμε να μιλήσουμε με τους κύριους (μεγάλους) αναδόχους μας. Όσον αφορά τους εξωτερικούς αναδόχους, επί του παρόντος σχεδιάζουμε ενεργά τη διεξαγωγή συζητήσεων με μεγάλους αναδόχους με τους οποίους συνεργαζόμαστε σε μεγάλο βαθμό. Από αυτό, θα λάβετε πολύτιμες πληροφορίες τις οποίες μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για τη βελτίωση της εφαρμογής των ΔΣΑ και των συγκεκριμένων συμβάσεων.

Ορισμένοι προμηθευτές είναι ψηφιακά αναλφάβητοι και δεν κατανοούν τη λειτουργία μιας πλατφόρμας ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων. Οι πλατφόρμες αυτές έχουν καθήκον να δημιουργήσουν σαφήνεια και να διαθέτουν άριστη και ανταποκρινόμενη στις ανάγκες υπηρεσία!

Σε πολλές αγορές (όπως για τους εξωτερικούς αναδόχους), είναι επιθυμητό να ζητείται εκ των προτέρων το βάρος της απόδειξης κατά την επιλογή σε διαδικασία ΔΣΑ (όπως συμβαίνει κατά κανόνα στην κλειστή διαδικασία). Αυτό έχει μια σειρά από αποτελέσματα:

- Συμμετέχουν μόνο σοβαροί ανάδοχοι. Στο παλιό ΔΣΑ, είχαμε 65 % μη ενεργούς συμμετέχοντες, ενώ πλέον η τάση αυτή έχει αντιστραφεί· έχουμε 65 % ενεργούς συμμετέχοντες.
- Επειδή το βάρος της απόδειξης έχει ήδη ελεγχθεί, δεν χρειάζεται πλέον να το ελέγξετε στο πλαίσιο της αίτησης, κερδίζοντας σημαντικό χρόνο.
- Επειδή το βάρος της απόδειξης ζητείται εκ των προτέρων, ο προμηθευτής πρέπει να το υποβάλει μόνο μία φορά.
- Εάν επίσης το βάρος της απόδειξης τηρείται ενημερωμένο από πύλη προμηθευτών, είστε πάντοτε βέβαιοι για την αξιοπιστία των προμηθευτών.

## 14.5 Περίπτωση χώρας: Νορβηγία

### 14.5.1 Ιστορικό και παρούσα κατάσταση

Η Νορβηγία δεν διαθέτει κεντρικό σύστημα διαχείρισης των δημόσιων συμβάσεων, μολονότι υπάρχει κεντρικό σύστημα δημοσίευσης —το Doffin— ως υποχρεωτικός αποστολέας ηλεκτρονικών προκηρύξεων και γνωστοποιήσεων στη βάση TED για όλους τους διαγωνισμούς που υπερβαίνουν το κατώτατο όριο της ΕΕ. Ο Νορβηγικός Οργανισμός για τη Δημόσια και Χρηματοοικονομική Διαχείριση (DFØ) έχει εμπιστοσύνη στους προμηθευτές όσον αφορά την παράδοση δοκιμασμένων συστημάτων υποβολής προσφορών με λειτουργικότητα που ανταποκρίνεται στις νομικές απαιτήσεις και στις ανάγκες των χρηστών. Οι αναθέτουσες αρχές είναι ελεύθερες να επιλέξουν το δικό τους σύστημα υποβολής προσφορών μεταξύ των διαθέσιμων συστημάτων. Σήμερα υπάρχουν 5-7 διαθέσιμα συστήματα υποβολής προσφορών στη νορβηγική αγορά, τα οποία παραδίδονται από 3-4 προμηθευτές. Η Mersell ASA (τρία συστήματα) και η Visma είναι οι κύριοι παράγοντες.

Ο συνδυασμός κεντρικής αρχής αγορών και ΔΣΑ δημιουργεί προκλήσεις διαλειτουργικότητας. Απαιτείται αποδεδειγμένη διαλειτουργικότητα μεταξύ των διαφόρων συστημάτων υποβολής προσφορών. Η κεντρική αρχή αγορών θα προεπιλέξει τους οικονομικούς φορείς, αλλά η συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης θα διεξαχθεί στα συστήματα των αναθετουσών αρχών. Εστίαση στην ανάπτυξη προτύπων και κοινού δικτύου ηλεκτρονικής παράδοσης: οι υποδομές μεταφορών θα αποτελέσουν βασικό καθήκον για την επίτευξη μιας εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικής διαδικασίας.

Από άποψη επικράτησης, το ΔΣΑ μέχρι στιγμής έχει χρησιμοποιηθεί μόνο σε περιορισμένο βαθμό στη Νορβηγία. Ο συνολικός αριθμός των διαγωνισμών που δημοσιεύθηκαν στη Νορβηγία το 2019 (πάνω από το κατώτατο όριο — TED) ήταν 10 313. Το 2019 δημοσιεύθηκαν 78 ΔΣΑ από 39 αναθέτουσες αρχές. Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η εξέλιξη της χρήσης ΔΣΑ κατά την τελευταία τριετία.

Έτος	Αριθ. ΑΑ	Αριθ. ΔΣΑ	Μέσος αριθμός ΔΣΑ ανά ΑΑ	Μέγ. μία ΑΑ
2017	8	26	3,25	13

2018	20	47	2,35	20
2019	39	47	2	7

**Πίνακας 1:** Χρήση ΔΣΑ στη Νορβηγία κατά την περίοδο 2017-2019

Ο αριθμός των οικονομικών φορέων που συμμετείχαν στη συγκεκριμένη σύμβαση ποικίλλει και κυμαίνεται από λίγους έως 77 ΟΦ σε ένα ενιαίο ΔΣΑ.

Οι δύο νορβηγικές αναθέτουσες αρχές που χρησιμοποιούν ευρέως ΔΣΑ είναι η Ruter AS, εταιρεία μεταφορών που ανήκει στον δήμο του Όσλο, και ο δήμος του Bergen. Στον κατωτέρω πίνακα παρατίθενται αριθμητικά στοιχεία που δείχνουν τη χρήση ΔΣΑ από τις δύο αναθέτουσες αρχές.

Οργανισμός	Αριθ. ενεργών ΔΣΑ	Αριθ. προεπιλεγμένων ή προμηθευτών συνολικά για όλα τα ΔΣΑ	Αριθ. ΔΣΑ αγαθών	Αριθ. προμηθευτών ανά ΔΣΑ αγαθών — διάστημα	Αριθ. ΔΣΑ υπηρεσιών	Αριθ. προμηθευτών ανά ΔΣΑ υπηρεσιών — διάστημα	Αριθ. προσφορών ανά διαγωνισμό — Μέσος όρος — Μέγ.
Ruter AS	12	περίπου 160	2	7-13	10	25-77	Μέσος όρος 7 Μέγ. 30
Δήμος του Bergen	10	περίπου 80	6	5-12	4	5-13	Μέσος όρος 3 Μέγ. 10

**Πίνακας 2:** Χρήση ΔΣΑ — δύο αναθέτουσες αρχές κατά την περίοδο 2017-2019

Στον πίνακα 2 παρουσιάζεται ο αριθμός των ενεργών ΔΣΑ για τις δύο κύριες κατηγορίες προϊόντων (αγαθά και υπηρεσίες), ο αριθμός των προεπιλεγμένων προμηθευτών ανά συγκεκριμένη σύμβαση και ο αριθμός των προσφορών που παραλήφθηκαν ανά συγκεκριμένη σύμβαση.

Σήμερα, η Νορβηγία δεν διαθέτει εθνικό ΔΣΑ υπό τη διαχείριση της εθνικής κεντρικής αρχής αγορών, ωστόσο υπάρχει ένα έργο που βρίσκεται σε εξέλιξη για ένα ΔΣΑ που καλύπτει τις εθνικές ανάγκες για χώρους διασκέψεων και σεμιναρίων.

#### 14.5.2 Λόγος επιλογής ΔΣΑ

Σε εθνική έρευνα που βασίστηκε σε συνεντεύξεις χρηστών ΔΣΑ εξετάστηκαν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

Καλύτερες τιμές — αύξηση του ανταγωνισμού στην αγορά

- επιτευχθείσα μείωση τιμών με την αντικατάσταση/συμπλήρωση των συμφωνιών-πλαισίων με ΔΣΑ
- εύκολη πρόσβαση σε ευρύτερη αγορά προμηθευτών
- πρόσβαση προμηθευτών στην αγορά του δημόσιου τομέα, ιδίως για τις ΜΜΕ και τους τοπικούς προμηθευτές που δεν έχουν τη δυνατότητα να προεπιλεγούν σε πολύ μεγάλο διαγωνισμό
- συμμετοχή και ενεργοποίηση περισσότερων νεοφυών επιχειρήσεων

Μείωση του κόστους της διαδικασίας —αποδοτικότερες διαδικασίες και μείωση του κόστους συναλλαγών / του χρόνου που δαπανάται από τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς— σε σύγκριση με τις συμφωνίες-πλαίσια.

#### 14.5.3 Η εμπειρία των χρηστών

Η κυριότερη παρατήρηση που διατυπώθηκε από τους χρήστες είναι ότι το ΔΣΑ είναι αποδοτικό για συγκεκριμένα τμήματα και αγορές.

- Η διοργάνωση διαγωνισμού ΔΣΑ είναι ευκολότερη από τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσιου
- Φαίνεται δύσκολη η έναρξη ΔΣΑ — αλλαγή συνθηκών, για τους εξής λόγους:
  - Έλλειψη ικανοτήτων σε σχέση με τις διαδικασίες ΔΣΑ και περιορισμένη καθοδήγηση



- Η διαδικασία δεν είναι εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική
- Χρονοβόρες εσωτερικές νομικές συζητήσεις — λόγω της έντονης συμμετοχής
- Διάφορες προσεγγίσεις και στρατηγικές, όσον αφορά τα εξής:
  - Συγκρότηση μόνο ΔΣΑ
  - Συγκρότηση ΔΣΑ επιπλέον της συμφωνίας-πλαίσιου
  - Η γνώση της αγοράς είναι σημαντική
- Τομείς που αξιολογήθηκαν:
  - Αγορές προμηθευτών
    - Οι ΜΜΕ είναι ικανοποιημένες με τη χρήση των ΔΣΑ, σε σύγκριση με τις συμφωνίες-πλαίσιο
    - Συμμετέχουν τοπικοί παράγοντες της αγοράς
    - Σε ένα ΔΣΑ, όλοι οι οικονομικοί φορείς μπορούν να προεπιλεγούν και να προσφέρουν αγαθά, υπηρεσίες ή έργα που ζητούνται στο πλαίσιο της συγκεκριμένης σύμβασης — δεν υπάρχει φόβος να αποκλειστούν για τέσσερα έτη
  - Ευελιξία συμμετοχής
  - Ποιότητα και ικανοποίηση των χρηστών
    - Ειδικά προσαρμοσμένη αίτηση από το ΔΣΑ — στήριξη της βελτίωσης της ποιότητας
    - Επανεξέταση του τρόπου σύνταξης των τευχών δημοπράτησης — θέσπιση των κριτηρίων ανάθεσης σε μια εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία
  - Χρόνος και παραγωγικότητα
    - Έλλειψη επαρκούς πείρας για την υποβολή παρατηρήσεων
  - Επίπεδο τιμών — προσφορές
    - Αγαθά — μείωση του επιπέδου τιμών λόγω του αυξημένου αριθμού προμηθευτών/προσφορών
    - Υπηρεσίες — δεν υπάρχουν σαφείς ενδείξεις για επίτευξη των ίδιων αποτελεσμάτων όπως στην περίπτωση των αγαθών

## 14.6 Περίπτωση χώρας: Σλοβενία

Από την 1η Απριλίου 2018 οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις είναι υποχρεωτικές. Ως εκ τούτου, το Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης ανέπτυξε ένα δημόσια προσβάσιμο και δωρεάν σύστημα ηλεκτρονικών λύσεων. Παράλληλα, αναπτύχθηκαν τρία επιπλέον συστήματα ηλεκτρονικών λύσεων επί πληρωμή από εταιρείες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, τα οποία παρέχουν συνήθως στους πελάτες το πλήρες πακέτο υπηρεσιών (προετοιμασία εγγράφων, δημοσίευση, διαβούλευση με τις αναθέτουσες αρχές καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας κ.λπ.).

Η διαδικασία ενσωμάτωσης των ΔΣΑ στο εθνικό μας σύστημα ήταν σε εξέλιξη το 2020, όταν καταρτίστηκε η παρούσα περίπτωση χρήσης. Η ενσωμάτωση αναπτύχθηκε σε συνεργασία με τον πάροχο λύσεων ΤΠ. Μετά από μια πολλά υποσχόμενη αρχή, η ανάπτυξη επιβραδύνθηκε λόγω της κατάστασης της νόσου COVID-19. Ως εκ τούτου, στην αρχή, τα μόνα συστήματα που παρείχαν ΔΣΑ ήταν από ιδιωτικές εταιρείες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, αλλά το 2021 τέθηκε σε λειτουργία μια εθνική ηλεκτρονική λύση. Επίσης, έχει αναπτυχθεί στο εθνικό μας σύστημα η ενσωμάτωση λύσεων για το άνοιγμα του ανταγωνισμού στις συμφωνίες-πλαίσια.

Με το εθνικό σύστημα ΔΣΑ να βρίσκεται σε εξέλιξη κατά τον χρόνο κατάρτισης των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, το Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης διαδραμάτισε ρόλο παρατηρητή σε άλλα συστήματα ΔΣΑ, στοιχείο που κατέστησε δυνατή την εφαρμογή βελτιώσεων και τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα του υπό εξέλιξη συστήματος ΔΣΑ.

Στη Σλοβενία, το 2020 βρίσκονταν σε εξέλιξη οκτώ ΔΣΑ. Τα είδη αναθετουσών αρχών που χρησιμοποιούν ΔΣΑ περιλάμβαναν δήμους, ιατρικά κέντρα και άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, καθώς και αναθέτοντες φορείς στον τομέα των υποδομών. Τα ΔΣΑ χρησιμοποιούνται συχνότερα για τα ακόλουθα είδη συμβάσεων: ιατρικός εξοπλισμός, υπηρεσίες σχετικές με ιατρικά απόβλητα, κατασκευές, σχεδιασμός, γεωδαιτικές υπηρεσίες

και υπηρεσίες ασφάλειας και έργα. Όπως προαναφέρθηκε, μέχρι τότε όλες οι διαδικασίες βάσει ΔΣΑ στη Σλοβενία διεξάγονταν από ιδιωτικές εταιρείες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών. Επτά από τα οκτώ ΔΣΑ που ήταν σε λειτουργία στη Σλοβενία βρίσκονταν στο πρώτο στάδιο και ένα ήταν στο στάδιο των συγκεκριμένων συμβάσεων από την αναθέτουσα αρχή.

#### 14.6.1 Η περιπτώσιολογική μελέτη

- Αναθέτουσα αρχή: οργανισμός δημοσίου δικαίου
- Τίτλος: Υπηρεσίες σχετικές με ιατρικά απόβλητα
- Σύντομη περιγραφή:
  - Ημερομηνία έναρξης και ημερομηνία λήξης: 7 Μαρτίου 2019 και ημερομηνία λήξης το 2025
  - Λόγος επιλογής ΔΣΑ: Ο λόγος για τη χρήση ΔΣΑ από την αναθέτουσα αρχή ήταν η σημαντική αύξηση των τιμών των προϊόντων εντός της συμφωνίας-πλαisiού.
  - Αριθμός προσφερόντων που συμμετέχουν Επί του παρόντος συμμετέχουν 9 προσφέροντες για όλα τα τμήματα
  - Αριθμός αγοραστών που συμμετέχουν: 35 υγειονομικά ιδρύματα
  - Η σύμβαση υποδιαιρείται σε 12 τμήματα
  - Βάσει προηγούμενης συμφωνίας-πλαisiού: Ναι
- Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα
  - Αγοραστής έναντι προμηθευτή
  - Πλεονεκτήματα:
    - ανταγωνισμός: η αγορά δεν είναι κλειστή για τους προμηθευτές
    - χαμηλότερες τιμές
    - διαφάνεια των προσφορών
    - νέα πρόκληση
    - σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές, μπορεί να είναι σημαντικότερο για ορισμένους προμηθευτές να υποβάλουν αίτηση
  - Μειονεκτήματα:
    - έλλειψη πείρας
    - απουσία προσφορών
    - εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία — εντελώς νέα
    - οι προμηθευτές δεν επιθυμούν να συμμετάσχουν
- Διδάγματα και καταγραφή πρακτικών ερωτημάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή
  - Μετά την υιοθέτηση και την αναγνώριση των πλεονεκτημάτων του ΔΣΑ από τις αναθέτουσες αρχές και τους προμηθευτές, το ΔΣΑ θα παρέχει δυνατότητες για συγκρίσιμες προσφορές και ανταγωνιστικές τιμές

### 14.7 Περίπτωση χώρας: Σουηδία

Το ενδιαφέρον για τα ΔΣΑ αυξάνεται στη Σουηδία, παρότι οι συμφωνίες-πλαisiα εξακολουθούν να κυριαρχούν. Σύμφωνα με ορισμένες στατιστικές, τα πρώτα ΔΣΑ συγκροτήθηκαν το 2017. Δεν υπάρχει εθνική λύση για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις και τα ΔΣΑ στη Σουηδία. Οι αναθέτουσες αρχές προμηθεύονται τα συστήματα δημόσιων συμβάσεων τους: υπάρχουν γύρω στις 4 λύσεις που χρησιμοποιούνται.

Τα ΔΣΑ τα διαχειρίζονται είτε οι κεντρικές αρχές αγορών είτε οι αναθέτουσες αρχές. Στην περίπτωση που η κεντρική αρχή αγορών συγκροτεί το ΔΣΑ, η ΚΑΑ είναι υπεύθυνη για την αρχική προεπιλογή των οικονομικών φορέων, αλλά στη συνέχεια οι προσκλήσεις υποβολής προσφορών και οι επακόλουθες διαδικασίες τελούν υπό τη διαχείριση των αναθετουσών αρχών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η κεντρική αρχή αγορών μπορεί επίσης να διαχειρίζεται τη διαδικασία υποβολής προσφορών και ακόμη και να αναθέτει τη σύμβαση για λογαριασμό των αναθετουσών αρχών. Υπάρχουν σουηδικά ΔΣΑ για αγαθά, υπηρεσίες και έργα.

Για να δώσουμε συγκεκριμένα παραδείγματα χρήσης ΔΣΑ, επιλέξαμε να παρουσιάσουμε τα παραδείγματα μίας κεντρικής αρχής αγορών και μίας αναθέτουσας αρχής, του δήμου του Kristianstad.

#### 14.7.1 SKL Kommentar Inköpscentral / KAA

Η SKL Kommentar Inköpscentral (SKI) είναι κεντρική αρχή αγορών η οποία περιλαμβάνεται σε όμιλο εταιρειών που ανήκει στη Σουηδική Ένωση Τοπικών Αρχών και Περιφερειών (SALAR). Η SKL Kommentar παρέχει στον δημόσιο τομέα (στους δήμους, στις περιφέρειες και στις εταιρείες που τους ανήκουν) συμβάσεις (κυρίως συμφωνίες-πλαίσια), καθώς και υπηρεσίες αγορών και ανθρώπινου δυναμικού.

Το πρώτο ΔΣΑ που συγκρότησε η SKI αφορούσε την αγορά συσσωματωμάτων ξύλου. Ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2017 με περίοδο ισχύος 4 ετών. Τα συσσωματώματα ξύλου επιλέχθηκαν για το δοκιμαστικό έργο διότι τα συσσωματώματα (πέλετ) θεωρούνται απλά και τυποποιημένα προϊόντα. Σε αυτό το ΔΣΑ, η SKI παρέχει στις αναθέτουσες αρχές υποδείγματα προς συμπλήρωση, παρέχοντας έτσι στις αναθέτουσες αρχές τη δυνατότητα να προβούν σε μικρότερες προσαρμογές ή να υποβάλουν συγκεκριμένα αιτήματα στο στάδιο 2. Ωστόσο, η SKI είναι υπεύθυνη τόσο για τη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων, για λογαριασμό των αναθετουσών αρχών, στο σύστημα, όσο και για τον χειρισμό τυχόν μεταγενέστερων προσφυγών.

Η διαδικασία αίτησης στο σύστημα συσσωματωμάτων ξύλου διαρκεί περίπου 10 λεπτά ανά οικονομικό φορέα, χρόνος που αφιερώνεται κυρίως στον έλεγχο του ΕΕΕΣ. Ο μέσος χρόνος που δαπανά η SKI για κάθε συγκεκριμένη σύμβαση είναι περίπου 2 ώρες και, συνολικά, απαιτούνται 15 ημέρες κατά μέσο όρο από τη δημοσίευση έως την υπογραφή της σύμβασης.

Το ΔΣΑ για τα συσσωματώματα ξύλου στέφθηκε με επιτυχία. Μετά τους πρώτους 10 μήνες, η συνολική αξία των συμβάσεων που ανατέθηκαν μέσω του ΔΣΑ υπερέβη τη συνολική αξία της προηγούμενης τετραετούς συμφωνίας-πλαισίου.

Το δεύτερο ΔΣΑ της SKI αφορούσε την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Πρόκειται επίσης για ένα απλό και τυποποιημένο προϊόν που είναι διαθέσιμο σε μεγάλη αγορά. Λόγω της δυσκολίας αξιολόγησης των προσφορών για την ηλεκτρική ενέργεια στο πλαίσιο της διαδικασίας σύναψης σύμβασης βάσει εθνικής συμφωνίας-πλαισίου, η SKI έκρινε ότι ένα ΔΣΑ θα διευκόλυne περισσότερο τον ανταγωνισμό. Η διαδικασία στο σύστημα αυτό είναι η ίδια όπως και στα συσσωματώματα ξύλου. Ωστόσο, έχει αποδειχθεί περισσότερο χρονοβόρα — κατά μέσο όρο, κάθε συγκεκριμένη σύμβαση απαιτεί 4 ώρες. Αρχικά, υπήρχαν πολλές ερωτήσεις από αναθέτουσες αρχές, παρά την παροχή άρθρων υποδειγμάτων και εγγράφων καθοδήγησης.

Από τη συγκρότηση του πρώτου ΔΣΑ, η SKI έχει ξεκινήσει τρία ακόμη ΔΣΑ για ηλιακούς συλλέκτες, τεχνητή χλόη και σταθμούς φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων και υβριδικών οχημάτων. Οι ηλιακοί συλλέκτες χωρίζονται σε τρία διαφορετικά ΔΣΑ, ένα για προϊόντα, ένα για έργα και ένα για συμβούλους. Το αντικείμενο της σύμβασης στην προκειμένη περίπτωση είναι τεχνολογικά περίπλοκο, οπότε η SKI έχει παράσχει στις αναθέτουσες αρχές υποδείγματα και οδηγούς (συμπεριλαμβανομένου ενός μοντέλου αξιολόγησης), αλλά η χρήση τους δεν είναι υποχρεωτική. Πρόκειται για το πρώτο ΔΣΑ όπου η SKI δεν αναθέτει συμβάσεις (αλλά εκτελεί όλα τα διοικητικά καθήκοντα). Η SKI συγκροτεί επίσης το ΔΣΑ στην πλατφόρμα δημόσιων συμβάσεων και προεπιλέγει τους προμηθευτές. Στη συνέχεια, οι αναθέτουσες αρχές είναι υπεύθυνες για την ανάθεση των συμβάσεων και για τον χειρισμό των προσφυγών που τις αφορούν. Τα συστήματα ηλιακών συλλεκτών δημοσιεύθηκαν τον Μάρτιο του 2020 και, μέχρι σήμερα, δεν έχουν υπάρξει συγκεκριμένες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που να οδηγήσουν σε ανάθεση σύμβασης.

Η τεχνητή χλόη είναι παρόμοια με τους ηλιακούς συλλέκτες, καθώς η διαδικασία είναι η ίδια και για τα δύο αυτά ΔΣΑ. Το σύστημα για την τεχνητή χλόη υποδιαιρείται σε διάφορες κατηγορίες και καλύπτει τόσο τα έργα όσο και τις υπηρεσίες (νέες κατασκευές, ανακατασκευές και συντήρηση).

Το ΔΣΑ για τους σταθμούς φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων και υβριδικών οχημάτων δεν έχει ακόμη εφαρμοστεί.

### 14.7.1.1 Εμπειρίες

Γενικά επικρατεί η αντίληψη ότι τα ΔΣΑ είναι κατάλληλα για αγορές με μεγάλο αριθμό προμηθευτών, ωστόσο μπορεί οι προμηθευτές να μην έχουν κίνητρο να ανταποκριθούν σε συγκεκριμένες συμβάσεις εάν έχουν λίγες πιθανότητες να κερδίσουν τη σύμβαση. Ωστόσο, αυτό θα μπορούσε να αποφευχθεί με τη χρήση υποδειγμάτων και άλλου υποστηρικτικού υλικού που θα διευκόλυνε τη συμμετοχή των οικονομικών φορέων και την υποβολή προσφορών από αυτούς.

Υπάρχει ευελιξία για τα ΔΣΑ, αλλά δεν είναι σαφές σε ποιον βαθμό οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσαρμόσουν τις συγκεκριμένες απαιτήσεις στο στάδιο 2 ή τι ακριβώς πρέπει να καθοριστεί από την κεντρική αρχή αγορών στο στάδιο 1. Εάν καθορίζονται όροι στο στάδιο 1, είναι σαφές ότι πρέπει να τηρούνται (για παράδειγμα, κριτήρια ανάθεσης).

Η διενέργεια συντονισμένης παρακολούθησης σε ένα ΔΣΑ είναι δύσκολη σε σύγκριση με τις συμφωνίες-πλαίσια, δεδομένου ότι υπάρχουν διαφορετικοί όροι και προϋποθέσεις σε κάθε συγκεκριμένη σύμβαση που ανατίθεται μέσω του ΔΣΑ. Η SKI και οι προμηθευτές δεν έχουν άμεσες συμβατικές υποχρεώσεις μεταξύ τους. Ως εκ τούτου, η κεντρική αρχή αγορών δεν έχει άμεση σχέση με κάθε προμηθευτή στο ΔΣΑ όπως έχει, αντιθέτως, σε μια συμφωνία-πλαίσιο. Στο πλέον πρόσφατο ΔΣΑ της SKI δεν είναι υποχρεωτικό να χρησιμοποιούνται τα υποδείγματα (π.χ. περιβαλλοντικές απαιτήσεις). Η SKI έχει δικαίωμα να προβαίνει σε ενέργειες παρακολούθησης των συμβάσεων, αλλά δεν καθορίζονται υποχρεωτικοί όροι από την κεντρική αρχή αγορών, όπως θα καθορίζονταν σε μια συμφωνία-πλαίσιο.

Παραμένουν ακόμη αναπάντητα ερωτήματα σχετικά με το τι σημαίνει να υπάρχει εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία. Είναι δυνατόν, για παράδειγμα, να πραγματοποιούνται διαδικτυακές συνεδριάσεις ως συνεντεύξεις για την αξιολόγηση συμβούλων;

Είναι δύσκολο για την κεντρική αρχή αγορών να γνωρίζει σε ποιον βαθμό χρησιμοποιείται το σύστημα ΔΣΑ, όταν οι αναθέτουσες αρχές είναι εξ ολοκλήρου υπεύθυνες για τις συγκεκριμένες συμβάσεις. Δεν υπάρχει τεχνική ή διοικητική διαδικασία για την αναφορά της συμμετοχής.

Η SKI έχει προσδιορίσει ορισμένες άλλες γενικές προκλήσεις σε σχέση με τα ΔΣΑ:

- Υπάρχουν δυσκολίες όσον αφορά την εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία στις αγορές όπου οι προμηθευτές δεν είναι εξοικειωμένοι με τις δημόσιες συμβάσεις
- Η διοίκηση μπορεί να χρειαστεί πολύ χρόνο ανά συγκεκριμένη σύμβαση
- Οι σουηδικές πλατφόρμες δεν είναι επαρκώς ανεπτυγμένες για τις κεντρικές αρχές αγορών
- Μέχρι στιγμής δεν έχουν διευθετηθεί πολλές δικαστικές υποθέσεις (αν υπάρχουν) και η νέα νομοθεσία δεν έχει ακόμη δοκιμαστεί

### 14.7.1.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα

Τα ΔΣΑ παρέχουν διάφορα οφέλη σε μια κεντρική αρχή αγορών:

- Μπορούν να εντάσσονται συνεχώς οικονομικοί φορείς και δεν υπάρχουν περιορισμοί στον αριθμό των συμμετεχόντων — στοιχείο που δημιουργεί ευκαιρίες για τις ΜΜΕ.
- Η κεντρική αρχή αγορών δεν υποχρεούται να προσδιορίζει στην προκήρυξη τις συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές.
- Υπάρχει δυνατότητα προσαρμογής των απαιτήσεων για κάθε επιμέρους αναθέτουσα αρχή.
- Ένα ΔΣΑ είναι λιγότερο ευάλωτο για την κεντρική αρχή αγορών / τις αναθέτουσες αρχές εάν αποκλειστεί ή αποχωρήσει ένας οικονομικός φορέας.
- Τα ΔΣΑ διευκολύνουν/προωθούν την ανάπτυξη προϊόντων κατά τρόπο που είναι δύσκολο να επιτευχθεί με συμφωνίες-πλαίσια.
- Τα ΔΣΑ μπορούν να αποδειχθούν αποδοτική διαδικασία αγορών εάν οι πλατφόρμες δημόσιων συμβάσεων είναι άρτια ανεπτυγμένες και μπορούν να αξιοποιηθούν στο έπακρο.

### 14.7.1.3 Προκλήσεις και δυσκολίες

Τα ΔΣΑ ενέχουν επίσης προκλήσεις και δυσκολίες για μια κεντρική αρχή αγορών:

- Μπορούν να απαιτήσουν πολλούς πόρους για την κεντρική αρχή αγορών εάν υπάρχουν πολλές αιτήσεις ή προσφορές.
- Δεν υπάρχουν πλατφόρμες δημόσιων συμβάσεων που να ανταποκρίνονται πλήρως στις προσδοκίες της κεντρικής αρχής αγορών. Η μη αυτοματοποιημένη αξιολόγηση και χρήση, για παράδειγμα, αρχείων Excel απαιτεί πολλούς πόρους σε σύγκριση με την ύπαρξη εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικής πλατφόρμας για όλα τα στάδια του ΔΣΑ.
- Τα ΔΣΑ ενδέχεται να μειώσουν το κίνητρο συμμετοχής για ορισμένους οικονομικούς φορείς εάν ο ανταγωνισμός είναι υπερβολικά υψηλός και υπάρχουν λίγες πιθανότητες να τους ανατεθούν συμβάσεις.
- Η δυνατότητα συντονισμού της παρακολούθησης από μια κεντρική αρχή αγορών περιορίζεται λόγω των διαφορετικών απαιτήσεων των διαφόρων αναθετουσών αρχών.

#### 14.7.2 Δήμος Kristianstad

ΔΣΑ συγκροτούνται και χρησιμοποιούνται επίσης από τις αναθέτουσες αρχές· παράδειγμα αποτελεί ο δήμος του Kristianstad, με 85 000 κατοίκους και 8 000 εργαζομένους.

Ο δήμος ξεκίνησε να χρησιμοποιεί ΔΣΑ το 2017 με σχετική δημοσίευση για κοινωνικούς λειτουργούς και το 2018 για τεχνικούς συμβούλους.

Ήταν σημαντικό να συγκροτηθεί το ΔΣΑ για τους τεχνικούς συμβούλους, δεδομένου ότι ο δήμος είχε περιορισμένο αριθμό εμπειρογνομόνων στην οικεία συμφωνία-πλαίσιο και οι εμπειρογνώμονες συχνά άλλαζαν εργοδότες. Είναι αβέβαιο αν οι εμπειρογνώμονες θα ήταν οι ίδιοι βάσει της τετραετούς συμφωνίας-πλαισίου. Το ΔΣΑ είχε ως αποτέλεσμα δύο προεπιλεγμένους προμηθευτές, αλλά δεν υπήρξαν προσκλήσεις υποβολής προσφορών.

Το ΔΣΑ για τους κοινωνικούς λειτουργούς σημείωσε μεγάλη επιτυχία. Λόγω της προσφυγικής κρίσης, υπήρχε αυξημένη ανάγκη για κοινωνικούς λειτουργούς. Υπήρχε συμφωνία-πλαίσιο με τρεις προμηθευτές, αλλά το τακτικό προσωπικό χρειαζόταν περισσότερους κοινωνικούς λειτουργούς / συμβούλους. Το κόστος είχε αυξηθεί κατά 871 %. Η συγκρότηση ΔΣΑ θεωρήθηκε εναλλακτική λύση για μια ευέλικτη αγορά και για την αύξηση του ανταγωνισμού.

Το αποτέλεσμα του ΔΣΑ ήταν 57 αιτήσεις συμμετοχής (51 μοναδικοί προμηθευτές). Όταν συγκροτήθηκε το ΔΣΑ, υπήρχαν 14 προεπιλεγμένοι προμηθευτές και σήμερα υπάρχουν 35. Πραγματοποιήθηκαν 18 προσκλήσεις υποβολής προσφορών και το αποτέλεσμα είναι 29 σύμβουλοι. Πρόκειται για 6,4 προσφορές ανά αίτηση, που είναι πολύ καλό αποτέλεσμα σε σύγκριση με τη συμφωνία-πλαίσιο. Το χρονικό διάστημα μεταξύ της αίτησης και της έναρξης της εργασίας των συμβούλων είναι 1 μήνας.

##### 14.7.2.1 Εμπειρίες

- Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η ποιότητα της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.
- Είναι επίσης σημαντικό να αποφασιστεί ο τρόπος καθορισμού των απαιτήσεων.
- Η διαχείριση των νεοφυών επιχειρήσεων είναι σημαντική.
- Είναι μια διαδικασία που ευνοεί τον ανταγωνισμό.
- Πρέπει να είναι ευέλικτη στην αγορά.

##### 14.7.2.2 Παράγοντες επιτυχίας

- Ισορροπημένες απαιτήσεις για την προεπιλογή· μακροπρόθεσμη σκέψη και μέριμνα τόσο για τους μικρούς όσο και για τους μεγάλους προμηθευτές.
- Ο σχεδιασμός της διοίκησης είναι σημαντικός.
- Απαιτείται καλό σύστημα δημόσιων συμβάσεων και αυτόματη αξιολόγηση.



Υπηρεσία Εκδόσεων  
της Ευρωπαϊκής Ένωσης